

BUDAPESTI NAPLÓ

Szerkesztőség és kiadóhivatal:
József-körút 18.

Főszerkesztő: **VÉZSI JÓZSEF.**
Felőlső szerkesztő: **BRAUN SÁNDOR.**
Kiadja: **A SZERKESZTŐSÉG.**

Egész évre 28 k., (14), 1/2 évre 14 k., (7), 1/4 évre 7 k., (3,50), egy hónapra 2 k. 40 fillér, (1,20 firt).
Egyes szám Budapesten 8, vidéken 10 fillér.

Fogadatlan prókátorok.

Budapest, április 26.

(v.) Az a víz, amely keresztülhőmpölyög a Vaskapun, nemde a Duna? Semmi más, csak a Duna. Pedig benne van a Vágis, a Tisza is, a Dráva is, a Száva is. Benne van mindaz a folyó, mely feljebb beletorkollott. De ami egyszer beletorkollott a Dunába, az elveszti önálló egyéniségét s beleolvad nevéstül, vizesül, mindenestül abba az új, nagyobb folyam-individualitásba. A torkolaton túl embebe elegyülten végzi utját s munkáját, nyoma nélkül hajdani különletének. Az Alduna egy része nem mondhatja, hogy ő a volt Vág s mint ilyen Galacnál nem megy tovább. Másik része sem hivatkozhat arra, hogy ő a volt Tisza s mint ilyen nem tartozik az oláhországi partot mosni. Harmadik része sem allegálhatja, hogy ő a volt Dráva s e minőségében nem tűri a hátán a jászvásári gőzösöket. Negyedik része sem feleselhet Szilisztránál, hogy ő a volt Száva s mint ilyen nem tartozik a Fekete-tengerbe ömleni. Együtt mennek, együtt zajlanak, télviz idején együtt fagnak, nyár hevétől együtt párolognak. Közülök ki honnan jött, a vízcsépek nem tudják; s úgy összekeveredtek az új egyetemes mederben, hogy maga a jó Isten se tudná őket származásuk szerint különválasztani. A vízcsépek okosak, nem is tartják hát számon, ki merről származott; az pedig, hogy új medréből visszaigyekeztek a régibe, bizonyára még egyiküknek sem jutott eszébe.

A mai szabadelvűpártban is egységes mederre találak a volt Deák-párt, a volt bal-közép, a volt nemzeti párt, a volt disszidensek. Minde töredék összelegyült a nagyobb, az egyetemesebb pártgyéniségben s mint emennek egymástól szétválaszthatatlan alkotó részei együtt kell utjukat s munkájukat végeznök, minden nyoma nélkül hajdani

különletüknek. Pályájuk egységes, célpontjuk is azonos, az egységes mederben található akadályokat is együttesen kell legyőznök. Ha a politikai logika törvényei nem parancsolnak így, maga a vízfolyások természeti törvénye is képtelenségnek bélyegezne minden ettől eltérő felfogást. Mégis akadnak fogadatlan prókátorok, akik a volt nemzeti párt ügyéért kardoskodnak — a fogadatlan prókátorok komikus tulbuzgóságával. Pedig hát ebben a nagy szabadelvűpártban, amelybe sokfelől torkollottak az elemek, sem értelme, sem jogosultsága nincs e megkülönböztetésnek. Ez a párt egységes elvi alapon áll: a Széll Kálmán kormányprogramjának alapján. Akik erre az alapra helyezkedtek, azok immár alig érezhetik és semmiesetre sem érvényesíthetik hajdani való különállásukat, politikai származásuk emlékeit. A fogadatlan prókátorok tehát furcsa munkát végeznek, midőn az Al-Dunában a volt Vágot, vagy a volt Drávát részesítik pártfogásukban. S munkájuk annál furcsább, mert ők maguk egészen más politikai táborhoz tartoznak, voltaképpen egy idegen párt belügyeibe avatkoznak.

Az egységes szabadelvűpártban a vezérlet is egységes. Egységes benne ezenfelül a pártakarat és a pártfegyelem is. Az egységes vezérletet Széll Kálmán gyakorolja. Az egységes pártakarat a kormányzati programnak a párttagok politikai elveivel való egyhangzából áll elő. S az egységes pártfegyelmet a párttagoknak a pártvezérlet iránt való hűségés bizalma biztosítja. Ezen az állapotban, amely a párttagok politikai jellemében birja szankcióját, semmit sem változtat az a körülmény, hogy megüresedett egy miniszteri tárca. A pártvezérletnek, a pártakaratnak és a pártfegyelemnek egységét ez a vakancia nem csorbíthatja. Mint érthető óhaj, mint méltányossági érzés igenis élhet, él is a pártvezérlet s a párttagok lelkében az a nízus, hogy a

Horánszky Nándor öröksége lehetőleg nem ugyan a volt nemzeti pártnak jusson, mert volt nemzeti párt ma már nincs, hanem olyan férfinak, aki az egységes szabadelvűpárt e provenienciájú részét képviselne az aktív kormányzati munkában. Világosabban szólva: ha akad ebből a provenienciából alkalmas férfiu a kereskedelmi tárca vállalására, akkor nem kell, nem is szabad tovább keresni. De nem azért, mert ez a volt nemzeti párt joga, hanem egyedül azért, mert a szabadelvűpárt érdeke kívánja így. Sőt többet mondunk: ha két egyformán alkalmas férfiu akadna, akiknek egyike a Horánszky Nándor oldala mellől jött be a többségbe, másika pedig már eredetileg a többséghez tartozott, akkor is tétovázás nélkül amazé lenne az előny. S jó lélekkel mondjuk, jégyezzek is meg a fogadatlan prókátorok, hogy ez a nézet nem a többség valamely töredékének, hanem az egységes szabadelvűpártnak egységes véleménye.

Ezen a határvonalon túl persze megszünik a partikuláris felfogások jogosultsága. Odáig jelsül nem lehet elmenni semmi szín alatt, hogy pusztán a politikai származásra való tekintet kedvéért vagy alkalmatlan ember kezére jusson a mostanság legfontosabb kormányzati szak, vagy pedig a maguk reszortjában eddig fényesen bevált miniszterek próbálkozzanak a kereskedelmi tárcával, hogy imígyen helyet juttassanak a kabinetben egy volt nemzeti párti politikus számára. Mind a két eshetőséget az ország s nylené meg. Miniszteri tárcát alkalmatlan kézbe adni épp oly kevé-sé lehet, mint ahogy nem szabad valakit onnan, ahol bevált, elragadni s olyan helyre állítani, ahol esetleg kudarcot vall. Akár-mekkora pártérdek az, hogy a kabinet nemcsak politikájában, hanem egyéneiben is hü tükre legyen a kormányzó pártnak, de az országos érdek rovására a pártérdeknek nem

TÁRCA.

ÚJ VILÁG.

— Történelmi regény. —

Írta: JÓKAI MÓR.

Egyedül voltak az üres szobákban.

Schwalbe ur halkan, sugva mondá Negrotinnak:

— Direktör ur. Ne vegyünk most tudomást ezekről a fegyverekről. Jön idő, jön tanács. Nem lesz ez mindig így. Majd megszünik a fegyvertilalom, s akkor önök hasznát vehetik a fegyvereknek. Addig takarják be a szekrényeket ponyvával.

Hát ez emberséges beszéd volt.

Ilyen módon Negrotin hozzájutott az egész kastély fölötti rendelkezéshez s rábizhatta a hűségés hajdijára, hogy az alapos takarítás munkáját a béresekkel együtt megkezdje.

Mire visszatértek a rendőrbiztos szobájába, már teljes működésben találták a rendőroket a kukorica eitoloncozásában.

Schwalbe ur még egy ügyet kívánt olintézni Negrotinnal.

Szobájába érve, egy vasládát nyitott fel s abból egy vászonzsacsokot emelt ki. Aztán ezt a zsacsokot kihurkolva a kötelékeiből, belemarkolt s

az asztalra leszámllált hetvenöt pengő forintokat három huszasával, három sorjában.

— Tessék.

— Mi legyen ez? — kérdé Negrotin.

— Az első évnegyedi rátája a szállásbérnek.

Kétszázhuszonöt darab ezüsthuzas egymás sorjában! Kit ne szédítene el az ilyen látvány? Hisz ez a Dárius kincse!

Negrotin mind a két tenyerét tiltakozásra emelte.

— Mit gondol ön, uram? A Lippay-kastélyban soha vendég nem fizetett az ellátásért. Hogy fogadnánk mi el házbért az államtól? Örülünk, hogy szerencsénk lehet. Sőt ha önök meg nem vetik, én felajánlom, hogy amit az én szakácsom nekem készíteni fog, azt önökkel megosztom.

Erre a szóra már éppen hanyattesott a székébe a rendőrbiztos. Azt rebegé: „hihetetlen!” (Nie dagewesen).

Akkor aztán odahuzott egy széket a magáé mellé, s azt mondá Negrotinnak, hogy foglaljon helyet. És aztán olyan csendesen, hogy senki sem hallhatta más, elkezdett a fülébe sutogni. S egyetmást, írott papírost megmutogatott neki. Végül lelt az íróasztalához s két levelet fogalmazott, borítékba tett, lepecsételt. Azokat Negrotinnak adta. A levelek tartalma rövidebb volt, mint a borítékra írott cím.

Aztán két kézzel kezét szorítva bucsut vett Negrotintól, azzal a biztattással, hogy rögtön fogja tiszteletét tenni a tekintetes földesurnál.

Oda, oda!

Mi lesz mindebből?

Tihamér össze akarja kaszabolni a rendőrfőnököt, s fel akarja gyujtani a kastélyát, amelyben zsandárok telepedtek le.

A jószágigazgatója pedig vendégül fogadja öket, s még a házbért is visszaadja nekik.

Ebből nagy katasztrófa lesz!

Negrotin együtt találta Tihamért Natáliával.

Hruszky ur jól elbujta magát. Nem akart jelen lenni a bekövetkező scénánál. A zsenáját is figyelmeztette, hogy most közéjük ne menjen, ha az élete kedves.

Ellenben Rubiánkának meghagyatott, hogy az ajtón át hallgatózzék. Kipróbált fülei voltak hozzá.

Tihamér az önfeltüzelés lázában volt. Semmi örömet nem nyilvánított Negrotin megérkezése fölött; haragosan lépdelt végig a szobában. Azt sem mondta, hogy „hozott Isten.”

— En itt nem maradok! Megyek akárhová! A pokol fenekére!

Aztán mintha véletlenül botlanék bele Negrotinba:

— Beszéltem a zsandárkomiszárral?

— Beszéltem. Mingyárt itt lesz. Teszi tiszteletét.

— No majd azt a tiszteletet szedje fel, amit én teszek neki.

Natália összetett kezekkel tekintte Negrotinra, mikor Tihamér hátat fordított neki.

Negrotin mosolygott.

Egyszer aztán kopogtattak az ajtón.

szabad érvényesülnie. Ez — úgy hiszszük — tiszta sor s a fogadatlán prókátorok ellenkező felfogását éppen azok helyeselték a legkevésbé, akiknek tapintatlan szószólói gyanánt szerepelnek.

Ki lesz az új kereskedelmi miniszter, azt nem tudjuk. Nem is kutatjuk, mert semmi értelmét nem látjuk a taláalomra történő jóslatásoknak. De az ellen igenis tiltakozunk, hogy alaptalan jogcimen s idegen pártból támasztott pretenziók hamis szempontokat csempészzenek be az új miniszter kiválogatásába. Horánszky Nándornak csakis az lehet az utódja, aki az öröksége átvételére a maga szellemi és erkölcsi tartalmánál fogva a legalkalmasabbnak mutatkozik s aki egyéniségevel összehangzatosan tud beleilleszkedni a Széll Kálmán kormányzati rendszerébe. Ez a szempont lehet egyedül a döntő. Ha akad ilyen férfi azok közül, akik önkéntelen kliensei a fogadatlán prókátoroknak, őszinte, hazafias örömmel fogjuk őt a kereskedelmi tárca élén üdvözölni. Am ha ezek közül való egy sem akad, hát akkor onnan kell az alkalmas férfit venni, ahol található. Mert itt nem arról van szó, hogy az egységes szabadalvópártot alkotó elemek melyikéhez tartozik az új miniszter, hanem arról, hogy avatott, erős és tiszta kézbe jusson a Horánszky Nándor végrendeletének végrehajtása. Arról pedig, hogy a kabinet a maga egyéneiben is hü tükre legyen az egyetemes pártgyéniségnek, *kellő módon és kellő időben lehet is, kell is, meggyőződésünk szerint fognak is gondoskodni.* Széll Kálmánt erre nem hogy kényszeríteni nem kell, hanem még csak nógatni sem. Hiszen ezt a pártérdek és a kormányzati érdek egyaránt megkívánja. De a helyesen felfogott kormányzati és pártérdek nem követelheti okvetetlenkedve a maga érvényesülését ott is, ahol ez csorbát ejthetne az ország vitális érdekein. A fogadatlán prókátoroknak szolgálon ez válaszul egyszer s mindenkorra.

Az igazságügyi vita.

Budapest, április 26.

Az igazságügyi vita általánosságban ma szerencsésen bevégeződött. A vita alkonya sem volt kevésbé szép, mint hajnala, de néhány perere viharossá vált. Ezt a vihart azonban *tisztító* vihar-nak illik nevezni.

Hogy rendre vegyük a mai ülés történetét,

Negrotin mondá „herein.“

Belépett Schwalbe ur, plén parádban, kard az oldalán, hóna alatt a tollas sapapájával üdvözlé az urat, asszonyoságot, megmondta, hogy kinek hívják s mi a hivatalbeli rangja.

Bánta is azt Tihamér, keresztilly eresztette a fülein. Forrt benne a nemes felgerjedés.

— Bocsánatot kell kérnem, mondá Schwalbe ur, hogy egy hivatalos küldetésben kell eljárnom uraságodnál. Egy felsőbbi parancs átadásával vagyok megbízva.

Arra a keblébl egy nagy peesétes levelet vont elő s azt átadta Tihamérnak.

Tihamér felbontá a levelet és elolvasta.

Míntha főbe ütötték volna, megtántorodott.

— Mi az Isten csudája ez? Engem megidéznek az assentirungs-commissióhoz, hogy járjak a besorozási vizsgálat elé.

— Gondolom, hogy ez a tartalma.

— No de ez infámia! Én komáromi kapituláns tiszti vagyok, akinek teljes amnesztia biztosított, életem, vagyonom és szabadságom dolgában.

— Hát hisz ez nem is érintetik.

— Engem a kapituláció felment minden büntetés alól és most be akarnak sorozni közkatónak az osztrák hadseregbe.

meglehetősen csöndben pergett le az első beszéd, melyben Babó Mihály a jegyzői kart fogta védelmébe. Érdekesebb és szívesebb volt az a polemikus beszéd, melynek során Mandel Pál a többség élénk tetszése közben mutatta ki, hogy amit az ellenzék szónokai legghangosabban sürgetnek, az voltaképpen az egész Háznak közös óhajta s így nyitott ajtókat döngöttek. A legtöbb ellenzéki óhajta már testet öltött a készülő novellákban s a többinek megvalósítása is csak idő kérdése. Nagyon érdekes és talpraesett volt Mandel Pál beszédének az a része is, mely a kereskedelem magyarságára s továbbá a felsőbbirősi ellentmondó ítéletekre vonatkozott. Ezért a beszédért a többség őszintén megjelmezte a szónokot s meghajította előtte lobogóját *Simonyi-Semadam* Sándor is, mikor személyes kérdésben egyet-mást helyreigazított, amiben őt Mandel Pál félreértette.

Csöndben mondotta el ezután a nemzetiségi *Veszolovszky* Ferenc is a maga kurta beszédét, melyben nem kisebb dolgot sürgetett, mint hogy *a jogszolgáltatás ne csak magyar, de más hazai nyelveken is eszközöltessék.* Ez a beszéd később hatalmas viharok lett forrása, de egyelőre az általános figyelmetlenségben elveszett.

Visontai Soma, bár mindig éber figyelője a t. Ház dolgainak, nem is reflektált erre a beszédre, mert igazán végsőre érkezett a parlamentbe. *Veszolovszky* beszédét nem is hallhatta, mert a tót ur monológia után még *Molnár* János is felszólt, hogy rövid megokolással határozati javaslatot terjesszen be a foglalás- és végrehajtásmentes birtokminimum megállapítása érdekében. Így tehát *Visontai* Soma csak a maga thémáját fejtette ki, de az is elég érdekes volt. A jogélet minden ágáról tudott figyelemreméltót mondani, legérdekesebb mégis az volt, hogy a sajtótörvény hirdett tizenhatodik paragrafusát a gyakorlati tanulságok világításába állította s eltörlése iránt határozati javaslatot terjesztett be. Ezt jobbról is sokan helyeselték.

A vihar szilipje ezután nyílt meg. *Krasznay* Ferenc ugyanis szerencsés tolmácsul szegődött az egész magyar törvényhozás és az egész magyar nemzet hangulatának, mikor jogi és nemzeti szempontból egyaránt bélyegesnek ítélte azt a tant, melyet *Veszolovszky* Ferenc a magyar parlamentben hirdetni merészelt. A fiatal szöbali képviselő tüzesen, magával ragadó temperamentumának egész hevével kelt ki a nemzetiségi hangban foglalt lázadás ellen s minden pártból tapsoltak neki, mikor konstátálta, hogy a multban dől el már a nemzetiségi erőpróba, mikor a nemzetiségek nem tudtak önálló nemzetet alkotni.

— Hát hiszen ez nem büntetés, ez hazafui köteletség. Fegyverrel szolgálni a hazát. Ez alól nincs kivétel. Egyébiránt magamat rekomendálom.

Azzal a sarkán fordult és menni készült.

— De, uram! — kiabált Tihamér, újját állva. — Én ez ellen protestálok. Ez perfidia! Így a törökök bántak a magukat megadott váróssággal.

Erre Schwalbe ur mosolyra vont arccal sugott oda neki:

— Nono, uram. Hiszen nem eszik olyan forró a levest, amilyenek főzik.

Azzal eltávozott.

Tihamér megszibbadva állt meg a szoba közepén.

Negrotin hidegvérrel mondá:

— E biz úgy van. Minket a komáromi kapituláció nem mentett fel az esetleges besorozás alól. Én is kaptam hasonló idézőlevelet. Itt van. Biz ennek alá kell vetni magunkat. Katonakötelesek vagyunk. Az utban találkoztam egy csapat besorozott honvéddel; több ismerőst találtam közöttük, akik a honvédseregnek tiszti rangban voltak: *Podmaniczky* Frigyes bárót, *Egressy* Árpádot, biz azok már viselték a hátukon a borjut, a vállukon a mangalétát, masiroztak, kerülve a pocsétát; viszik őket Lombardiába.

Akinek nem tetszett ez a magyar állam, akkor elmehegett volna.

— Ugy van! Igazi! — hangzott minden oldalról.

— Menjen ki, aki nem akar itt maradni! — kiáltott *Olay* Lajos.

Az egyik nemzetiségi képviselő, *Russiak* ur itt azt merre kiáltani: „A mi hazánk, mi előbb voltunk itt.“ A zajban nem hallották meg ez volt a szerencséje.

De már azt nem lehetett meg nem hallani, mikor *Veszolovszky* Ferenc személyes kérdésben azon kezdte beszédét, hogy nem magyar parlament ez, hanem Magyarország parlamentje, ahol a nemzetiségek többségben vannak. Itt ki kellett törnie a viharok s volt is akkora zaj, tombolás, felháborodás, hogy szinte elnyelte a kis tót szigetet.

— Hogy mer ilyet mondani?

— Másutt kidobnák!

— Szégyen, gyalázat!

— Így adjatok a tótnak szállást!

— Uljón le!

— Menjen innen!

Igy ment ez percekig, örületes kavarrással és az elnök már magához intette a gyorsírókat, hogy a hiteles följegyzésekből tudja meg, mit is mondott *Veszolovszky*. De a gyorsírók se hallották, s így az elnök, szokás szerint, magát a szónokot kérte meg, hogy ismétlje szavait.

Veszolovszky azonban kertelt. Nem előző szavait ismételte, hanem azt állította, hogy nem említett egyebet, csak a törvények, tehát a nemzetiségi törvénynek is megváltoztatható voltát.

De már erre fokozott hevességgel tört ki a vihar.

— Nem igazi! Kertel! Azt mondta, hogy ez nem magyar parlament s a nemzetiségek többségben vannak.

— Kérem, ez a statisztikának igen kényes kérdése — dadogta nagy zavarban *Veszolovszky*, de a szöbölal most kezdte csak igazán szorongatni.

Az elnök végre egyenesen rászólt:

— Tessék megmondani, mondta-e, hogy ez nem magyar parlament s hogy a nemzetiségek többségben vannak?

Egy pillanatnyi csönd támaft.

Veszolovszky körülnézett, hallgatott, aztán kibökte:

— Lehet, hogy mondtam.

— Akkor esemel rendreutasítom! — felelt az elnök s *Veszolovszky* motyogott azután még valamit, de a fölháborodott képviselőház rá se hede-

— Borjut és mangalétát! Én, Lippay Tihamér! Inkább föbölövöm magamat.

— Rajtad áll a választás, — szólt nyugodt hangon Negrotin. — Válogathatsz benne, hogy mit tégy? Itthon lakjál-e a kastélyodban, a császári rendőrség ortalma alatt, vagy a milánói kaszárnyában, ahol bizonyára pallót és lépcsőt is fogsz surolni, mikor a káplár parancsolja.

— Én! Inkább föbölövöm magamat!

— Ugyan mivel? Hiszen puskád sincsen.

Natalia odament Negrotinhoz, a karjába kapaszkodott.

— Édes barátom, adjon tanácsot, segítsen rajtunk!

— Én adhatok tanácsot. Csak legyen, aki megfogadja.

— Hallgass rá, Tihamér.

— Usse part! Hát mi legyen?

— Én bizony itthon maradnék az uraságomban. A feleségem is itt van. Minek hagynád el három esztendőre? Ennyi a szolgálati idő.

— De hogy szabaduljak ki a besorozás alól?

— Azt bizd te én rám, meg a Tózsó világnyelvére. Elmegyünk a városba most mingyárt ép egységben, s hazajövünk olyan sánta-béna nyavalyásan, hogy a nőd nem fog ránta ismerni.

(Folytatása következik)

UJ IDŐK.

Herczeg Ferenc lapja valóságos album-füzettel indult meg az új negyedben. Közleményeinek a gazdagsága, képeinek a szépsége révén a legnagyobb külföldi képes lapokkal kiállja a versenyt. Januárban pompás nagyméretű, keretbe való két színes képet ad teljesen díjtalanul előfizetőinek. A magyar háznak magyar művészi díszre lesz ez a gyönyörű reprodukció. Az Uj Idők előfizetési ára negyedévre 4 korona. Előfizethető postautalványon a kiadóhivatalnál Budapesten, Andrassy-ut 10. — Mutatványszámot kérésre szívesen küldünk.

ritett tovább. Az egyik oldalról lehurrogták, a másik oldalról kinevették, valami nagy gyönyörűséget nem igen érezhetett Veszelszky ur.

A viharos incidens után pedig több szónok már nem jelentkezett s az elnök a vitát berokszeltette.

Plósz Sándor igazságügyminiszter tegnapi hatalmas beszéde után ma rövidre foghatta vita-záró felszólalását. De néhány értelmű akcentust ő is talált a Veszelszky hirdette tan megbélyegzésére s ezzel az egész Ház tetszését megnyerte. Egyébként bejelentette ma, hogy a katonai büntetőtörvény reformja már elkészült és legközelebb hozzák kerül. Végül a ma benyújtott határozati javaslatokról nyilatkozott. Molnár János javaslatára névze hangsúlyozta, hogy azt megfontolás tárgyává teszi s a végrehajtási törvény reformjánál lehet majd róla beszélni. Visontal határozati javaslatát sem kifogásolta *elvben*, de bizonyos méltányossági szempontokból kérte mellőzését.

A többség aztán mellőzte a határozati javaslatokat, de a sajtótörvény tizenhatodik paragrafusának eltörlésére vonatkozó javaslatot *Vései* József a többség sorából is megszavazta.

Belemeret a t. Ház a részletes vitába is, de az idő rövid volt s csak *Hortoványi* József sürgethette a bírák s kivált első sorban a táblai bírák fizetésének rendezését, amire a miniszter azt felelte, hogy a rendezésre való hajlandóság megvan benne, de ezt csak az általános tisztviselői fizetésrendezés keretében lehet majd megoldani.

A vita folytatása hétfőre maradt. Akkor megkezdik a honvédelmi tárca költségvetésének tárgyalását is ...

A képviselőház ülése április 26-án.

— Kezdeté délelőtt 10 órakor. —

Elnök: Apponyi Albert.

A kormány részéről jelen vannak: Széll Kálmán miniszterelnök, Lukács László, báró Fejérváry Géza, Plósz Sándor, Cseh Ervin.

Az igazságügy tárca.

Babó Mihály: A miniszter beismerte, hogy az igazságügyi téren sok az orvosolni való. Ez igazolja az ellenzéki felszólalásokat. Nem fogadja el a miniszter azon érvelését, hogy a kihágások tul-tengése nemcsak nálunk, hanem Európában összes államaiban panasz tárgyát képezi. Orvosolni kell a bajokat. Az ügyvédi kérdésre áttérve, hangsúlyozta, hogy a miniszternek engednie kellene azon merev álláspontból, amelyet az ügyvédi nyugdíj kérdésben eddig elfoglalt. Ezt kívánja az ügyvédi kar érdeke. Tiltakozik, hogy az ügyvédi kérdést a zugirászáttal összekötésbe hozza. A jegyzői kar érdekében is szót emel s azt hiszi, az állam érdeke volna a testület színvonalának emelése. Sürgeti a katonai bíraskodás reformját. A kuriai bi-

raskodásnál pedig hibáztatja, hogy a Kuria nem bocsátja ítéleteinek teljes indokolását a közönség tudomására. Majd azt kéri a miniszterrel, szabályozza a jegyzői lelkészek fizetési viszonyait. A költségvetést nem fogadja el. (Helyeslés a szélsőbalon.)

Mandel Pál: Az ellenzék megvonja a miniszterrel a bizalmat és megtagadja tőle a költségvetést akkor, amikor a kormány két nagy kodex-szel áll elő, t. i. a polgári perrendtartással és az általános polgári törvénykönyvvel. Így tehát az igazságügyi kormány ezzel befejezte igazságszolgáltatásunk épületének nagy művét. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Még nem!)

Krasznay Ferenc: Lát a bányaajog? (Egy hang a szélsőbaloldalon: Az uszortörvény?)

Mandel Pál: Mindent egyszerre nem lehet. A miniszter befejezte ezeket a nagyobb, fontosabb, alapvető munkálatokat és ezzel évízedekekre, sőt remélhetőleg, évszázadokra szóló érdemeket szerzett magának. (Ugy van! jobbfelől.)

Gróf Wilezek Frigyes: Az emberi kor legvégső határát!

Mandel Pál: Bakonyi Samu Hováth Boldizsára hivatkozok, annak emlékéit kelti fel bennünk, idézi Horváth Boldizsárnak 1868-ban tartott egyik beszédét, amelyben arra int bennünket, hogy igazságügyi törvényeinket az 1848-iki eszmék alapján fejlesszük. Én nagyon szép szavaknak tartom ezeket és el is fogadom tartalmuknál fogva.

Simonyi-Semadam azt mondja, hogy a mi törvényeink nem magyarok. Kívánja, hogy magyarok legyenek és hogy a magyarság szellemének megjeljenek. Ezt is ellogadom. De kérdem: a kereskedelmi törvény, a váltótörvény és csődítörvény — mert ezeket is fölemlíti a képviselő urak — Simonyi-Semadam képviselő ur azt mondja, hogy a magyar bukottak magyar csődítörvénye, a magyar váltóadós-nak magyar váltótörvénye legyen; kérdem én a képviselő urat, hogy miképpen lehet e törvényeket magyar, vagy 1848-as szellemben foglalni másként, mint úgy, hogy jól magyarul legyen megírva?

Simonyi-Semadam Sándor: A szellem legyen magyar!

Mandel Pál: Nem ismerem magyar szellemet kizárólag a kereskedelmi jog számára. (Felkiáltások a népparton: Mi ismerünk!) Nem gazdasági, hanem szigorúan igazságszolgáltatási értelemben veszem a szót. Nem ismerem ilyen szellemet a váltónál sem. A 48-as eszmék és a magyarság eszméjének zászlója alatt követelték a képviselő urak, hogy a kereskedelmi könyvek magyar nyelven legyenek szerkesztve és különben ne élvezzék hitességségüket, bizonyítom erejüket. Ez nagyon népszerű eszme. Mondhatom, engem már többször felvilányozott ez; mert az a magyarsági érzés amely megvan Bakonyi és Simonyi-Semadam képviselő urakban, bennem is megvan. Vannak ideálok, amelyek mellett lehet lekesedni, sőt kell is lekesedni. Ilyen például a hazaszeretet, a vallás, a nyelv, nyelvvel de a kényszereszközökkel terjeszteni még ezen magasztos eszméket sem szabad, mert megfosztja magát és nem is lesz lehetséges. Terjesztjük mi a magyar nyelvet kulturális intézményekkel az iskolákban és más módon; de dobbal verebet fogni nem lehet. Simonyi képviselő urat különösen kérem arra, hogy legyen szives jobban megismerkedni a magyar, különösen a budapesti kereskedelem nyelvél. Talán sziveskednék a tiszdebírószág termébe bemenni egy tárgyalásra.

Simonyi-Semadam Sándor: Már voltam és sajnálatos tapasztalásokat tettem!

Mandel Pál: Mindjárt más meggyőződésre jutna. Meggyőződésem arról, hogy Budapest a kereskedelem egyáltalán nem más, mint magyar. Simonyi-Semadam azt kívánja, hogy törvényeink legyenek magyarok és azt mondja, hogy azok a régi törvények magyarok voltak és jók voltak, de hozzátesszi, hogy nem kellett az alkalmazásukhoz ocsédszörny, továbbá, hogy 1869-ben tértünk el az előbbi szellemről, nevezetesen 1868-ban kezdtünk mi is kozmopolita törvényeket hozni.

Simonyi-Semadam Sándor: Elig baj!

Mandel Pál: Az 1868. előtti időt dicséri. Legyen szives figyelembe venni, hogy a ocsédszörny előtti, melyet felemlítt, mint a törvények alkalmazásának eszközt, volt nekünk pandurunk volt deresünk, volt urasági hajdunk. (Derültetés a jobb- és a baloldalon.) Hát ezek alkalmasabb eszközök voltak arra, hogy a népek megmagyarázzák a törvényt? (Mozgás a népparton.) Azok a törvények, amelyeket a pandurokkal alkalmaztak, jobbakt voltak a népek, mint a miket mi alkotunk? Azt hiszem, azt a népet, amely akkor élt, nem nagyon elégtette ki az a magasztalt régi jog.

Simonyi-Semadam Sándor: Alaposan félreértelt!

Mandel Pál: Nagyon különösnök tartom, hogy egy előke, nagyon művelt magyar jogász most, a XX. században, a bizonyítékok szabad mérlegeléséről szöve, ezt korlátozni akarja. Itt azonban már nem engedünk a 48-ból. (Derültetés a jobb- és a baloldalon.)

Buzáth hivatkozott arra, hogy az ő meggyőződésben nagyon sok a hamis tanu. Magam is halottam erről, bizony nehéz hozzá orvosságot találni, akár patikában, akár más helyen, mert nevelés kell hozzá. De ha már ki nem írhatjuk ezt a hibát egészen, a bizonyítékok szabad mérlegelése van arra hivatva hogy ezen a bajon legalább enyhítsen. (Igaz! Ugy van! jobbfelől.) Ha az, aki kiszáll a tárgyalásra, úgy, amint Simonyi azt igen helyesen proponálta, ha a nép közel megy les közvetlenül érintkezni vele, nem kell ahhoz valami nagy ügyesség, valami kivételes tehetség minden bíróknak meglesz a maga módja, hogy megkülönböztesse a hamis tanut, az igazat valló tanutól és alapítani fogja ítéletét az ő tiszta, szabad meggyőződésére és akkor annak a hamis tanunak nem adnak napidíjat. A költségvetést ellogadja. (Helyeslés jobbról.)

Simonyi-Semadam Sándor személyes kérdésben szólal fel. Mandel kritiká tárgyává tette felszólalását, mert a költségvetést bizalmi kérdésnek tekintette. A kereskedelmi törvényt szigorítani kérte szöve, hogy némely tulajdonképpen foglalkozást kivégeen a kereskedelmi törvény alól. A deresé és a korbácsra vonatkozólag pedig kijelenti, hogy ha a néppel a törvényeket ismeretik, akkor nem lesz szükség a jogtalan erőszakra.

Veszelszky Ferenc kifejti, hogy az állami élet egy legfontosabb feladata a jó és olcsó igazságszolgáltatás. Ennek egyik feltétele a nemzetiségi nyelveknek érvényesülése a törvényhozásban. Morva-, Cseh- és Sziléziaországban két, három nyelven ítékeznek. (Felkiáltások jobbról: Elég baj az!) A magyarság ez által semmit nem veszítené, mert a jogegyenlőséget érvényre juttatja. A túlzott nacionalizmus pedig gyűlöletet terjeszt. A költségvetést nem fogadja el.

Molnár János a végrehajtási törvény revízióját sürgeti. Határozati javaslatot nyújt be, amely szerint utasítsák a kormányt, hogy terjesztszen be törvényjavaslatot a foglalkozásmentes birtokminimumra vonatko-

Versek.

Övegyasszony anyám ...

Övegyasszony anyám, ne várj haza engem,
Mennék én örömet, de nem lehet mennem.

Vezető utamat virággal elállják,
Repeső szívetem kalitkába zárják;

Ott fogságban tartják, bilincsekbe verik,
Hogy tehozzád szálljon: óh dehogyan engedik!

Tartják édes szóval, hamis szerelemmel.
Súgják neki százszor: ne menj el, ne menj el!

Övegyasszony anyám, kiesi kalitkába'
Gyötrődik, vergődik egy fogoly madárka.

Imádkozd ki onnan! Jó az isten, jót ad!
Áldja meg őtet is, meg a rabtartóját ...

Az orgonavirágok.

Az orgonavirágok
Reggelre elvirultak.
Fehérnek és lilának,
A szirmai lehulltak,
Mind egyenként lehulltak.

Beh szomoró halál ez,
Beh retentő enyészet!
Mehalnak a virágok
Pirosak és fehérek —
Mind meghalnak szegények!

Én eltűnődve nézem.
Valami mintha fájna —

Igy múlt el életemnek
Sok édes kedves álma
Sok szép, szerelmes álma.

A lelkeim tavaszából
Mi bús, mogorva tél lett?
— Meghalnak a virágok
Pirosak és fehérek —
Mind meghalnak szegények ...

Erdős Renée.

Horánszky Nándorról.

— A Budapesti Napló eredeti tárcája. —

Irta: Ifj. Abrámy Kornél.

(Befejezte.)

Hogy milyen értékes emberek tartják Horánszky Nándort már 1881-ben, mutatja, hogy a választásokon Szilágyi Dezső és gróf Apponyi Albert együtt mennek vele Esztergomba, hogy megválasztása érdekében agitáljanak. A választás sikerül s Horánszky Nándor visszatér a parlamentbe. De ott, habár mindennel fel van fegyverezve, hogy vezérszeretet vigyen, szerényen háttérbe vonul. Az egyesült ellenzék már nem létezett akkor. Helyébe lépett egy olyan ellenzéki párt, mely önmagának nem tudott nevet adni. A párt hivatalos címe volt: „Közjogi alapon álló ellenzéki kör.” De ez a cím, bár hivatalosan fölvetették, sohasem használtatott. Hanem használtatott e helyett az a név, melyet a sajtó és a közvélemény hozott forgalomba, elkeresztelvéen e pártot a szélső-

zékkel szemben „méréskelt ellenzék“-nek. Ez az elnevezés megfelelt a báró Sennyey Pál izlésének is, aki akkor szintén tagja volt a pártnak, a nélkül azonban, hogy igazi vezérévé tudott volna lenni. A párt tulnyomó többsége határozottan szabadelvű volt. S nagy része — habár a méréskelt ellenzék már akkor fölvette programjába az állami közgazdagságot, de sem a Sennyey, sem a Grünwald Béla, hanem a Szilágyi Dezső formulája alapján — még mindig nyílt vagy titkos municipalista. A koncesszió, melyet báró Sennyey tett a pártnak s melyért a párt hajlandó volt neki a tiszteletbeli vezérséget átengedni, nem a szabadelvűség terén mozgott, hanem az Ausztriával szemben való erélyes állásfoglalás hangsúlyozása volt. Báró Sennyey ugyanis kimondta már egy év előtt Pozsonyban, hogy ha Ausztriával igazságos és méltányos kiegyezést kötni nem lehet, át kell térni a *külön vámtérülete*. Ez a kijelentés nyerte meg Sennyeynek, úgy ahogy, a párt liberális elemeit is, de azért Sennyey, ha tiszteletbeli vezér volt is, meglehetősen elszigetelve állt. Régi vezérkara nem volt körülötte s gróf Apponyi Albert is, akit Sennyey *tulhevésnek* tartott, meglehetősen hideg lábón állott vele. És sokat ártott a Sennyey politikájának az is, hogy Széll Kálmán nem akart ellenzéki vezértársa lenni, mert — így beszélték — „nem akarta a Sennyey váltóját girálni.” De ennél is többet ártott neki, hogy anyagi viszonyai sem álltak jól s egészsége sem. Zilált magánygyei s folytonos betegkedése távol tartották őt nemcsak a parlamenttől, hanem a párttól is. A párt ügyeit a fírad-

zólak. (Helyeslés a néppárton.) Kéri továbbá utasítani a végrehajtókat, hogy szigorúan tartásuk magukat a végrehajtási törvényhez.

Visszatérő Soma: Az ügyvédi kar ellen bizonyos animozitás uralkodik még a kormány tagjaiban is. Nagyon veszedelmes dolog az most, amikor a tisztelet a jogrend iránt eszköknél kezd. Ezután a minősített lopás ellen beszél a példákhoz hoz fel, amelyek szerint a törvényszék sokszor tulszigorúan kénytelen büntetni.

Ezután a sajtótörvénnyel foglalkozik, amely ellenkezik az alkotmányos szabadsággal. Követeli, hogy sajtótügyekben állítsák helyre az esküdtiséket. A bűnvádi perrendtartás reformjában egész vonalon az esküdtisék volt tervezve. Csupán politikai okokból vették ki a sajtó után elkövetett becsületsértést és rágalmazást belőle. Szégyen a sajtótól, hogy ezt az igazságtalanságot eltűri s nem követeli a 16. §. eltörlését. Határozati javaslatot nyújt be, amely szerint az összes sajtóperek esküdtisék elé utalandók. (Zajos helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Elnök az ülést felüggeszti.

(Szünet után.)

Krasznay Ferenc csak Veszeloovszky beszéde miatt szólal fel. A nemzetiségek lapjaikban nyíltan azt a vádat emelték a függetlenségi párttal szemben, hogy a nemzetiségi képviselőknek egy-egy felszólalásakor nekünk csak egy legyérünk volt, és ez a lehurrogás.

Vészi József: Rá is szolgáltak:

Krasznay Ferenc: A törvénykönyvből mutatja ki, hogy az, amit a nemzetiségi képviselők követelnek, illetőleg amit Veszeloovszky követel, hogy t. i. a törvénykezés nyelve — magáé a törvénykezés — nemzetiségek szerint alakuljon, de lege lata egyszerűen törvénytelen követelés (Igaz! Ugy van!) s hogy de lege ferenda egyszerűen lehetetlen kívánság.

Az a teóriát, melyet a nemzetiségi képviselők úgy formuláltak, hogy „mi megmaradunk és nem bolygatjuk az egységes nemzeti állományt, de akarjuk a magunk kulturális önállóságát“, csak bizonyos határig ismeri el, igazolhat, addig t. i. amíg abban az igazi jogosult nemzeti törekvésben, annak a nemzetnek a törekvésében, amelylyel rivalizálni nem tudtak, mert önálló állományt nem tudtak megalkotni, nem akadályozták a nemzeti állam megvalósítását és kiépítését. Mert ez igenis egyszerű erőmértékű. Ha a magyarság képes volt a magyar állományt megalkotni összes atribútumaival, akkor mindazok a gyengébbek vonják le a konzekvenciákat. (Zajos helyeslés a szélsőbaloldalon.)

Olay Lajos: Akinek nem tetszik, az menjen!

Korödi Lajos: Mennek is!

Olay Lajos: Csak menjenek! Utlevelet, sőt pénzt is adunk!

Krasznay Ferenc: Távol áll tőle az a szándék, hogy a szenvedélyekre appelláljon. Ha a nemzetiségek elődjei annak idején nem látták jónak csatlakozni nyíltan és államiilag is azokhoz a nagy kulturnemzetekhez, amelyekhez nemzetiségük csatolta, akkor be kell látniuk, hogy ha a mi kulturnemzetünk jogvédelmét és egyéb szolgáltatásait élvezik, akkor visszakiabálnak a multat mar nem szabad. (Élénk helyeslés és tetszés a szélsőbaloldalon.) Volenti non fit injuria. Akinek itt tetszett maradni, ebben a hazában, annak tessék alkalmazkodni jogrendükhöz. Minden olyan nemzetiségi törekvés, amely tulmely az eddigi törvény határain egyenesen támadás a magyar nemzeti állam ellen. (Általános élénk helyeslés.) Ezen tul-

menni ut volna az öngyikosság felé. (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

(Vihar.)

Veszeloovszky Ferenc: Nem találja helyesnek azt a nézetet, amelyben Magyarország népei többségének a szemébe mondják, hogy e hazában nem lehet nemzetiségi kérdésről szólni. (Zajos ellentmondások és Eláll!-kiáltások a Ház minden oldalán.)

Olay Lajos: *Ilyent a magyar parlamentben nem lehet mondani! Ez hazasértés!* (Rendre! Rendre! Nagy zaj.)

Elnök: Rögtön meg fogom a gyorsírói jegyzeteket tekinteni és amennyiben szükséges, az intézkedést meg fogom tenni. (Zajos felkiáltások: Hazasértés!)

Olay Lajos: Hiszen máshol kidobták. A magyar parlamentben ilyent mérni mondani! Gyalázat! Szégyen! Minek jön ide? Menjén Csehországba! (Nagy zaj.)

Elnök: Kérem Olay képviselő urat, legyen csendben.

Veszeloovszky Ferenc: Magyarország parlamentje ...

Olay Lajos: Nem, a magyar nemzet parlamentje! Menjén az ur Csehországba! Gyalázat!

Bakonyi Samu: Inzultál bennünket. Azt mondja, hogy nem magyar parlament ez, csak Magyarország parlamentje.

Elnök: (Olvassa a gyorsírói jegyzeteket.) A gyorsírói jegyzetből, melyeket elolvastattam magamnak, a mondottat nem vagyok képes megérteni ennek következtében kérem a szónok urat, méltóztassék ismételn, amit előbb mondott.

Olay Lajos: Halljunk! Majd visszaszívja.

Elnök: Kérem, méltóztassék csendben lenni, különben nem értem meg a szót.

Veszeloovszky Ferenc: En csak erre nézve minden személyss vagy nemzetiségi, vagy akár milyen inkevöl nélküli az mondtam, hogy igenis minden törvény, amely itt hozatik, megváltoztatható. (Zajos felkiáltások. Nem igaz, nem azt mondta! Folyton-tartó zaj.)

Olay Lajos: Azt mondta, hogy többségben vannak a nemzetiségek ... (Nagy zaj.)

Veszeloovszky Ferenc: Bocsnatot kérek ez igen kényes kérdés. (Zajos ellentmondások.)

Elnök: (Csenget.) Csendet kérek, igen tisztelt képviselő urak!

Bakonyi Samu: Kérjen bocsnatot, nem mondott igazat! (Zajos felkiáltások ballelől: Azt mondta, hogy ez nem magyar parlament! Zaj.)

Elnök: Csak egy pillanatra kérek csendet. Kérem, mondotta-e a képviselő ur előbb, hogy ez nem magyar parlament és hogy itt a nemzetiségek többségben vannak és hogy a magyar nép többség — a nemzetiségeket — kiakaria Krasznay Magyarország-ot utasítani? (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: Igenis mondotta! Hallj! Hallj! jobblelől.) Mondotta-e a képviselő ur ezt, igen vagy nem?

Veszeloovszky Ferenc: *Meglehet, hogy mondtam!* (Nagy zaj.)

Bakonyi Samu: *Gyáva ember! Ezt mondta és nem meri megmondani!* (Folyton-tartó nagy zaj.)

Elnök: Miután a képviselő ur nem vonja kétségbe azt, hogy ő ezt mondhatta, *rendreusitiam.* (Általános helyeslés.)

Veszeloovszky Ferenc: Mi csak a mi viszonyainkból vonhatunk le tanúságot, a mi körülményeinkből. Magyarország a szabadságnak, a jó egyenlőségnek a testvériségnek hazája. (Zaj.)

hatatlan és végtelenül lelkiismeretes **Ernusz** Kelemen vezetete, aki mint Széll Kálmán bevallott intímusa, a Széll Kálmánnal folytatott tárgyalásokat vezette s a kitől a párt nagyon nagyra vette azt, hogy midőn a tárgyalások megszakadtak és Széll Kálmán mindentől visszavonult, Ernusz Kelemen mégis fölhangyta pártonkivüliségét és belépett a mérsékelt ellenzékbe. E miatt Ernuszot pártelnökké választották s ezzel a megítéssel a kézzel lehözhető legnagyobb szerepet ruházták rá. Ő volt az a végig győtrött „Beschwichigungs-Hofrath“, akinek folyvást kanapé-proceszszusokat kellett kiengylenitene, részint Apponyi és Szilágyi, részint a „békétlenek“ és Sennyey, részint a centralisták és a municipalisták között. De más bajok is voltak. Akkoriban származtak be Magyarországra azok az amerikai gazdasági eszmék, melyekből a későbbi agrarizmus keletkezett. A „home stead“ és a „birtokminimum“. Ezeket az eszméket akkor is az O. M. G. E. karolta fel, melynek élén gróf Széchenyi Pál állott s mellette gróf Dessewffy Aurél, Gaal Jenő és mások. Gróf Károlyi Sándor, aki akkor csak nemrénen lépett ki a kormánypartból, még nem állott előtérben. A kormánypart és vele az egész kormánypartii sajtó megtámadta ezeket az eszméket, mint reakcionárius irányzatokat. S mivel gróf Apponyi Albert ezekkel az eszmékkel épp úgy rokonszenvezett, mint a *szociálistákkal* is, akik akkoriban küldöttségileg jártak

nála és akiknek érdekében Apponyi akkor hozta elő a parlamentben a „szociális olajeszepeket“, — tehát a kormánypartii sajtó épp úgy üldözte Apponyit az agrár, mint a szocialista rokonszenveket. De ez még nem lett volna nagy baj; nagyobb baj volt az, hogy ezeknek a kormánypartii támadásoknak visszhangjuk volt a mérsékelt ellenzéken is. S maga Szilágyi Dezső is azok közé tartozott, akik ezekre az eszmékere rövidesen kimondták a verdiket: „szamarság!“ — A következő évben aztán az a meglepetés érte az ellenzéki agráriusokat, hogy vezérüket, gróf Széchenyi Pált földművelési miniszterrel nevezték ki. De ha így az agrár fegyver a gróf Széchenyi Pál ki nevezésével ki is siklott az ellenzék kezéből, — jött helyette más, ami azonban szintén nem kedvezett sem a liberális irányynak, sem pedig a párt összeolvadási folyamatának. Jött ugyanis a keresztény és zsidó házasságról szóló törvényjavaslat, amely ellen felzúdult a főrendiház. S ennél a kérdésnél záródik le az ellenzék fejlődésének az a stádiuma, amelyben sem felekezeti, sem osztályérdeknek még nem szerepelnek s melyben a szabadelvűségnek mint egyetemese és mindent átfogó történelmi iránynak fonala elszakad. A kormány innen kezdve monopóliumba veszi a szabadelvűséget s annak nevében mindenkit kiátkoz, aki fejét előtte meg nem hajtja. És minden eszközt szabadalmaz, ami a pártérdeknek jó. Minden hatalmát a mérsékelt

Vészi József: *Amelylyel önök visszaélnék!* (Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Longyel Zoltán: *Judas-beszéd!*

Veszeloovszky Ferenc: Dehogy Judas-beszéd!

Olay Lajos: De még mennyire Judas!

Veszeloovszky Ferenc: Azt is elhozzák, hogy itt, e Hazában csak a „volenti non fit injuria“ elvénél maradhattunk. Ő azt gondolja, se nem okos, se nem célszerű a magyar honból valakit kitaszítani. (Zajos ellentmondások a jobb- és baloldalon.) Hiszen a népek már ugy is tultak Magyarországból. (Zaj.) és pedig nemcsak a szlávok. (Zaj a jobb- és baloldalon.)

Nagy Mihály: *Menjen elől! Szerencsés utat kívánunk!*

Bakonyi Samu: Csak az árulók menjenek!

Elnök: Csendet kérek!

Veszeloovszky Ferenc: Erre nézve én bátor leszek csak azon tényt elhozom, miszerint mi itt és *nép vagyunk.* (Mozgás a jobb- és a szélsőbaloldalon.) Mi a magyarsággal együtt alapítottuk ezt a hazát, mi a magyarsággal együtt ezt a hazát fejtartjuk.

Olay Lajos: A szegény nép igen, de önök, lázítók és izgatók, önök menjenek! (Ugy van! Ugy van! a szélsőbaloldalon.)

Elnök: Csendet kérek, t. képviselő urak.

Veszeloovszky Ferenc: Ami a kérdést illeti, bátor leszek e tekintetben nézeteimet kifejteln. (Felkiáltások a jobb- és baloldalon: Miféle kérdés?)

Hiszen a kultúra tekintetében lettem megtámadva. En azt gondolom, hogy a mai időben kultúra tekintetében Európában jelentékeny, lényeges különbség a kultúrák között nincsen. (Felkiáltások a szélsőbaloldalon: *Dehogy nincs! Ez nem személyes kérdés!*)

Elnök: Kérnem kell a képviselő urat, méltóztassék a személyes kérdés keretében maradni, és ne méltóztassék általános kérdések fejtegetésébe bocsátkozni. (Élénk helyeslés!)

Vészi József: *Tartsa meg a kultur-filozófiját magának!* (Helyeslés!)

Veszeloovszky Ferenc: En azon elvnek barátja vagyok, miszerint minden törvény megtartandó, még ez a törvény is, amely az illetőre, vagy bizonyos körökre kellemetlen, talán meg nem eléelő, talán keserű.

Azáltal, hogy a magyar parlamentben nyíltan az én gondolataimnak kifejezést adok, gondolom, senki ellen sem véttem legkevésbé pedig a parlamentarizmus ellen. (Felkiáltások: *Uljön le!*)

(A miniszter válasza.)

Plósz Sándor igazságügyminiszter: Veszeloovszky azt kívánja, hogy Magyarországon a nemzetiségi nyelveket a bíróságoknál meghonosítsuk, hogy bármely per nemzetiségi nyelven is legyen folytatható. Hivatkozott e részben egyrészt Horvátországra, másrészt Ausztriára. Mindkét hivatkozása teljesen el volt hibáztatva. (Igaz! Ugy van!) Ami Horvátországot illeti, ott a horvát a hivatalos nyelv. Sem szerbül, sem magyarul — pedig ott sok magyar van — nem lehet perlekedni. (Igaz! Ugy van!)

Nessi Pál: Elég baj!

Plósz Sándor igazságügyminiszter: Ami pedig Ausztriát illeti, nem akarja tán az osztrák nyelvitakat náunk is meghonosítani?

Vészi József: *Ó akarná, de nem engedjük!*

Nessi Pál: *Hamar végeznék vele!*

Plósz Sándor igazságügyminiszter: De lege ferenda kijelentem, hogy semmit sem oly törekvést, amely azt olozza, hogy a bíróságoknál a magyar nyelv háttérbe szorítsassék, nem fogok támogatni.

ellenzék ellen fordítván — s kegyelven vele szemben a szélső ellenzékét is — kényeszeríti, hogy ott keressen erőt és támogatást, ahol talál. S bekövetkezik az, hogy valamint a kormánypartban a többségtől függ a kormány, hanem megfordítva: ugy az ellenzéken nem a párt-program ad irányt azoknak, akik hozzácsatlakoznak, hanem azok adnak irányt a pártnak, akikől a párt erőt és támogatást nyer. Es ha valaha Magyarországon a felekezeti, és az osztályharcok katasztrófába fogják sodorni ezt a szegény nemzetet, a felelősség ezért első sorban azt a kormányrendszert fogja sújtani, amelynek párturaimi érdeke magából a szabadelvűségből csinált privilegizált osztályt és felekezetet.

Mindjárt a keresztény és zsidó házasság bukása után fölmerült a tiszta-eszlári vérvád, mely a szabadelvűpártból kiindult Istóczy-féle antisemitizmusnak egyszerre megdöbentő arányokat adott. A szabadelvűpárt, igaz, hogy kizárta kebléből Istóczyt, de ezzel a már megindult lavínát meg nem állíthatta. A tiszta-eszlári pör nemcsak országos politikai, hanem egyszersmind nemzetközi kérdés is vált s természetes volt, hogy a védelemre az országnak nemcsak legkitűnőbb, hanem pozíciójukra nézve is legbefolyásosabb jogászait keresték ki. A védőket ugy szemelték ki, hogy azok közt minden országgyűlési párt képviselő legyen. A szabadelvűpártból kiszemelték Funták Sándort, aki a Karagyor-

MOLL SEIDLITZ POR

felülmulhatatlan házszeser mindama gyomorhajónál, melyekből a rossz emésztés és székrekedés szokott keletkezni. A gyógyszerárakban **MOLL** készítménye kérendő eredeti dobozokban 2 korona.

MOLL-FELE FRANCIA BORSZESZ ES SO

Legjobb fájdalomcsillapító beőrszítés, esz, körszény és egyéb megbűlési bajoknál. A raktárakban ólommal zárt (plombirt) üvegekben 1 korona 90 filléért kapható. **MOLL** készítmény kérendő.

(Élénk helyeslés.) Amíg ezen a helyen ülök, az ilyen-hoz hozzá nem járunk. (Általános élénk helyeslés.)

Ami pedig a kérdést de lego lata ille. Legyen szabad csak azt kijelentem, hogy az a kérdés, mily nyelven történjen a perlekedés, a bíróság megítéléséhez tartozik. Régebben ugyan a semmitlenség azt az álláspontot joglatta el, hogy a nyelv kérdése, nevezetesen a nemzetiségi törvény alkalmazása, a közigazgatási utra tartozik. Maga a semmitlenség sem volt akkoriban egészen konzekvens, amennyiben azt a kérdést, hogy latin nyelven szerkesztett okiratok lefordításának-e vagy nem saját hatáskörbe utasították. En mindig abban a nézetben voltam, hogy a nyelvkérdés, mint a perbeli előterjesztések alakjának kérdése, bírói kérdés. (Helyeslés.) Valamint a bíróság itéli meg, hogy egy táviratilag benyújtott felelőbbséget valamely polgári perben elfogadjon-e, vagy nem, úgy ő itéli meg azt is, hogy minő nyelven fogadjon el beadványt és előterjesztést, azért én ama panaszokkal szemben, amelyek több irányban hoztam intézkedtek, hogy a bíróságok a nemzetiségi törvényt nem respektálják egészen és a magyar nyelvet őrizzék meg. kijelenthetem, hogy ezekkel a törekvésekkel szemben közigazgatási úton nem tehetek semmit. (Élénk helyeslés.)

Különböztetést hiszem, hogy a bíróságok ebben a részben egészen helyesen járnak el. Kétségtelen, hogy a nemzetiségi törvény meghozatala óta változások történtek. (Igaz! Ugy van!) Hogy egyebet nem mondjak, az 1886. évi XX. t.-c.-ben, mely a betétek szerkesztéséről szól, annak a 12. pontjában az igazságügyminiszter felhatalmazta, hogy a telekkönyvi bejegyzés alapján szolgáló okiratok magyar nyelven állítsanak ki, illetőleg a más nyelven szerkesztett okiratokhoz bírósági hiteles tolmács vagy az illető nyelvre jogosítványval bíró kir. közjegyző által kiállított bégymentes hiteles fordítás csatolással s ezen fordításokért a hites tolmácsok, illetve a kir. közjegyzőket megillető mértékkel tolmácsdíjat külön szabályozza. A törvény tehát itt feltétlenül megkívánja a magyar nyelvet, lit van az örökösödési eljárásról szóló törvény, amelynek értelmében a községi közegek, mint a bírósági közegek járnak el. It is, nézetem szerint, igen helyesen megkívánja a bíróságok azt, hogy a leltározással a reájuk bízott teendőknél a magyar nyelvet használják. Általában a törvény nem hozta betű, a törvény élő anyag, amely más törvényekkel összevetve és összehangban értelmezendő. A nemzetiségi törvényt ma nem lehet úgy értelmezni, hogy a bíróságoknál, törvényeseknekél más mint magyar nyelvű beadványokat elfogadjanak. (Általános helyeslés.)

A katonai büntető perrendtartásról azt mondja, hogy ez a kérdés ez idő szerint még nem tartozik hozzá, mert a tervezet még nem tételt át. Értesült arról, hogy a közös hadügyminiszter és a két honvédelmi miniszter a dologra nézve már megállapodott.

Kitejti a miniszter, hogy Visontai Soma indítványára, hogy a 340-ik §-hoz, melyben ki van tejezve, hogy bizonyos esetekben a lopás 5 évi fegyházzal büntetjük, toldassék hozzá, „ha a lopott tárgy értéke 50 forintot meghalad”, ezt az indítványt nem fogadhatja el. Nem mintna a dolgot nem tartaná sürgősnek, hanem azért, mert így nem is helyes. Egész másképp is lehetne ezt orvosolni, például egy épp oly rövid szakaszsal, mely azonban sokkal messzebb terjedne, ha azt mondaná, hogy a fegyház minimuma leszállíthatik egy évre és ott, ahol a törvény büntető szab. e helyett alkalmazható 1 évi fegyház, azonfelül fegyház.

Visontai Soma: Ez szerves változás lenne!
Flósz Sándor igazságügyi miniszter: Ha ez

messzebb menne is, nem vezetne oly visszasságokra, mint amaz. Tessék csak a következő helyzetet szem előtt tartani: Affendákisz ur kikerül a börtönből szövetkező-késsel, neki mennek és feltörnek egy Wertheim-kasszát és abban csak 30 forintot találnak. Egy más valaki, aki még soha életében nem lopott, de szorult helyzetben van, elmegy egy kert mellett, beugrik a kerítésen és az ott lévő aranyórát, mely 60 forintot ér, elloplja. Mi lesz a következménye ennek a szakasznak? Az, hogy Affendákisz ur szüverén megvetéssel nézhet le arra a másikra, mint nagyobb bűnösre, mert ezt feygházra itéli, mivel 30 forintnál nagyobb értéket lop, ő pedig csak börtönbe kerül...

Visontai Soma: Ot évet kaphat!

Flósz Sándor igazságügyi miniszter: Igen, de mégis csak az enyhébb börtönt. Es ha nincs enyhítő körülmény, az a másik 2 évi fegyházat kap, ő pedig a 92. §. nélküli is kaphat esetleg 6 havi börtönt. (Ugy van! Ugy van! jobboldal.) Ezzel csak arra mutatott rá, hogy ily gyorsan készített törvények és néha az irodalomban is előforduló indítványok, ha az ember egy kicsit megakarja, nem állják ki a kritikát. (Derültség.) Azután más példákat hoz fel.

Visontai Soma: Egy szóval, van sok baj, sok hiba. Szép hogy a miniszter ur elismeri.

Flósz Sándor igazságügyi miniszter: Csakugyan voltak esetek, mikor igen szigorú ítételek keletkeztek. Ami Molnár János határozati javaslatát illeti, nem akar elzárkózni az elől, hogy az ugynevezett homesteadről gondolkoznai jog és hogyha az keresztül-vihető, akkor egyáltalában nem idegenkedik az eszmétől. (Helyeslés) a bal- és szísbaloldalon. De ez a kérdés még nem érett meg és olyan megfontolást igényel.

A határozati javaslatot azért sem fogadhatja el, mert adóvégrehajtásról is beszél, a végrehajtási törvényben pedig adóvégrehajtásról nem fogunk beszélni és mert ilyen határozati javaslatot budget-vitában beadni nem lehet. Visontainak a 16. §. eltörlésére és a korábbi állapot visszaállítására vonatkozó határozati javaslatát illetőleg hangsúlyozza, hogy a gyakorlat igazat adott azoknak, akik a sajtószabadságot Magyarországon a szabírák kezében teljesen biztosítva látják. (Tetszés és helyeslés jobbról és a középben. Ellentmondások a szísbaloldalon.) Azt, hogy gyakorlati szükség merült fel e paragrafusnak megváltoztatására, nem hallotta. Amit Visontai felhozott, az csak arra vonatkozik, hogy egy szépségiba forog fenn, de hogy gyakorlati szükség volna, hogy a bíróságok a sajtószabadságot e 16. §. alapján elnyomták volna, arra nem hoztak fel esetet.

Ez a határozati javaslat ma még mindenesetre időelőtti és el nem fogadható.

A ház a költségvetést általában elfogadja s a határozati javaslatokat melőzi.

(A részletes vita.)

Horváthy József a című a bíróságok és a törvényeszküi tisztviselők fizetésének rendezését sürgeti.

Flósz Sándor igazságügyi miniszter: Ez a kérdés össze függ az általános fizetésrendezéssel. Nem lehetséges tehát külön igazságügyileg, bizonyos részét megvalósítani. Ha a táblabírák fizetését lejelmezzük, akkor kénytelenek leszünk a VI. fizetési osztályban levő összes tisztviselők fizetését lejelmezni mert bíráink között igen sokan vannak, akik teki- ismeretesen munkálkodnak, akik ezt a fizetést bőven megérdemlik, de vannak mások között is ilyenek, nevezetesen az igazságügyminiszteri osztálytanácsos-

sok között is, akik bizony azért a fizetésért nagyon erősen megdolgoznak.

Olay Lajos: Nem olyan fontos a szolgálatauk!
Flósz Sándor: Dehogy nem oly fontos, hiszen osztályt vezetnek!

Olay Lajos: Fontosabb az igazságszolgáltatás!
Flósz Sándor igazságügyi miniszter: Általában kell emelni a fizetést. Ausztriában sem pusztán az igazságügyi szakba tartozók fizetése van emelve, hanem általában a tisztviselők fizetése. Ezt a kérdést a kormány már az idén, a lehetőség szerint, némileg orvosolni akarja; éppen most folyik ebben a kérdésben a tanácskozás.

A tételt elfogadja a Ház.

(Napirend.)

Elők: A hétfőn délelőtt 10 órakor tartandó ülésre kitűzik az igazságügyi tárca költségvetésének tolytatását, a miniszterelnök indítványát a kvótabizottság megválasztását illetőleg, némely kereskedelmi viszonyainknak Mexikóval való ideiglenes rendezéséről szóló törvényjavaslatot és a honvédelmi minisztérium költségvetését.

BELFÖLD.

A májusi katonai előléptetések. A májusi katonai előléptetések, melyeket hétfőn, a hó 28-ikán fognak nyilvánosságra hozni, a legutóbbi nyugdíjazások következtében nagyon kedvezők, főleg a tábornoki karra nézve. Mig a legutolsó, novemberi előléptetések alkalmával tábornokszernagygyá senkit, altábornagygyá pedig csak hat vezérőrnagyot léptettek elő, most valószínűleg két tábornokszernagy s nyolc altábornagy kinevezését fogja közölni a hivatalos Katonai Közlöny. Tábornokszernagygyá valószínűleg lovag Kropatschek Alfréd tüzérségi főfelügyelőt és kienteldi Moravetz Ottó altábornagyot, a katonai nevelőintézetek főfelügyelőjét léptetik elő. Altábornagyok lesznek a következők: Perli Mór, Attems gróf, Matt Alfred, Laube Albert, Klobucsár Viktor, Thiele Frigyes, Pott Emil és Albach Gyula lovag. Vezérőrnagygyá tizen-nyolc, vagy huszonkét ezredes lesz, úgy hogy az előlépők közt sorban De Faccio-Grimani Amelio jogtudor az utolsó. Mindezeket kívül több rangban fiatalabb lovassági ezredeset bízunk meg egy-egy lovas-hadosztály parancsnokságával s erre való tekintettel vezérőrnagyokká kellene előléptetni őket. Mivel azonban e lovassági ezredesek előtt a sorban sok előléptetésre érdemes gyalogsági ezredes van, akiket azonban a hadosztályparancsnoksággal a szükséges állások hiányában megbízni nem lehet, ezeket a lovassági ezredeseket mindaddig nem lehet vezérőrnagygyá előléptetni, amíg a sorban előttük álló gyalogsági ezredeseknek hadosztályparancsnokság nem juthat.

A szerb egyházi kongresszus. Karlóczáról jelentik, hogy a szerb egyházi kongresszusra a választások május 5-12-ig lesznek. A kongresszussal egyidejűleg a szerb püspöki zsinat is üsszeül, melynek

gyevics-pörből lett híres; a függetlenségi pártból Eötvös Károlyt s a mérsékelt ellenzékéről Horánszky Nándort. Funták és Eötvös elfogadták a védelmet, de Horánszky Nándor, aki úgy érzi, ténél, mint felfogásainál fogva is elítélte az antisemita igazgatásokat és elvben hajlandó volt a védelem elvállalására, pár napi haladékot kért. E néhány nap alatt Horánszky csak Szilágyi Dezsővel konferált; nemcsak lakásán, hanem sétaközben az utcán is. Meghányták-vetették minden oldalról a dolgot s ha a védelem szükségére nézve nem is, de a következményekre nézve voltak aggodalmi Szilágyinak. Az volt a Szilágyi nézete, hogy aki ezt a védelmet elvállalja, az Magyarországon a felekezeti békének és a szabadelvűségnek nagy szolgálatot tehet ugyan, de politikai szerepet hosszú ideig nem játszhat, vagy talán soha! — Mert felszabadítja maga ellen a rágalom legundokabb fajtáját, azt, amely ráfogja, hogy a zsidók megfizették. Horánszky több napi habozás után igazat adott Szilágyinak. S a védelmet nem vállalta el. És ez volt szerencséje. Mert Szilágyi sejtelméi teljesültek. — Funták Sándor elzúllva, a legnagyobb szegénységben halt meg s Eötvös Károly, dacára óriási talentumának és a védelemben tett nagy érdemeinek, régi népszerűségét többé sohasem tudta visszanyerni. S a zsidóság is hogyan viselkedett? Még addig, ha nem nagy mértékben is, de részt vett az ellenzék harcában is, de onnan kezdve még azok is, akik az ellenzékben voltak, lassunkint áthunzódtak a kormánypártba. A szabadelvűséget akarták megmenteni? Lehet. De maguknak is és

a szabadelvűségnek is nagyon sokat ártottak vele.

Ez a megindult folyamat rögtön érezhetővé vált a mérsékelt ellenzékben is. S Horánszky Nándor annál inkább ragaszkodott Szilágyi Dezsőhöz, minél inkább érezte, hogy a mérsékelt ellenzékéről nem szabad letörölni hagyni a szabadelvű zománctot. De amennyire ragaszkodott Horánszky Szilágyi Dezsőhöz, annál jobban esüggött azon a gondolaton, hogy Szilágyi és Apponyi megértésék egymást. Mert Horánszky tisztán látta már akkor Apponyiban azt a magas rőptű ideális lelket, mely fel tud áldozni a nemzet érdekében, kivéve azt a nagy erkölcsi elvet, mely az egyéni tisztességet a politikai tisztességtől elválasztani nem képes s mely az elhatározások tisztaságát és a helyzetek korrektségét tartja az államférfi kötelességek legelső parancsának. De Horánszkyknak fájdalmasan kellett szemlélennie és tapasztalnia, hogy bármilyen lojális volt is Apponyi s bármennyire azt is engedte mindenkori az első hegedűt Szilágyinak: — Szilágyi annál idesebb és kiszámíthatatlanabb lett Apponyi iránt. Ezenkívül a saját barátait is elhanyagolta. Sokkal zivibebben időzött a függetlenségi pártiak körében, mint a saját pártfelei között. Apponyi sokat túrt és sok méltatlanságot szenvedett el. De egyet sem olyat, mint az volt, mely Szilágyi részéről a főrendiházi reform alkalmával érte. E reformmal szemben Apponyi és Szilágyi megegyeztek abban, hogy a kormány kinevezése helyett a főrendiek bizonyos kontingensének a megégy által való választást fogják követelni. A mérsékelt ellenzék e mellett küzdött, de

a kormány, a báró Sennyey Pál közvetítésével, aki már akkor a főrendiház elnöke volt, titokban, Apponyi háta mögött, kompromisszumot kötött s e kompromisszum megcsinálásában részt vettek mindazok a főrendek is, akikre a mérsékelt ellenzék támaszkodott. Apponyi fel volt háborodva e perfidia fölött s a nemzeti kaszinó egyik földszinti fuikéjében, ahol az egri érsek szokott ebédelni, nagyon heves jelenete volt gróf Zichy Nándorral. Gróf Zichy Nándor gunyos főlönyvel kérdezte Apponyitól: „Mit tehetek ti mi ellenünk?” — mire Apponyinak a szeméi megvillámoltak és sápadtan feléle: „Azt, hogy eleprünk benneteket! — Es mégis Szilágyi Dezső nem szünt meg abban a gyanuban élni s annak kifejezést is adni, hogy Apponyi is részes volt ebben a komplotban. S ez volt az a pont, melyet Apponyi és Szilágyi között nem lehetett többé kiegyenlíteni. De Szilágyi unta is már ellenzékiéséget s ezt Horánszkyknak érezteti sőt egyiken be is vallotta s rosszul is érezteti már magát a mérsékelt ellenzékben, hol az emberek mindinkább vonzódtak Apponyihoz, aki nemcsak hogy sohasem igazolta azokat a gyanukat és rágalmat, melyekkel sajátban, parlamentben és a kulisszák közt folyóvást üldözték, hanem lépten-nyomon azoknak ellenkezőjét bizonyította be. De senkiesem vonzódtott már akkor Apponyihoz oly észintén, mint Horánszky Nándor, aki teljesen tisztában volt Apponyi jellemével s tudta, hogy ami a nemzeti jogok védelmét és a politikai erkölcsök uralmának visszaállítását illeti, ezekben Apponyi olyan közkialka, amelyre építeni lehet. S mivel Horánszky első sorban ezeknek

feladata lesz a *temesvári püspököt* megválasztani. E mellőlásra eddig négy jelölt van. Első sorban a patriárcha jelöltje: dr. *Letár György* archimandrita, aztán *Videczky György* protoszinoid, *Jankovics Antal*, a krusodoli kolostor priorja és *Zeremsky Zakariás* theologiai tanár.

Szell Kálmán köszönete. A debreczeni szabad-
elvűpárt tisztújító-köszöntése alkalmával üdvözlő tá-
viratot küldött *Szell Kálmán* miniszterelnöknek. Az
üdvözlő táviratra tegnap érkezett meg a miniszter-
elnök válasza, mely így hangzik:

Öszinte örömmel vettem a debreczeni szabad-
elvűpárt tisztújításának újjaalakításá alkalmából hozzám
intézett melegbangu sürgönyöket.

Ragaszkodásuk és bizalmuk kifejezéséért fo-
gadják meleg köszönetemet. Hazafias lelkesedésük
biztosítottok nyujt nekem arra nézve, hogy pártunk
száslója alatt a szabadelvű eszmék szolgálatában
továbbra is kitartóan fognak küzdeni.

Hazafias tisztelettel

Szell Kálmán
miniszterelnök.

A szabadelvűpárt érkezete. Az országgyű-
lési szabadelvűpárt kedden, 29-ikén este 7¼ órákor
érkezeteletet tart, melyen a kvótabizottság és a dele-
gáció tagjait fogják kijelölni. Az érkezeteletet megelő-
zőleg 28-ikán, hétfőn este 7¼ órákor a szabadelvű-
párt kijelölő-bizottsága tart ülést.

Politikai mozaik.

Budapest, április 26.

A miniszterkombinációk rendjén nem lehet
elég élesen szemügyre venni azt a furcsa kísér-
letet, amely az agráriusok részéről jelentkezett
Darányi Ignác földmívelésügyi miniszter félretolá-
sára, hogy aztán a maguk emberét tőbbessék a
helyőre a hálás agráriusok. Erdemes jól alászö-
gezni az agrárius hálának ezt a jellemző példáját.

— Tehát már *Darányi* nem elég agrárius
az agráriusoknak? — kérdik a szabadelvűpárt
zöméhez tartozó politikusok. Nekünk pedig éppen
elégé agrárius. A mezőgazdaság érdekében mind-
ent megtehető, amit lehetett. Bizonyosági a legfőbb
agrár kapacitások áradozó dicséretei. Amennyit ő
tesz a mezőgazdaságért, annyit meg kell tenni;
annál többet nem lehet, mert az osztályharc volna.
Eppen azért van jó helyen *Darányi* ott, ahol van,
mert a helyes utó és a helyes mértékben tudja
az igazi agrárérdeket felkarolni. És mi nyugodtan
látjuk őt azon a helyen, mert a mellett, hogy
annyira agrárius, amennyire egy földmívelésügyi
miniszternek lennie kell, egyúttal annyira liberá-
lis, amennyire egy szabadelvűpárti miniszternek
lennie kell. És ha az agrárius uraknak nem
tetszik a *Darányi* liberalizmusa, nekünk annál

jobban tetszik. És mennél jobban igyeke-
nek kitölteni onnan az agrárius urak az agrár-
miniszter, aki egyúttal jó liberális, annál szüksé-
gesebb, hogy helyén maradjon. Nemesak a mező-
gazdaság érdeke ez, de ebben a beállításban egy-
uttal politikai érdeke is.

Az agrárius csoport komoly, higgadt eleme-
különbön maguk is helytelenítik az egész kísér-
letet. Azt mondják most is, mint már nem egyszer,
mikor egy-egy szertelenségről volt szó, hogy a
fiatalok csinálták, az öregek nem tehettek róla. De
hát kik azok a fiatalok? És az öregek, ha csak-
ugyan nincs nyükre a sok fölösleges láрма és
rendbontás, miért nem dezavulják nyíltan azokat
a bizonyos fiatalokat? És szeretőnk végre egy-
szer világosan látni, hogy kik az öregek és kik
a fiatalok — agrárius értelemben?

A magyar képviselőház hétfőn választja meg
a kvótabizottságot. Az osztrákok ezzel megelőz-
ték a mi parlamentünket, úgy, hogy a kikül-
dendő bizottság már kész anyagot fog kapni
nemesak a tárgyalásra, hanem a polemára is. A
szorosan vett tárgyalási anyag nem ad okot kom-
plikációra, mert az osztrák bizottság többsége is a
mostani kvótaszám mellett foglalt állást. Ennek
az állásfoglalásnak azonban olyan furcsa appen-
dixei vannak, amelyek a két bizottság tárgyalá-
sainak rendjén nem egy ütközőpontot terem-
tettek és így aligha lesz a két bizottság érint-
kezése pusztá formalitás. Mikor az osztrák bizott-
ságnak maga az előadója emlegeti az ötvenszá-
zalékos kvótát, meg az állandó kvótakülsőt; a
legmérsékeltbibeinek az agyában kísért a
fejszám, sőt a só-, meg dohányfogyasztás szerint
való kvóta-számítás: akkor bizony nem lehet-
etlen, hogy egyszerre ott akad meg az alkudo-
zás, ahol nem is gondolják.

A magyar bizottság névsora különben erő-
sen megváltozik. A halál is rendet vágott a régi
bizottságban; elvitte *Tisza* Kálmánt, *Pulszy*
Ágostot, *Horánszky* Nándort. Többen nem tagjai
többé a képviselőháznak. Az új bizottság össze-
állítása azonban nem okoz gondot. A magyar
törvényhozás már állást foglalt és ettől el nem
térhet. A kvótabizottságnak nem lehet más fel-
adata, mint ezt az állásfoglalást megvédeni min-
den esetleges osztrák támadás ellen. A kvóta-
szám marad minden körülmény közt: 34.4. És ha
az osztrákoknak komolyan aza véleményük, hogy
a birodalmi tanács azért nem tárgyalta a kvóta-
javaslatot, mert ugysem fogadta volna el, azzal
nekünk nincs okunk törődni. Majd dönt újra a

király. Mi már valahogyan beletörődtünk. Pró-
bálják meg őt, hogy akade osztrák kormány,
amely vállalkozni mer arra, hogy a kész kötésen
változtasson?

A küszöbön levő delegacionális ülészek ele-
vennek ígérkeznek, bár a levegőben volt kritikus
kérdések nagyobbára szétfoszlottak. A külügy-
miniszter-válság, amelyet bizonyos oldalról erősen
lansziroztak, éppenséggel nem volt komoly. Azok
a körök próbálkoztak hangulatot csinálni *Golu-
chowski* ellen, akiknek az az óhajításuk, hogy báró
Aerenthal pétérvári nagykövetet lassák a helyén.
Egyes bécsi lapokban, de főleg a birodalmi
német sajtó egy részében kísértettek egy da-
rabig a válsághírek, de a külügyminiszter állása
egyáltalán nem rendült meg. A korona bizalmát
teljesen bírja és reméljük, hogy módjában lesz
megtartani az eddigi mértékben a delegáció bizal-
mát is.

Ami nevezetesen a magyar delegációt illeti,
itt újra könnyű lesz gróf *Goluchowski* helyzete,
ha a hármasszövetség további szilárd fennállása
mellett egyúttal arról is számolhat majd be, hogy
nem kell megfizetnünk a szövetség meghosszabbí-
tását olyan gazdasági ellenszolgáltatásokkal, ame-
lyek nem volnának arányban a szövetség politi-
kai értékével.

A mi a delegációt különösebb emócióra bir-
hatná, a gyorstüzélő ágyúk költségeinek a meg-
szavazása, ezidén újra nem fog a delegátusok-
nak főfájást okozni. Az új hadügyi terhekből
csak a tarakok kiadásai jutnak erre az eszten-
dőre, a min majd csak átesnek valahogy. Hanem,
hogy jövőre le kell majd nyelni ezt a kemény
falatot is, az több, mint valószínű. Ha ugyanis
az új ágyúk kérdésének technikai részével elké-
szülnek jövő esztendőre.

Akik a parlamenti többséget féltik a had-
ügyi terhek új emelkedésétől, azoknak, ha jól
megnézzük a dolgot, nem lehet igazat adnunk.
Az aggodalmaskodók közül valaki föl is vetette
a kérdést egy nagyon illetékes ember, a leg-
illetékesebb ember előtt, aki körülbelül ezeket
válaszolta:

— Mikor egész Európa minden hadseregé-
nek gyorstüzélő ágyuja lesz, kérdezd meg csak
Thaly Kálmánt, vagy *Kossuth* Ferencet: magára
meri-e majd akkor vállalni azt a felelősséget,
hogy csak mi maradjunk el egész Európa mögött
és adandó alkalommal mérszázékre vigyük a
fiainkat, amint vitték 1866-ban?

És bizony úgy lesz az: a szabadelvűpárt és
a parlament meg fogja szavazni az új ágyúk

látta szükségét Magyarországon, választott *Szilágyi*
és *Ápponyi* között. S ez is egyik rugója volt
annak, hogy *Szilágyi* 1886-ban kilépett a mérsé-
kelt ellenzékéből.

És ettől az időponttól kezdődik, hogy az el-
lenzéken *Horánszky* nemcsak sulya és befolyá-
sára növekszik, hanem szerepe is mind széle-
sebb keretekben mozog s lassankint a pártügyek
összes szálai az ő kezében futnak össze. Az
1887-iki választásokon *Ernusz Kelemen*, akit a
pártért hozott áldozatok már nagyon megviseltek,
otthon maradt gazdálkodni s nem vállalt mandá-
tumot. Helyébe pártelnöknek *Királyi Pált* választó-
tták s mellé alelnöknek *Horánszkyt*. Egy év
mulva *Királyi Pál* meghalt s *Horánszky Nándor*
lett a párt elnöke és minden ügyének intézője.
Ugyanakkor a parlamenti viták alatt a párt ve-
zérszónoka a pénzügyi kérdésekben s az egyedüli
debattor, aki gróf *Ápponyin* kívül rögtönözve tud
részt venni minden vitában. Mert nemesak a
pénzügyi és gazdasági kérdésekben elismert ka-
pacitás, hanem épp oly erős a közjogi kérdések-
ben is. És igazi, mély és tiszta szabadelvűségé-
hez a kételynek még árnyéka sem férhet. S tové-
kenységével arányban nő az országban *Horánszky*-
nak tekintélye és népszerűsége is.

Óriási, majdnem emberfeletti az a munka,
melyet *Horánszky Nándor* e tíz év alatt végzett.
S ez idő alatt sem a szép napok dicsőfénye el
nem szédítette, sem a rossz napok nyomasztó
tűrése el nem csüggesztette. Pedig sokszor kel-
lett küzdenie nemesak az ellenséggel, hanem a
pártban támadt áramlatokkal s azok szövívőivel

is. Különösen az egyházpolitikai harcok alatt. De
ezekről ne szóljunk. Sokkal közelebb esnek ezek,
hogysem a históriai szemnek objektivitásával le-
hetne azokat látni és megítélni. S mindent a
végeredmény kárhóztat el vagy igazol. S a vég-
eredmény, vagyis az a mód és annak az idő-
pontnak megválasztása, amikor a nemzeti párt
beesülettel fejezhet be ellenzéki pályafutá-
sát és beléphetett a szabadelvűpártba, a *Ho-
ránszky Nándor* szűszmánját igazolta. Mert sem
1890-ben, a *Tisza* Kálmán bukása után, sem
1891-ben, a *Szapáry*-féle közigazgatási reform ide-
jében, sem 1896-ban, a *Bánffy Dezső* választásai
előtt, a nemzeti párt azzal az erkölcsi integritással
nem vonulhatott volna be a szabadelvűpártba,
mint amilyennel bevonulhatott 1899-ben, *Szell*
Kálmán kormányralépésekor. Hogy mik lettek,
vagy mik lehetnek volna a következmények az
országra és a szabadelvűsége nézve, ha a nem-
zeti párt ezt előbb, kevesebb glóriával és keve-
sebb büszkeséggel teszi vala meg? Ez a konjunk-
turális fölfevések ködében vész el. Holott az, ami
megtörtént, pozitív tény és kézzelfogható való-
ság. — S akár volt valaki erre nézve *Horánszky*-
val egy nézetén, akár nem, utólag kalapot kény-
telen emelni előtte.

Nemesak Mőzese volt ő a nemzeti pártnak,
aki népét a pusztában vezérelte, a tizparancsolat
lehozta és az arany borjut összetörte, hanem
Józsueja is, aki nem kerülte meg *Jerichőt*, hanem
ostrommal bevette. Csakhogy még a *Józsue* ha-
talma sem tudta megváltoztatni a mózesi végzetet
ő nála! Mert éppen akkor nem tudta a napot

megállítani felette, mikor belépett az ígért föld-
jére s odajutott, hogy mindazt, amiért küzdött és
fáradt, megvalósíthassa. — Alig lett miniszterré
s már napja leáldozott.

Bár termetre vékony, alakra kicsiny volt s
modora egyszerű s keresetlen, — bámulatot, hogy
mennyi imponáló hatalom rejlett föllepésében
amennyit tudott kifejezni akkor is, ha nem beszélt,
hanem hallgatott. Arcának klasszikus metszetén
klasszikus nyugalommal ült a mély megfigyelés
és a nagy megfontolás. Ez az arc, bár mindig
férfiasan komoly, de mosolygós és derült volt ifjabb
éveiben; csak később, a hosszú és nehéz harcok
és megpróbáltatások alatt lopódzott arra egy ke-
serű vonás, hasonló ahhoz, melyet *Bethlen Gábor*
arcán figyelt meg a történetírő. Erre a keserű
vonásra, mely miatt köznéven „*Keserű Nándor*“
nak nevezték a jökevdű mamelukok, épp úgy illik
az a jellemzés, melyet *Szalay Lászlónál* olvasha-
tunk, mint *Bethlen Gáborra*: „*A magyar faj* egy-
ségét, a szétszaggatott hazának együvévalóságát
élesen érezte: a *kinos vonás szája körül* talán arról
is szól a szemlélőnek, hogy ez irányban megfejtes
nélkül hagyta feladását.“

S a benne lakó rendkívüli szellemi képes-
ségeken s a gazdag tudáson kívül, minek kö-
szönhet *Horánszky Nándor* ezt az imponáló
hatalmat még olyanokkal szemben is, akiknek
sem a rendkívüli szellem, sem a nagy tudás nem
imponál?

Annak köszönhet, hogy a nagy urakkal,
az övénel magasb társadalmi állású emberekkel
szemben mindig meg tudta tartani ama bizonyos

költegeit, lelkesedés nélkül, de egész biztosan meg fogja szavazni. Egyelőre mindenki örül annak, hogy majd csak egy év múlva kerül rá a sor. Addig a tarak-kérdés jó lesz szórakoztatónak.

Plakátot küldtek ma be a szerkesztőségbe. Három nyelvű szövegének így szól a magyarrésze:

Felhívás.

Nagyszombat sz. kir. város hazafias érzelmi választópolgárai pártkülömbőség nélkül felhívataknak, hogy folyó évi április hó 27-én, vasárnap, délután 4 órakor a volt polgári lövőde helyiségében megtartandó

ÉRTEKEZLETRE

megjelenni sziveskedjenek.

Az értekezlet tárgya: *Állásfoglalás Kollár Márton, e kerület országos képviselőjének az országgyűlésen követelt törvényességű magatartásával szemben.*

Nagyszombat, 1902. április 24-én.

A rendező-bizottság.

Veszélszék ur, aki ma ismét vakmerő módon élt vissza a képviselői immunitással, megtudhatja ebből, hogy odakünn az országban milyen visszhangja támad az ő gyászos szereplésüknek. Mivelhogy az a holnapi tiltakozó gyűlés nemcsak Kollár Mártonnak szól, hanem az összes hasonzorúknak. És ha követni fogja a nagyszombati példát a többi vegyesajku vidéki város hazafias közönsége is, akkor talán még haszna is lesz a parlamentbe került agitátorok fellépésének. Az ilyen hazafias tüntetések révén lassanként megszerveződik a nemzetiségi vidékek magyar társadalma, amit eddig sajnos nélkülöztek. És ez olyan időves elenhatás lesz, hogy ennek a kedvezőtlen hajlandók vagyunk megbékülni azzal, hogy az a néhány pánszláv meg pángermán atyafi ott bennlármázik a képviselőházban.

KÜLFÖLD.

Henrik porosz herceg osztrák-magyar tengernagy. A bécsi *Fremdenblatt* híradása szerint Ferenc József király Henrik porosz királyi herceget osztrák-magyar tengernaggyá nevezte ki. A kinevezésnek politikai érdekességet ad az a körülmény, hogy a delegációk összeülése előtt publikálták és hogy Henrik herceg neve szinte egyet jelent a flottafejlesztéssel.

A francia választások. Holnap kezdődnek Franciaországban az általános képviselőválasztá-

három lépést s meg tudta tartatni azokkal is. És habár nagyon szerény anyagi viszonyok között élt s habár minden idejét és minden munkásságát a párt szolgálatára fordította, mégis soha a pártól a maga javára semmit el nem fogadott. Még választási költségeit is a sajátjából fedezte, moha a választásokat ő vezette s a pártkasszát ő kezelte. A legnagyobb olygarcákkal élt a legbizalmasabb politikai szolidaritásban, de soha velük egy tálból nem evett cseresznyét. — Megmaradt mindig a zerge-utcai kis ház gazdájának. S a politikai barátságán kívül talán még az Apponyi intimebb dolgai iránt sem érdeklődött soha.

Rendkívüli érzéke volt a hamis helyzetek iránt s ezeket bámulatos őstónnel tudta kikerülni. — Soha két tűz közé szoríttatni magán nem engedte. Amilyen óvatos volt, míg nem határozott, olyan elszánt, ha kilépett. Politikai egyéniségének remek összhangjához tartozott példás és korrekt magánélete is.

Sokszor kellett átmennie lelkének kinos és nehéz forrongásokon és sokszor kellett küzdenie meggyőződéseinek a helyzetek kényszerével és sokszor kellett valamely régebbi álláspontjával ellentétbe jutnia. De az ily forrongásokba, míg azok tisztult alakot nem nyertek, sohasem engedte a világot bepillantani. Nem a nyilvánosság előtt intézte el az ilyet, hanem önmagában. De lelkének ideáljaitól sohasem szakadt el és utat nem tévesztett. Ideálja a *klasszikus demokrácia* volt. Erről beszélt a tisztelőre rendezett lakomán is 1897. március 22-ikén. „Ezelőtt 25 évvel — ugy-

sok, amelyek nemcsak a *Waldeck-Rousseau*-kormány sorsa fölött döntenek, hanem a fölött is, vajjon sikerült-e a tiszta köztársasági eszmének a nacionalista izgatások felett diadalmaszkodnia. Altlalósságban minden jel arra mutat, hogy *Waldeck-Rousseau kabinete* győzelmesen kerül ki a választási harcából, bár nincs kizárva, hogy a kormány egyik tagja kisebbséges maradjon. Valószínű azonban, hogy a holnapi választások még hozzávetőleges képét sem adják az új parlamentnek, mert rendkívül sok pótválasztásra van kilátás. A képviselőjelöltek ugyanis gombamódra megszáporodtak az utóbbi napokban, úgy, hogy a szavazatok legnagyobb része elforgácsolódik s pótválasztásokra lesz szükség. Csak a pótválasztások után lehet az új ház pártarányairól beszélni. A választási harc rendkívül hevesnek és izgatottan ígérkezik.

Giolitti és Pelloux. A sztrájkvita alkalmával izgalmas jelenet folyt le az olasz szenátus ülésén. Giolitti és Pelloux hevesen összetűztek s a miniszter-előnknek kellett csillapítón közbelépnie. A sztrájkvita első szónoka Pelloux tábornok, az egykori miniszterelnök volt. Egész beszéde Giolitti ellen irányult. Szemére vetette, hogy a védőteles vasuti hivatalnokokat törvénytelenül hitva be a vasuti sztrájk alkalmával. Giolitti izgatottan pattant föl s odakialtotta Pellouxnak:

— Hallatlan dolog, hogy egy tábornok és hadtestparancsnok politikai szenvedélyeitől vezéreltetve, olyan kritikára ragadtatja magát, mely alkalmas arra, hogy a hadsereg tegyelmét megrendítse. *Az ilyen harcmodor anarkhiára vezet.*

Zanardelli kézenfogta Giolittit és azon volt, hogy lecsillapítsa.

Pelloux azt felelte, hogy neki, mint miniszternek tudnia kell, hogy ő, mint katona, szigorúan a parancshoz alkalmazkodott. Nem igaz, hogy ő a rendszabályt kárhoztatta. Azt hiszi azonban, hogy azt előbb törvényesen kellett volna szankcionálni. Végül megjegyezte, hogy a miniszternek itt nem tábornokkal, hanem szenátorral van dolga, akinek a jogait nem lehet elkobozni.

Végül a kormány javaslatát elfogadták.

Római hírek szerint a kormány állása megrendült, mert a szenátusban csak 5 szavazattal győzött és ebből 3 miniszteri szavazat volt. A szavazást élénken tárgyalják.

Délafrika. Brodrick hadügyminiszter tegnap Londonban egy lakomán beszédet mondott, amelyben úgy nyilatkozott, hogy a béke talán közel van, de azért Anglia időközben még annyi legénységet és hadiszert küld ki, hogy a háborút még egy esztendőig, vagy ha szükséges, még két esztendőig folytathassa. Ezzel a hírrel szembeállíthatjuk azt a boer forrásból jött hírt, amely szerint a béketárgyalások végleg megszakadnak, mert a boer vezérek a kedvező hadállásuk mellett nem tartották elfogadhatónak az angolok békefeltételét. A boer vezérek még azt sem tartották szükségesnek, hogy az európai boer delegátusok-

mondá — a küzdelem még nemes ideálok körül forgott, amelyek jelszavai voltak a nép jogai, a nép anyagi terheinek kiméltése, jelszava volt az az összeforradás, ami a nemzetet egységessé teszi s a *klasszikus demokrácia felé haladva annak erejét növeli, fokozza, hogy a nemzet politikája és gazdasága felett ébren őrkdjék*. De nemcsak a legmagas nemzeti ideálok lebegtek előtte, hanem szerelmes volt a magyar néphez is; szerelmes volt eszejárásába, szavajárásába és jellemének sajátos alaponasáiba. Senki a magyar népet úgy meg nem figyelte s tőle annyit el nem lesett, mint Horánszky Nándor. — S igazán lelkesedni csak a magyar zene hangjai mellett tudott. — Ilyenkor ő volt a világ legnagyobb optimistája és legrajongóbb sovinsztája.

A zerge-utcai kis ház, melyet magának épített, tükre volt egész lényének s tükre három évtized történetének. Az a fészek, melyet neki ez a kis ház nyújtott, volt neki az az anteuszi föld, melylyel ha érintkezett, erőt nyert. — Nem is változott egyikőjük sem 30 év alait. Kivéve hogy míg Horánszky volt barna, addig a zerge-utcai kis ház volt fehér s mikor Horánszky lett fehér, akkor a zerge-utcai kis házat festették barnára.

Azt mondják: senkism pótolhatatlan. De Horánszky, úgy látszik, kivétel. — S ha nagynehezen meg is fogják találni utódját a miniszteri székben, de ki fogja őt pótolni abban a szerepben, melyet a szabadelvűpárt összeforrásztásában csak egyedül ő tölthetett be?

kal érintkezést keressenek. A boerok nemcsak egész Transvaalt és Oranjet, de Fokföld és Natal több kerületét is megszállva tartják. — Ezt az utolsó jelentést azonban valószínűleg a boerok maguk sem hiszik el.

Prinetti az olasz-svájci konfliktusról. Rómából táviratozzák: A kamara mai ülésén Prinetti külügyminiszter az olasz-svájci konfliktus ügyében hozzáfűzött kérdésekre válaszolt és a tényállás előadását után ezt mondta:

— Követünk, Silvestrelli korántsem kérte a *Risveglio* című lapüldözését az Umberto király emlékéért gyalázó cikk miatt, hanem csupán arra használta fel az alkalmat, hogy megújítsa panaszait a lap egész irányára miatt, amely a *királygyilkosság*ot dicsőíti és propagálja. E szerint a sajnálatos incidenst az a válasz okozta, amelyet a szövetségtanács hivatalos jegyzéke elő sem terjesztett kivánságra adott. Hiszen Silvestrelli nem is kérhette a lap üldözését egyetlen cikk miatt a nélkül, hogy önmagának ellent nem mondott volna és tekintve a szükségtelenül követelt viszonyosságot, amelyet az olasz törvények köztudomás szerint biztosítanak, meglepetése természetes volt. (Helyeslés.) Különben ha Silvestrelli a szövetségtanács közleményeiben megtalálta volna azokat az Olaszország és a királyi házát megítéltelő szavakat, amelyeket a svájci szövetségtanács előadója használt, bizonyára nem élt volna azokkal a kifejezésekkel, amelyek miatt a szövetségtanács panaszkodott. Silvestrelli panaszai és a szövetségtanácsnak ama világos és kifejezett kivánsága között, hogy Silvestrelli áthelyeztessék, amelyet *Carl* svájci követ közölt a miniszterrel, nincs meg az arány. (Helyeslés.) Egy miniszter sem járult volna hozzá ilyen kivánsághoz és szeml is a *Carl* által való tárgyalásában, amelyet vele az incidens kezdetétől annak befejezéséig folytatott, azt a kivánságot fejezte ki, hogy Silvestrelli és a szövetségtanács nyílt kimagyarázása mellett az ügyet. Ma is ez a nézetem, így fejezte be beszédét a miniszter. Tudatában vagyunk annak, hogy a szakítást nem mi okoztuk és remélem, hogy nemsokára teljesülni látjuk a berni törvényhozó testület mindkét előadója által kifejezett kivánságot, hogy az ügy tisztességes és kielégítő elintézését nyerjen.

Tripolisz megszállása. A londoni *Times*, amely mindig kitűnő információkat kap Rómából, azt jelenti mai számában, hogy *Olaszország erősen készülődik Tripolisz megszállására*, bár Németországban és „valószínűleg egy másik hatalomnak is” ígéretet tett, hogy nincsenek efféle szándékai. A *Times*nek ez a jelentése bizonyára azokon az általunk is regisztrált tényeken alapul, hogy az olasz arzenálisokban lázasan folyik a munka egy nagyobb tengerentúli expedícióra.

A forrongó Oroszország.

Budapest, április 26.

Az orosz határon átesempézett hírekől tudtunk meg egyet-mást a diákzavargásokról s utánuk arról a forrongásról, amely Oroszország sok vidékén a lakosság legkülönfélébb rétegeit a hatalommal állítja szembe. Nehéz erről a forrongásról tiszta képet alkotni: csak adatokat gyűjtethetünk össze, amelyek a mozgalom epizódjairól számolnak be. Látnivaló ezekből, hogy egyes esetekben a nihilisták keze dolgozik, azután a szabadelvű reformokra vágyó diákoké, de közbejárt az a gazdasági nyomor, a parasztság elégtelensége, a szociális kérdés, sőt a hadsereg elégtelensége is. Miután lehetetlen pontos adatokat szerezni az oroszországi állapotokról, nem is tudjuk e perében, minő veszedelem fenyegeti a cár birodalmát: olég lesz-e leküzdésére a kanacsuka és a szurony, nem változik-e át az a sok helyi forrongás forradalomvá.

A fontosabb eseményekről rendelkezésünkre álló adatokat ime itt közöljük:

(A pultvai parasztlázadás.)

A legutóbbi egyetemi zavarások alkalmával különféle kormányzóságokban toloncolták a tanulókat, hogy maradjanak otthon, míg az egyetemi forrongások végleg meg nem szűnnek. Ennek az intézkedésnek pedig egészen más hatása lett, mint amit a kormány várt tőle. A tanulók koldusoknak és kereskedőknek öltözve, bejárták a falvakat, a parasztok közt izgatott röpíratokat osztogattak s őket az urak ellen lántották. A röpíratok tartalma körülbelül a következő volt:

Ó feisége Miklós cár ukáza . . . stb. Isteben elhunyt nagyatyám. Il. Sándor cár a jobbágyság megszüntetésével visszaadta nektek szabadságotokat s egyszersmind teosztotta köztetek az országot. A nagyurak azonban ezzel nem elégedtek meg, hanem megkaparították a földet maguknak s ez által titeket megioptak. Az a föld, melyet arcotok verejtékével cselekyi béért megmunkáltok, az a titek s az einyomítok csütreiben felhalmozott gabona a ti gabonátok. Szeretek benneteket s mint igazságos urakodó megengedem

s megparanosolom nektek, hogy *jogos tulajdonokat követeljétek vissza s orszáotok fel magatok közt. Ha nem adják ide jöszerevel, vegyétek el erővel barmaikat és gabonájukat, stb.*

Hogy ez a lázítás mily gyümölcsöket termelt, arról következőleg számol be egy Putlva melletti nagy uradalomnak a kormányzója:

— Már jó ideje észrevettem, hogy szolgáim makacsodnak s a máskor oly udvarias parasz-
tok nem is viszonyoznak közönségetem. Szinte lát-
szott, hogy van valami a levegőben. Délután két
órákor a feleségem sétálni ment a gyerekekkel
az udvarra, hol én is foglaltoskodtam. Egyszerre
egy nagy csapat paraszt rontott be az udvarra.
Mikor közelebb értek, azt kiabálták:

— Ki a birtokból! Ide a konyha, kamra és
magtár kulcsaival. Ha nem adod ide jöszerevel,
félholtra verünk!

Családommal bemenekültem a házba s bezár-
tam az ajtót. A parasztok utánam s örül dühvel
verték az ajtót:

— Ide a kulcsokkal, különben elhordjuk
fejéről a házat!

Miután tudtam, hogy a felzavart részeg tö-
meg mindenre képes s hogy egymagam semmit
sem tehetek annyi száz ellen, az ablakot át tár-
galmi kezdtem a paraszttal s egy hivatalnok-
kal kiküldtem a kulcsokat. Mikor a részeg csoport
a kulcsokat megkapta, diadalordítással berohant a
konyhába, a kamarába, a szürökbe elvitt minden
elvihető. Még a sötét meg hagyják ott s pár negyed-
óra múlva a birtok ki volt fosztva minden ingó-
ságból. Az állatokból elvitték minden marhát. A
fosztogatásban az asszonyok és gyermekek, sőt
még magyos parasztok is résztvettek. Ejszaka nem
mertem távozni a házból s másnapig nem ettünk
semmit. Csak a következő napon mertem egy
szomszédos birtokoshoz menni, kinek birtokát
egyelőre megkímélték s ez kocsi küldött a
oszlalom után. Mint német ember s német állam-
polgár, a legközelebbi német konzulhoz folyamod-
tam távirattal s a német kormány közbelépésével
valószínűleg megfőrtül minden károm. Ugyanazon
a napon, melyen nálam posztítottak a kormányzó-
ság számos helyén fordultak elő hasonló rémes
jelenetek. Egy erélyes öreg urat, a ki szintén
német s aki a kulcsokat nem akarta átadni, any-
nyira összeverték, hogy még most is ágyban
fekszik.

A putlavai kormányzó katonaságot küldött a
paraszttal ellen s a kifejelt küzdelemben *negyven
parasztot agyontörték.*

Egy berlini távirat szerint Pétervárról oda érke-
zett magánjelentések szerint ott hire jár, hogy *Flehe*
belügyminiszter Moszkvába utazott, hogy bemutat-
kozzék az ottani főkormányzónak Alexandrovics
Szergej nagyhercegnek és vele a moszkvai főkör-
mányzószágban fennálló helyzetről értekezék. Onnan
a miniszter állítólag a *politavai és kharkovi* kormányzó-
ságokra megy, ahol hire szerint már régebben *komoly
parasztautavargások* törték ki. A mecklenburgi herceg
birtokán kívül állítólag még *Kocsubei* hercegnek
Durnov tábornoknak és másoknak birtokait is jórészt
elpusztították. Ugy látszik, hogy ez a mozgalom tisz-
tán az ottani vidékeken uralkodó *inségnek* a követ-
kezménye. A paraszttal nem volt semmi vagy nem
elegendő voltmagjuk és élmiszerek sem voltak. Poli-
tikai oka, ugy látszik nem volt a zavargásoknak.
Épp oly kevésbé tekinthetőek e zavargások a fennálló
viszonyok ellen kitört tiltakozásnak. Bizonyos izga-
tók a paraszttal paraszati felhasználták és a hatóság-
ok ellen ingerelték őket. Eredetileg azonban csupán
voltmagvaknak erőszakos uton való megszerzéséről
volt szó. Csak miután a fölkező paraszttal leverésére
odaérkezett katonaság közbelépett, tört ki a paraszti-
ság elkeseredése a hatóságok ellen és erre mindent
pusztítani kezdtek. Megbizható jelentések szerint je-
lenleg *Poltava* és *Kharkov* kormányzószágokban több
mint 18.000 paraszt és munkás van felkelésben.
Azokra a vidékekre jelentékeny csapatmegerősítéseket
küldöttek. A kiev főkormányzó, *Dragomirov* főhad-
segéd szintén az említett vidékekre utazott, hogy szem-
élyesen vezesse a katonai intézkedéseket.

(Zabutov tanai.)

A diákkorongás után *veszélyes jellegű munkás-
mozgalom* is keletkezett, amelynek, bármilyen fűrosán
hangzik is, egy *udvari ember* volt a kezdeményezője.
Az illető neve *Zabutov* és valamikor *noürinus nikolaita*
volt, jelenleg pedig a *cár biztonságára felügyelő testület
főnöke*. *Zabutov* több egyetemi tanárral szövetségbe
közgazdasági kurzusokat tartott a munkások részére,
amelyeken a bérkérdéssel foglalkozva, a *strájkok
ajánlotta*, mint legelőszérőbb módszert a munkásokér-
deés megoldására. A nagyiparosok most testületileg
kérték meg a cárt, hogy vessen véget *Zabutov* kur-
susainak.

(Nagyherceg-diktátorok.)

A londoni *Morning Leader* pétervári levelezője
érdekes hirt közöl lapjával, amelyet állítólag jó for-
rásból hallott. Minthogy a forradalmi propaganda
folyton nagyobb arányokat ölt, az államtanács azt
ajánlotta a cárnak, hogy Varsó, Odessza, Kiev, Khar-
kov és még két-három nagyobb tartományi székháros

kormányzóivá nevezzen ki egy-egy nagyherceget, akiket
rendkívüli hatalommal ruháznának föl. Ilyenformán
újabb visszatérnek *Lorisz-Alekivnak*, *II. Sándor*
óár rettegő diktátorának rendszeréhez, amennyiben
az ostromállapot állandósították és a letartóztatott
emberek fölött nem az esküdszék, hanem a rend-
őrség ítélkeznek.

(A forrongó katonaság.)

Aggasztó jelenség, hogy a katonaság körében is
meglazult a fegyelem. Így a kozákgárdaeszed tisztjei
tiltakoztak az ellen, hogy őket rendőrségi szolgálatra
alkalmazzák. A szemenevi és kievi ezredék feliratot
intéztek a hadügyminiszterhez, amelyben azt kéri,
hogy ne használják föl őket az utói zavargások meg-
szüntetésére. A szabasztópoli hadtengereszek között
forradalmi szervezkedésnek jöttek a nyomára, amelynek
proklamációját a vezérkari irodában litografálták.

(Tarthatatlan helyzet.)

Egy párisi jelentés szerint az odaérkező péter-
vári hírek aggasztók. Az egész országban mozgalom
van keletkezében a politikai foglyok kiszabadítása
érdekében. Állítólag arról is szó volt már, hogy *Loubet*
pétervári utasítását is elhalasztják addig, amíg nyugod-
tabb állapotok következnek be. A *cár hajlandó volna*
a liberális éra életbeléptetésére, de teljesen *Nikolajevics
Mihály* és *Alexandrovics* *Vladimir* nagyhercegek befo-
lyása alatt áll, akik megátalkodott reakcionáriusok.

A *Times* szintén *fenyegetésként mondja az orosz-
országi helyzetet*, amely hasonlít Franciaországnak
a forradalom kitörése előtti helyzetéhez. Oroszországban
mindenki meg van arról győződve, hogy az állapotok
tarthatatlanok.

A *Birmingham Post* értesülése szerint Londonba
több titkos orosz rendőrgyűlék érkezett, akik azt akar-
ják kinyomozni, hogy kik a szervezői az Oroszország-
ban egyre terjedő forradalmi mozgalomnak.

(A finnek tüntetése.)

Ma este jelentik *Helsingforsból*, hogy a
Finlandszkaja Gazetta jelentése szerint, *Vyborgban*,
Tammerforsban, *Åbbsen*, *Pjörneborgban* és más
városokban is voltak a *helsingforsiakhoz hasonló
zavargások és tüntetések* az új véderő-rendelet első
gyakorlati alkalmazása miatt.

HIREK.

Budapest, április 26.

— BUDAPESTI NAPLO. Április 30-án új

előfizetés nyílik a Budapesti Naplóra. Kérjük azo-
kat a tisztelt olvasóinkat, akiknek az előfizetése
ezen a napon lejár, méltóztatassanak a megújításáról
idejekorán gondoskodni, hogy a lapot akadálytalan-
ul küldhessük tovább.

— Lapunk legközelebbi száma hétfőn dél-
előtt jelenik meg.

— A szími trónörökös Bécsben. Királyunk
szími vendége ma délután meglátogatta Bécsben a
hadisereg muzeumát, azután pedig a szecessziós kiállít-
ást meg a múcsarnokot, ahol megemlélt a kiállít-
ott műveket. Este a vendég tiszteletére *Ferenc Ferdinánd*
főhercegnél ebéd volt, amelyben a szími trón-
örökösön és kíséretén, valamint *Ferenc Ferdinánd*
főhercegen kívül részt vettek, még a szími követség
tagjai, *Beck* vezérkari főnök, a tengerészeti főparancs-
nok, a hadtestparancsnok, több tengerész és tábornok.
A Belvedereből a szími trónörökös a cirkuszba
hajtatott, ahol diszlokádás volt.

— Apponyi Jászberényben. Tudvalevő, hogy
gróf *Apponyi* Albert az év elején Jászberénybe akart
menni, hogy beszámolórt tartson s megköszönje a
jászberényi polgárok ragaszkodását. Az utazást akkor
elhalasztották. Ma egy jászberényi polgárból álló
küldöttség tisztelettel gróf *Apponyi* Albertnél, hogy
meghívja Jászberénybe. A megállapodás szerint *Apponyi*
május 25-ikén, vasárnap reggel utazik Jász-
berénybe. Beszámolójár a szabadalvópárt tagjai kö-
zül számosan elkísérik, sőt lehet, hogy *Apponyinak*,
mint a Ház elnökének beszámolójár a ellenzéki
pártiak közül is néhányan Jászberénybe utaznak. A
küldöttség tiszteletére *Apponyi* déiben ebédet adott.

— Szerb diákok Budapesten. A szerb keres-
kedelmi akadémia Budapesten tartózkodó ifjúsága, ma
a budapesti szerb főkonzulátuson tisztelettel *Kosztits*
Milivoj a szerb kereskedelmi muzeum igazgatójának
vezetése alatt. A diákok ezután meglátogatták a szerb
kereskedelmi muzeumot, ahol az igazgató, *Kosztits*
Milivoj Szerbiának Magyarországhoz való kereske-
delmi viszonyát ismertette, azt hangsúlyozta, hogy
Magyarország Szerbia kivételével szemben minden
irányban előzékenységgel viseltetik. Megtekintették
ezután az új vágóhidat és végül a *Margitszigetre* rán-
dultak ki.

— Cseh Ervin miniszter balesete. Saj-
nátatos baleset érte ma éjjel *Cseh Ervin* horvát
minisztert, aminek következtében hetekig kénye-
len lesz az ágyat őrizni. Tíz óra után egy ismer-
őst kísérte el a Lánchidig s visszafelé jövet az
alsó-rakparton, a Vigadó-téri hajóállomás előtt
egy lánartató cöveken megbotlott s elesett. A
közben levők hozzá siettek, felemelték a minisz-
tert, aki a jobbkarját egy kőbe ütötte s mind-
járt heves fájdalmat érzett. Mind a mellett
volt annyi ereje, hogy maga ment fel az
Angol királynő szállodában lévő lakására. A
szálloda személyzete utján a mentőkhöz telefonozott
s dr. *Aczél* Károly mentőegyséletit főorvos sietett
a miniszterhez. Dr. *Aczél* konstátálta, hogy a mi-
niszternek a jobb felső karja eltörtött az ütődés követ-
keztében s egyelőre borogatást rendelt a sebesült
karra, amelyen holnap műtétet fognak végezni. A
beteg miniszter továbbra is a mentőegyséletit fő-
orvos kezelése alatt áll, aki holnap korán reggel
újra meg fogja vizsgálni a megsérült kart s ehhez
képest teszi meg a további intézkedéseket.

— Katonai parádé Bécsben. A smeldi gya-
korlótéren — mint Bécsből jelentik — ma volt a ta-
vaszi katonai parádé. A helyőrség csapatai gróf
Üxküll-Gyllenband Sándor hadtestparancsnok vezetésé-
vel vonultak ki. A király kilenc órákor jelent meg a
gyakorlótéren a szími trónörökösrel, *Lipót* és *György*
bajor hercegekkel, a királyi hercegekkel és nagy ki-
séréttel. A szemlén ott volt *Krieghammer* hadügy-
miniszter, báró *Beck* vezérkari főnök a tábornoki
karral, *Mária Valéria* főhercegnő a gyermekeivel, az
idegen katonai attasék, a pápai nunaius, a francia
nagykövet és több követ. A csapatok elvonulását
a császár-vadászk kezdte meg. Ezekkel együtt el-
vonult a király előtt *Ferdinánd Károly* főherceg. Az
első harovonlat *Lipót Szalvatór* főherceg vezette, aki
az elvonulás után ismét a király kíséretébe állott. Ma
történt először, hogy az összes századparancsnokok
lőhatón vonultak ki. A szemle után, fél tízelegy óra
tájban a király a szími trónörökösrel és a bajor
hercegekkel *Schönbrunnba* lovagolt.

— Kaufmann polgármester vádja. Nagy-
nyon komikus huzavona volt az, melyet a német
császár folytatott *Kaufmann*-nal, berlin polgár-
mesterével. *Kaufmann* két ízben is megválasz-
tották polgármesterre, de a császár sehogy sem
akarta jóváhagyni a választást. Utójárja is *Kauf-*
mann engedett s lemondott állásáról. A lemond-
dási kényszer nagyon megviselte *Kaufmann*it, ugy
hogy néhány héttel ez események után elme-
gyógyintézetbe szállították, honnan azonban teg-
nap visszatért. *Kaufmann* most avval vádolja ö-
vösát, hogy erőszakkal s ok nélkül vitte őt
az elmeegógyintézetbe. Ez a vád természet-
esen azt is magában foglalja, hogy az orvos
legelsőbb helyről kapott utasítást *Kauf-*
mann internálására s így érthető, hogy Ber-
linben ma egyébről sem beszélnek, mint erről
az esetről. *Kaufmann* elismeri ugyan, hogy nagy
elkedvetlenedése s testi bajai nagyon megviselték
s hogy az ópium és morfium, melyet nagy mennyi-
ségben használt, deliriumszerű állapotba kerget-
ték, de tiltakozik az ellen, hogy rászorult volna
orvosának ilyen nagyfokú óvatosságára.

— *Windischgrätz* herceg a szultánmal. *Kon-*
stantinápolyból jelentik, hogy herceg *Windischgrätz*
Ottó a feleségével ma jelen volt *Szelmaliknál*; azután
pedig megnézték a szultán istállóit és a *Jildiz-kiosz-*
tot. Később a szultán fogadta őket s két hátsalovat
ajándékozott nekik. A hercegi pár tegnap délután a
Karniola nevű *Lloyd-gőzösön* elutazott *Konstantiná-*
polyból. A szultán nevében *Turkán* bass volt külügy-
miniszter, báró *Calice* osztrák-magyar nagykövet és a
nagykövetség tagjai jelentek meg a bucsuzáson.

— Lakoma. A polgári felszövegységet tegnap
este a *Marobányi-téren* lévő házban fényes lakomán
ünnepele új főlévészemesterét, *Járits* Andrászt. A lako-
mán ott volt *Darányi* Ignác földmívelési miniszter is,
aki az ünnepelet, mint a polgárság képviselőjét él-
tette s hangoztatta, hogy az egyesület önmagát be-
ostlíte meg, amikor minden másféle törekvés ellenőre
polgárembert választott meg vezetőjének. A minisz-
ter, az egyesületet és *Járits* Andrászt még számos
felköszöntővel ünnepeleték.

— Nagy vadászáskmány. *Ferenc Ferdinánd* trón-
örökös főherceg tegnap utazott el *Berzencéről*, *So-*
moggyármegyéből, ahol gróf *Festetics* Taszilónak volt
vendége három napon át s ez idő alatt özbakokra
oserkészelt báró *Rummerskirch* főherceg századosal.
Ez alatt a rövid idő alatt 114 darab özbak került
terítékre gróf *Festeticsnek* vadászterületén, amelyből
a főherceg egymaga 90 darabot, közte számos kiváló
példányt ejtett el. A ritka eredményt — melyhez ha-
sonló bizonyára kevés akad vadászkrónikákban —
a főherceg bántulatos lővésszel ügyességének lehet tu-
lajdonítani. A főherceg — amint halljuk — nagy
megelégedéssel vett bucsut szives és figyelmes házi-
gazdájától.

— **Budapest — színházi város.** Ha Budapest művészi életének a virágzását a produkció mennyisége bizonyítja, akkor az 1902. év április havának 27-ik napja elsőrendű ünnepnap, amelynek kell hogy minden jó budapesti örüljön. Holnap, vasárnap, a fővárosnak kilenc színházban tizenhét előadás lesz. Értjük természetesen a rendezőszínházakat: az Operát, a Nemzeti, Nép-, Vig-, Magyar-, Vár-, Fővárosi Nyári Színházat, a Városligeti Színházat és az Uránit. Az Operán kívül mindegyikben délutáni és esti előadás lesz, s vasárnap lévén, remélhető, hogy a nézőtér a legtöbb színházban megtelik. A vasárnapot lesi minden ember, aki az egész hetet kemény munkában tölti s egy napon fel akar frissülni, pihenni és mulatni vágyik. De a vasárnapot mindenesetre pihenéssel és mulatozással akarja tölteni az is, aki egész héten semmittevésével és szórakozással hajszolásával töltötte az idejét. A pénz pedig előkerül a gondosra erre a napra összetett garasokból és a többször kínos leleményességgel és furlanggal felhajtott hitelből — szóval a színházak pénztárai holnap jól fognak járni s ha minden helyet elfoglal a budapesti közönség, akkor legalább huszezer embernek lesz része színpadi műélvezetben. Az a kérdés, vajon mindenütt igazi műélvezetet mérnek-e holnap minden színházban. Ez nem egészen bizonyos, de nem is ide tartozik e pillanatban. Itt csak arról legyen szó, hogy Budapest színházi város lett. Rohamosan, lázasan, de a művészi érték egységes kiforrása még tart ebben a nagy rohamban.

— **A főúri lovasjáték.** A Klotild Szeretetház javára május 16-án és 18-án a Tattersallban tartják meg főúraink a Hunyadi-korbeli lovasjátékot. A királyi családból Ottó és József Agost főhercegek és Augustia főhercegnő vesznek részt a karusszalban, s a közreműködők sorában vannak az *Andrássy, Bathányi, Esterházy Károlyi, Zichy* grófi és egyéb főúri családok tagjai. A káprázatos látvány programjának nevezetesebb pontjai: A kihívás. A cimenpróba. A bíróválasztás. A győzelem kihirdetése. A selymásvat vadászkoosikon. A végleg megállapított teljes programot a legközelebb közlik.

— **Párisból Londonba öt óra alatt.** Londonból táviratozzák, hogy egy nagy társaság olyan kedvező összeköttetést készült létesíteni Páris és London között, hogy ez az ut nem tartana tovább öt óránál. A terv szerint Londonból Doverbe 50 perc alatt jutna el a villamos vasút. Dalszínű, hogy a vonalat két év alatt kiépítik.

— **A kivándorlási kongresszus.** A kivándorlási kongresszusra a dunántúli vármegyék és gazdasági egyesületek küldötték ma este érkeztek meg Veszprémbe, hol az állomáson báró *Hornig* püspök és *Fenyvessy* főispán fogadta őket. A város és a vármegyei gazdasági egyesület képviselőiben *Reinprecht* Antal lovag, püspöki kormányzó és *Lahner* László titkár fogadták a vendégeket. A kongresszus holnap kezd meg tanácskozásait.

— **Halálhír.** Sulyos csapás érte *Erber* Tivadart, a *Magyar Híradó* érdemes szerkesztőjét. Edes anyja, özvegy dr. *Erber* Mórné szül. *Chorin* Rozália, néhai dr. *Erber* Mór 48-as honvédtörzsözvegye, ma hajnalban 78 éves korában rövid szenvedés után elhunyt. A megboldogult temetése holnap, vasárnap délután 3 órakor lesz a Lipót-körút 13. sz. gyászszobán.

— **Letartóztatott ál-képviselő.** *Temesvárról* jelentik, hogy ott a rendőrség letartóztatta egy *Szombati* József nevű szédelőt, aki képviselőnek mondta magát és hisztériken parasztembereknek telkeket ígért az állami birtokokon. Erre az ígéretere természetesen kisebb-nagyobb előlegeket vett fel. Eddig több mint négyszáz becsapott ember jelentkezett a rendőrségnek.

— **Új népkönyvtárak.** A *Muzeumok és Könyvtárak Országos Tanácsa* *Berezovics* Albert elnökiete alatt a Nemzeti Múzeumban ülést tartott. A jegyzői tisztelet dr. *Fodor* Oszkár látta el. *Berezovics* Albert bemutatva a közoktatásügyi miniszter leiratait. Az egyik szerint az országos tanácsban ezután *Darányi* Ignác főműveltségügyi miniszter képviselti magát. *Porcsolt* Kálmán előadó titkár bejelentette az Országos Múzeum és Könyvtár-bizottság új tagjait. *Rákost* Jenő előterjesztése a tanács elhatározta, hogy az Országos Múzeumbizottságot közzgyűlésre hívja össze. A népkönyvtárak számára ajánlott művek könyvjegyzékének tervezetét *György* Aladár dolgozta ki, amelynek miniszteri jóváhagyása után az országos tanács legközelebb népkönyvtárakat létesít. Környékében, Szabolcson, Ungváron, Brassón, Szenecsen, Felsőbányán, Visken, Gulácson, Belényesen, Temesvárott az Erzsébetvárosban és a Győrvárosban, Kóvárszán, Balázsfalván, Felső-Eőrön, Mohácson és Perlakon.

— **Leleplezett zug-versenyirodák.** A budapesti löversenyek még meg sem kezdődtek s máris gombamódra teremnek a zug-versenyirodák, amelyek egyelőre a bécsi versenyekre fogadnak el tételeket. A rendőrség állandóan nyomonza az ilyen zugirodákat és máris többet sikerült leleplezni. A napokban négy versenyirodát ugrasztott szét, tulajdonosait pedig megbüntette. A legnagyobb forgalmu iroda volt *Gold-*

berger Jakabé, az *Andrássy*-nti Budapest-kávéházban. Ezt az urat a VI-ik kerületi kapitányság 30 napi elzárásra és 600 korona pénzbüntetésre ítélte. A többi három iroda ellen a VII. kerületi kapitányság járt el. *Lóvi* Bélát és *Schultz* Bélát akik a Csömöri-út 16. sz. alatti Hock-féle vendéglőben fogadtak el tételeket, egyenkint tiznap elzárásra és 200 korona pénzbírságra, *Böhm* Andor, a Csömöri-út 13. sz. alatti Verboczy-kávéházban levő *tervenyiroda*-tulajdonost háromnap elzárásra és 50 korona pénzbírságra ítélte. *Acz* Béla kereskedőség és *Klein* János hentessegéd ellen, akik a Klauzál-utca 29. számú házban tartottak zug-versenyirodát a rendőrség folytatja a vizsgálatot. Valamennyi irodában a tulaját nézt lefogalták.

— **Halál az ügyvédek lakomáján.** A budapesti ügyvédi kamara választásaira szervekedett kör-és középpárt tagjai ma este a Hungaria-szálloda különtermében lakomát rendeztek dr. *Nagy* Dezsőnek, a kamara volt titkárnak tiszteletére. A lakomát azonban szomorú esemény zavarta meg: egy hirtelen haláleset. Ott volt a banketten többek között dr. *Neuschloss* Tivadar fővárosi ügyvéd is, akinek a Podmaniczky-utca 18-ik szám alatt lévő házban van az irodája. Dr. *Neuschloss* egész este jól érezte magát, vidáman beszélgetett szomszédjaival. Ugy háromnegyed tíz óra tájban felállott, hogy felköszöntöt mondjon az ünnepelt *Nagy* Dezsőre. Pohárral kezében állott az asztal mellett s pár percre beszélt is már. Egyszerre azonban elsápadt az arca:

— *Bocsánatot kérek a tisztelet társaságtól, — mondta halk, elhaló hangon — de rosszul vagyok, nem beszélhetek tovább!*

Ezek voltak az utolsó szavai. A következő pillanatban kiesett a telt pohár a kezéből s ő maga le roskadt. Dr. *Schreyer* Jenő ügyvéd ült mellette, az fogta fel, hogy *Neuschloss* az ő ölébe hanyaltott. A jelenlévők hozzáiettek, felnyitották a ruháit, de *Neuschloss* ekkor már eszméletlenül volt. Bevittek az átlétellen levő olvasóterembe s ott egy pamplagra fektették. A Hungaria éttermében vacsorázott egy ezredorvos, ezt hívták hozzá. Az ezredorvos megvizsgálta.

— **Hiába, nem lehet már segíteni rajta!**
A szerencsétlen ember ekkorra már kiszenvedett. A lakoma természetesen abbamaradt s a jelenlévők hamarosan szétoszlottak a szomorú esemény hatása alatt. Az esetről értesítették a rendőrséget, amely *Tvka* rendőrgyárokot és dr. *Fischer* Ernő rendőrorvosot küldte ki az eset felvételére. Időközben odaérkezett dr. *Acz* Károly is, a mentőegyesület főorvosa, aki háziorvos volt a szerencsétlen embernek. Dr. *Acz* elmondta a rendőrtisztviselő előtt, hogy *Neuschloss* évek óta ideges szívbajban szenvedett és ez ellen ő gyógykezeltte. Valószínűleg az izgalom folytán beállott szívizület hűdés ütötte meg páciensét. Dr. *Fischer* rendőrorvos is a szívizület hűdés konstátálta. A rendőrség az elhunytak lakását és irodáját — mert egyedülálló, nőtelen ember — lepecsételte s a halottat a törvényszéki orvostani intézetbe vitette. Az elhunyt *Neuschloss* Tivadar, aki 42 éves volt, az ügyvédi kamarának választmányi tagja; a jogi szakirodaom terén is szép sikerrel működött, e mellett jótékonyasága, áldozatkészsége is közismert volt. A fővárosi társaságaiban megnyerő és szívesen módorált nagyon szerették s hirtelen halála nemcsak kiterjedt rokonsága, de nagyszámu barátai és ismerősei körében is mély részvétet keltett.

— **Nagy bankbukás.** Bázalból táviratozzák, hogy az ottani hitelbank megbukott s bukásával magával rántott számos kereskedőt, sok száz családot. A füstbe ment pénz milliókat tesz ki. A bukás oka szerencsétlen spekulációk. Az igazgatót és pénztárost letartóztatták.

— **A bányapénztár rablói.** Báró *Bornemissa* Tivadar hondol-bogsnai bányapénztárába történt betörésről, a következők részleteket jelentik. A tettesek az iroda kőfalán vésokkal vájt résen hatoltak be és két véso től hagyták. Ezen az alapon indította meg a rendőrség a nyomozást és a gyanusítottakat le is tartóztatta. *Sándor* Mihály hondol-i kovácsmester ugyanis megismerte a mult héten általa készített két véso t és azt is mondta, hogy *Modrea* Nikolae és *Mozár* Petru hondol-i bányamunkások rendelték meg nála a vésoket. *Modreát* és *Mozárt* kérdőre vonták, de nem tudták beigazolni, hogy a betörés éjjelen hol voltak és azt is tagadják, hogy a vésoket ők csináltatták volna. A gyanusítottakat beszállították a dévai ügyészséghez.

— **Merénylet egy színész ellen.** *Bécsből* jelentik, hogy a Burg Színház tegnapi előadása előtt egy esomó színész beszélgetett a színház előtt az utcán. Egyszerre egy fiatalember lépett hozzájuk és hatalmas ökölesapást mért *Devrient* színészre. A merénylet letartóztatták s a rendőrségre vitték, ahol kiderült, hogy elmebeteg.

— **A zágrábi botrány.** Arról a kávéházi verekedésről, melynek a *Bauer*-kávéház volt a színhelye tegnapelőtt éjjel, ma még a következőket jelentik:

Hajnali három óra felé nagyobb diák-társaság vetődött be a kávéházba s egy kerek asztalnál foglalt helyet. A mellettük levő asztalt katonatisztek ülték körül, akik között több horvát és magyar tiszt is volt. A társalgás magyar nyelven folyt a tiszték között. A diákok asztala mellől hirtelen egy hangos megjegyzés hallatszott:

— A horvát tiszték magyarul beszélnek egymás közt! Ezek provokálni akarnak bennünket!

A tiszték asztalánál meghallották ezt a megjegyzést s az egyik tiszt hátrafordulva ezt felelte:

— Ha az uraknak van valami mondani valójuk, forduljanak közvetlenül hozzánk!

A diákok erre fölugráltak helyükről s a tiszték asztalához lépve átadták névjegyeiket. A jelenetnek ezzel vége szakadt volna, ha az egyik diák oda nem szól a távozóban levő tiszték egyikének, T. E. főhadnagynak, aki különben horvát:

— Ön az oka az egész botránynak s most gyáván viselkedik!

A sértő szóra a tiszt kirántotta kardját, mire nyolc társa is segítségére sietett. Nagy dulakodás támadt. A diákok a székekkel védekeztek, miközben egy *Lubovics* nevű joghallgató sulyosan megsértült.

A tiszték ekkor névjegyeiket letették az asztalra s legelőbben távoztak. Néhányan azonban visszamaradtak, mert a diákok rendőrkért szaladtak. A visszamaradt tiszték bevárták a rendőrtisztviselőt, előadták az esetet s aztán elhagyták a kávéházat.

Lubovics joghallgató sebe sulyos. A vágás a csontig hatolt. A tiszték az eset után rögtön jelentést tettek illetékes hatóságuknál.

Ma délután tanácskozásra gyűltek össze a diákok s a katonatisztek megbízottai, hogy az ügy elintézésének módját megbeszéljék.

— **A hunok vére.** Amerikába vágycakozó magyar ember nem tehet jobbat e vágya legyőzésére, mint hogy elolvassa azt a levelet, melyet egy megbízható magyar ember irt az amerikai kivándorlók helyezetéről. Az a számtalan baleset, mely az amerikai vasutvekben és közszénbányákban oly sűrűn szedi áldozatait, legjobban a magyarokat tizedeli meg, mert hiszen szerencsétlen honfitársaink közül kerülnek ki azok, akik, mivel az angol nyelvet nem tudják, szükségből ezeket a nehéz és felette veszedelmes munkákat kénytelenek elvállalni. A magyar ember tehát, vagy ahogy Amerikában nevezik: a hun, olyan munkát végez, amintőre az utolsó néger sem vállalkozik már. A legveszélyesebb bányamunkára százával kergetik a hunokat s ha nem akarnak menni, ez a biztatás jár ki nekik:

— Ugyan menjetek már! Van még elég hun vér az Egyesült-Államokban.

A munkavezetők gondatlansága vagy járatlansága folytán nap-nap mellett ömlik a magyar vér s az amerikai szénbányák falát magyar testvéreink vére festi pirosra. Az amerikai vállalkozók legjobban szeretik a nőtelen *hunokat*, mert ha ezeket terüli le egy-egy lezuhanó kő- vagy vasdarab, nincs senki, aki kártérítési pörrel támadná meg a vállalatot. Különben az ilyen kártérítési pörben sincs nagy kőszőnet. A gondatlanságot bizonyítani kell a bíró előtt s a tanúnak megidézett munkás nem mer munkaadója ellen vallani, mert rögtön elbocsátják, sőt 100 se veszik más vállalathoz, mert az amerikai vállalatok kölcsönös megállapodásra jutottak, hogy az olyan munkást, aki a munkaadója ellen tanuskodik, bojkottálják. Tavaly, december havában nagy bányaszerencsétlenség történt *Shoban*, a *Jones* and *Laughlins* Limited-cég kohóiban. A szerencsétlenség tiz magyar munkás életét kivánta. Az áldozatok névsora a következő: *Gazdovics* Mihály és *Szics* András jenkai (ungmgyei) lakosok, *Mező* Kontra János, *Kerekes* János és *Milyák* Mihály viszkoi (ungmgyei) lakosok, *Valyiga* György keresztii (ungmgyei) lakos, *Musik* Szabó János bezói (ungmgyei) lakos, *Klecsank* János és *Semega* György csecehoi (ungmgyei) lakosok és *Frankovics* József és *Sissai* János horvátországi illetőségűek. Igy pusztul nap-nap mellett a magyar Amerikában, ott, ahol az ígért földjét sejtí és keresi annyi honfitársunk.

— **Osztalokozás Fiume és Abbázia között.** A m. kir. államvasutak igazgatóságának értesítése szerint folyó évi május 10-étől kezdve a Budapest keleti pályaudvarról délelőtt 8 órakor induló és Fiuméba este 8 órakor érkező, valamint a Fiuméből délelőtt 8 óra 10 percor induló és Budapest keleti pályaudvarra este 9 óra 5 percor érkező nappali gyorsvonathoz csatlakozólag Fiume és Abbázia között mindkét irányban egy-egy új hajójárat rendeztetik be. A csatlakozó hajó Fiuméből este 8 óra 30 percor indul és Abbáziaiba este 9 óra 15 percor érkezik, Abbáziaiból pedig reggel 7 órakor indul és Fiuméba reggel 7 óra 45 percor érkezik.

— **Gyilkosság az utón.** A Kerepesi-úton, a Munkácsy-kávéház táján ma éjszaka két óra felé gyilkosság történt. A gyilkosság áldozata egy munkásnak látszó ember, kinek a kilétét még nem tudják. A szerencsétlen ember részegen feküdt a gyalogjárón és három hidász-katona belebotlott. Veszekedés támadt közöttük, amire az egyik katona oldalfegyveréhez nyúlt és a részeg embert úgy fejbe vágta, hogy menten elvérzett és meghalt. A katonák szörnyen megijedtek és egyikük el is szökött a gyilkosság színhelyéről, a másik kettőt azonban letartóztatták. A meggyilkolt ember holttestét bevitték a törvényszéki orvostani intézetbe.

— **Az Albrecht-mulató és a spanyolok.** A spanyol opera-, operett- és baletársaság és Albrecht Ferenc, a mulató tulajdonosa között egy kis háborúság támadt, aminek az volt a következménye, hogy a spanyol társaság tegnap már nem lépett fel az Albrecht-mulatóban. Az úgy a rendőrség elé is került, amely Albrechtől megvonta a rendőri engedélyt. Az úgy ma estefelé újabb fordulatot vett, amennyiben helyreállt a béke a spanyol társaság és Albrecht Ferenc között. A társaság impresszáriója maga tudatta ezt a főkapitánnyal és kérte, hogy a megvont engedélyt adja vissza Albrechtnek, aki a spanyol társasággal szemben eleget tett kötelezettségének. A spanyol társaság így holnap, vasárnap, már folytatja előadásait az Albrecht-mulatóban.

— **Nyilatkozat.** Felkérteünk a következő sorok közlésére:

Ma figyelmeztettek, hogy a képviselőház április 24-iki ülésén dr. Zboray Miklós képviselő ur a budapesti hitelszövetkezetekről szólván, többek közt megemlítette, hogy a „Hazai általános korona-takarék-pénztár”-nál egy 10.000 koronás kölcsön engedélyezése alkalmából a közbenjáró ügyvéd díja 500 korona volt. Amidőn erre közbeszólták, hogy ki volt az, Zboray képviselő ur jónak látta, felhíva elől kitérni azzal, hogy: „Nomina sunt odiosa”, ami által az esetet annál gyanusabb homályba burkolta.

Mint hogy a „Hazai általános korona-takarék-pénztár” jogtanácsosa én vagyok, a homálynak annál is inkább el kell osznomia mert az alábbi tényállásból kiderül, hogy Zboray Miklós ur a parlament nyílt ülésén a „közbenjáró ügyvéd” dolgában közvetlen tapasztalása alapján szerzett jobb tudomásától eltérő dolgot mondott.

A tényállás ugyanis a következő:

Szalay János budapesti háztulajdonos mint özvegy Rupp Jánosné, Gebhardt Riza úrnő megbízottja az ennek budapesti telkein bekebelezett 6 vagy 7 különböző vátonitelező követeléseinek rendezésére illetégek konvertálására vállalkozott. E cébből két szövetkezetnél, amelyek egyike a „Hazai általános korona-takarék-pénztár”, összesen 10.000 korona jelzálog-kölcsönt eszközölt ki s mint különben is régi kiemsem 1901. évi október 4-én megbízott, hogy a konverzió keresztülviteléhez szükséges ügyvédi teendőket én lássam el.

Akinek az ilyen dologban járassága van, annak tudnia kell, hogy az mennyi ügygyel-bajjal van összekötve, — különösen a jelen esetben, amidőn hétrendbeli tekkönyv volt tisztázandó, hogy 8—9 napon keresztül jórészt a Rupp-éle konverzióval voltam elfoglalva.

Miután munkálataimmal elkészültem, s pedig 1901. október 13-án, közölteim közvetlen megbízómnal, Szalay Jánosnál a körülbelül száz tételből álló s három ívre terjedő ügyvédi költségjegyzékemet, amelyet ügyfelem tételői-letéire megvizsgált s miután azt 59 korona 68 fillérel leszállítottanok tartotta, kész lett volna 500 koronával kiegyenlíteni. azonban én figyelmeztetem, hogy miután 60 tulajdonképpen Ruppék megbízásából jár el jó lesz ezeket a végelszámolás megjelése céljából irodamba megírvani.

Igy történt, hogy másnap, vagyis 1901. október 14-ikén megjelent irodámban Zboray képviselő ur. mint özvegy Rupp Jánosné úrnő jogi megbízottja s amint a kezem közt levő, bárki által megtekinthető és Zboray Miklós ur sajátkezű aláírásával ellátott okirattól kiűnik, Zboray ur a Szalay által approbált ügyvédi költségjegyzékemet és végelszámolásomat tudomásul vette; így tehát az általa átannunalmazott részletes költségjegyzékből, — amelyet ugyan mint az ellenérdekű fél képviselője eleinte magasnak tartott, de utóbb, miután 59 korona 68 fillérel leszállítottam, elfogadott — meggyőződhetett és meg is győződött arról, hogy részemről szó sem volt a kölcsön „kiszűréséről” sem az azért járó „közbenjárói díj”-ról, hanem igen is a legszorosabb értelemben vett ügyvédi ténykedésről, amely munkálataimról az ügyvédi ellenjegyzésemmel benyújtott tekkönyvi iratok is tanúságot tehetnek.

Ezek után tehát a közönség ítéletére bízom Zboray Miklós ur eljárását, aki a saját ügyvédi irodájának „jogeseit” szencziókis formában a parlamentnek tájálja fel s szándékosan elterdívén az igazságot, a parlamenttől távoláll s ott védekezni nem tudó intézményeket és férfiakat meggyanúsít s így a közvéleményt s az illetékes tényezőket tévútra vezeti.

Budapest, 1902. április 26-ikán.

Dr. Schaeffer József,
ügyvéd.

— **Vörhenyjárvány a losonci gyülekezreben.** Losonczról táviratozzák, hogy nagy rágóület keltett az a veszedelmes vörhenyjárvány, amely a 25-ik gyalogrezd tulszofut barakjában ütött ki. A tavaszi gyakorlatokra ugyanis mintegy 600 tartalékost hívtak be, akiket a 250 emberre épített barakokba zsúfoltak

össze. A különben is egészségtelen helyen épült barakokban a tulszofutás következtében most veszedelmes vörhenyjárvány ütött ki, úgy hogy az ezredparancsnokság könnytelen lesz a még egészséges katonákat azonnal szabadságotolni. A májusra behívott tartalékosok bevonulása a járvány következtében elmarad s a tartalékosokat csak az őszi gyakorlatokra fogják behívni.

— **Letartóztatott pénzhamisítók.** A minap megírtuk, hogy a főkapitányság letartóztatta Bodor András felső ipariszkolai végzett hallgatót, Kispál Károly volt színészt és ennek kedvesét, Leschnig Laura színésznőt, akiknek hamisított százasbankköt hoztak forgalomba. A rendőri vizsgálat során azután meglepő dolgok kerültek napfényre. A három jómadár egy nagy pénzhamisító-banda élén állott, amelynek Nagy-Boroszony, Háromszékvármegyében volt a fészke, Bodor András a múlt évben Nagy-Boroszonyra ment szülei látogatására. Itt ismerkedett meg Kispál Károlyval, aki valamikor színész volt és abban az időben Boroszonyon Kátó József asztalosmester üzletében dolgozott. Bodorral hamar barátságot kötött és karósonyját már elhatározták, hogy pénzhamisítással fognak lendíteni nyomorúságukon. A bankgyártáshoz szükséges pénzt Ráduly István nagy-boroszonyi mészáros adta. Ő hoztatta meg a gépekhez való alkatrészeket is. Ezután megindult a pénzgyártás. Bodor bevallása szerint szédül több százasbankköt készítették, melyeket Nagy-Boroszonyon toborzott cinkostársaiknak adtak át ötven százaslékos engedménnyel, hogy forgalomba hozhassák. E büntársak voltak Bodor szülei: Bodor András és Bodor Andrásné, iju Mircea Elek harangozó, Ráduly István mészáros, Kócsai Antal földbíró és Seregély Vilma állásnéküli színésznő. A főkapitányság megkeresésére Koréh Dénes szolgabíró tegnap valamennyit letartóztatta és Budapestre küldte az ügyészség bürtönőbe, ahol Bodor, Kispál és kedvese már napok óta ülnek. A pénzt főleg a vasuton hozták forgalomba, ahol legtöbbszörre az utasoknál váltatták fel a hamis bankköt. Kispál tanította be a kompániát a szükséges fogásokra, sőt három ízben formális leckeórákat is adott nekik Ráduly mészáros házában s a tanításért fejkenkt egy-egy forint leckepeznt is szedett büntársaitól.

— **Az életuntak.** Egy pénzsvér aya szívтелен-sége majdnem halálba kergetett két viruló emberéletet S. mérnök és B. nagykereskedő leánya egymásba szerettek. Az apa azonban mitsem akart tudni a házasságról és a fiatal kérének kijelentette, hogy leánya 100.000 korona hozományt visz férjének és csak olyannak adja leányát, akinek legalább ugyanennyi vagyon van. Azonban a mérnök szegény volt, mint a templom egere. Az apa hajhatatlan maradt s hallani sem akart e házasságról. E nyakasság mélyen eszmorított a szerelmes párt. Elhatározták, hogy közösen megválnak az élettől. A mérnök gondoskodott a revolverről és titkos menzassonyával együtt elkészült azon utra, melyről nincs visszatérés. Szótlanul, lassan haladtak a Teréz-körút felé. Amint azonban Török A. és Társas bankháza előtt elmennek, hallják, amint egy ur, aki a bankházból jött ki, egy várakozó társának egy szót mond. Ez hozzatette: — 100.000 koronát nyert! Gépiesen ismételte a mérnök a nyert szót. — Játssz te is az osztályorszájékon? kérdezte a menyasszony. — Igen. — És melyik számmal? A mérnök vállat vont: Ha óhajtot, megnezem. Tárcájából előveszi a sorsjegyet. — Az a szám volt, melyet most hallottak említeni. Izgatottan besietnek Török bankháza, ahol megerősítették az örömhírt és boldogsággal sugárzó arccal szettek a keménysziví apához, aki most már beleegyezett a házasságra. És az életuntakból boldog házaspár lett.

— **Mesebeli cikkeket** árusítottak el a múlt hét első három napján a párisi nagy áruház szőnyeg-osztályában. Nagyon a meglepetés, amidőn ezen előre hirdett 3 napon túl az osztályvevőközönsége a rendkívüli cikkekből mit sem kapott, hanem hasonló árucikkkel kellett megelégednie. A mai lap hirdetési rovatában újra olvasható azon cikke jegyzéke, melyek most már a háztartási és konyhaberendezési osztályban e héten hétfőn, kedden és szerdán a párisi nagy áruházban sorra kerülnek. Mint értesülünk, ezek a rendkívüli cikke helybeni nagy kelendőse miatt a vállalat az erre vonatkozó levélnyi megrendeléseket, — ha a pénzt előre beküldik is — nem képes elfogadni.

— **Földregés.** Pódból jelentik, hogy az odaváló csillagvizsgáló és meteorologiai intézetben nagy földregés jeleit figyeltek meg, amely Dalmáciára és Közép-Olaszországra terjed.

— **Fényképészeti újdonságok.** Az amatőr-fényképészek számára tömredek pompás újdonságot hoz forgalomba a Lechner R. cég. Az újdonságot kimerítően ismertető katalógus a cég (Bécs, Graben 31.) ingyen megküldi az érdeklődőknek; a nagyobb katalógus 1 korona 20 filléret kapható, ezt azonban 10 koronányi vásárlásnál beszámítják.

(x) **Figyelmeztetjük** az igen tisztelt magvásárló közönséget, hogy amikor nem közvetlenül Mauthner Odón cs. és kir. udvari magkereskedésében Budapestben fedezik szükségletüket, hanem vidéki kereskedőknél, akkor kérjenek csak Mauthner-féle magot és ügyeljenek arra, hogy minden tasakon és zsákon látható legyen a Mauthner név vagy a cég ólomzár, mert

amelyeken a cég neve, illetve ólomzár nem fordul elő, az nem Mauthner-féle mag.

(x) **Fiatal ember!** Kérdezze meg orvosát, akkor megtudja, hogy baját a Santal Egger gyógyítja meg gyorsan és legjobban. 1 üveg használati utasítással együtt 3 kor., a Nádor-gyógytárban Budapest, Váci-körút 17. Postán bérmenve 3.40 korona.

(x) **Wright-Ditson tennis-rakete** Kertész T.-nál.

(x) **Az összes széptű-szereket** fölülmulja a Földes-féle Margit-erme, mely az arcot fölülentül tisztítja, irisszi és szépsíti. Kapható a készítőnél, Földes K. gyógyszerésznél Aradon és minden gyógyszer-tárban. Nagy tégely 2 K., kicsi 1 K.

(x) **Pünkösöd Rómában.** Azt az előkelő urí társaságot, amely Propper N. János igazgató Utasdi Irodájának vezetése alatt május 16-án indul Budapestről, pünkösöd hétjélen fogadják XIII. Leo pápa. Ugyanez a társaság Róma nevezetességeinek megtekintése mellett Rómából Tivoliba, Anzio-Nettunoba is kirándul.

(x) **A beduin-csoport** az állatkertben sokoldalú felszólításnak eleget téve, vasárnap d. e. 11 órakor külön előadást rendez.

A Hírlapok Nyugdíjintézetének jubileuma.

Budapest, április 26.

A Magyarországi Hírlapok Nyugdíjintézetének holnapi huszonegyedik rendes közgyűlésére az igazgatóság által előterjesztett évi jelentés mondhatni jubliáris esztendőről ad számot. Az intézet ugyanis az 1901. évben fejezte be működésének huszadik esztendejét, mert 1881. július hó 1-én, husz év előtt, fogott hozzá a tőkegyűjtéshez.

A jelentés érdekes visszapiantást vet erre a lefolyt husz esztendőre. Felemlíti, hogy mily aggodva kezdtek meg az intézetet megalakító újságírók a tőkegyűjtést, de márc 1881-én osonka esztendő, még inkább a reá következő év bizatobbá tette reményeinket, amelyek meglehetősen szerények voltak. Az első fél év közel 50.000 forint alapított biztosított az intézetnek s e siker alapján az első rendes közgyűlésen dr. Falk Miksa, az intézet elnöke azt a reményét hangzathatta, hogy a nyugdíjazás megkezdéséig, tehát az első tíz év végén, az intézetnek 100.000 forintja lesz. Az eredmény messze meghaladta a várakozást és az intézet a tizedik évet 350.000 forintot meghaladó vagyonnal zárta le és így a nyugdíjintézet alapszabályszerű megkezdésének idejébe a kötelezettség teljesítésére elegendő tőkével lépett át és az özvegyi nyugdíjak, a kezelet járulékok és rokkantsági nyugdíj fizetését minden megrázkódattal nélkül teljesítette. Az intézetet a tizedik évben számadását a biztosítási kockázat elvei szerint matematikai alapokra fektette. Ez az intézkedés megszárdította az intézetet, úgy, hogy a huszadik évben a régi hírlapírói pályán a harminc évnél tovább működő és magának alapszabályszerű nyugdíjazást biztosító tagok teljes nyugdíjazásának kötelezettsége bekövetkeztet, az alapító pedig az 1901. év végén 1.654.000 K.-val zárult fel. Az intézetnek alapítókéjét és vagyonát mindazonáltal meg tetemesen kő gyarapítania, hogy egyrészt a nyugdíjösszeget emelhesse, másrészt, hogy a jelenlegi 30 esztendő szolgálati időt leszállíthassa és harmadsorban, hogy a még mindig magas tagsági díjat mérsékelhesse. A huszadik év letelével, 1901. július hó 1-én, az intézetnek oly 18 tagja lépett a nyugdíj élvezetébe, aki 30, vagy ennél több év előtt lépett a hírlapírói pályára, egyik tagja pedig, mint munkára képtelen, a teljes nyugdíj élvezetehöz nyert jogot. E tizenkilenc tag nyugdíja állandó évi 22.800 korona terhet ró az intézetre. Tíz év előtt az intézet működését 1200 K. özvegyi nyugdíj fizetésével kezdte meg. Azóta az özvegyi nyugdíj és az árvaellátás terhe fokozatosan évi 128.0 K.-ra emelkedett. Ezt a vezetőség buzgó tevékenysége és a tagok kötelezettségének pontos teljesítése mellett osakis a közönség nagy áldozatkészsége tette lehetővé. A jelentés mellett az igazgatóság bemutatja a kiadások lajstromát, amelynek jogra 767.222 K. gyűlt egybe adományokból, amely összegben egyttal a tagok önkéntes adakozása is benne foglaltatik. Az intézet jótékony alapját királyunk és boldog emlékü királyasszonyunk, valamint az uralkodóház tagjai, a kormány, a székes főváros és a közgazdasági és társadalmi élet minden osztálya gyarapította kisebb-nagyobb összegekkel.

De az intézet tagjai, a saját munkássai maguk is eleget tettek a magukra vállalt kötelezettségeknek. A saját napzámómai husz és fél év alatt 357.329 koronát fizettek be az intézet pénztárába. Nem szabad azonban leledni azt sem, hogy a lassankint gyűlt elől folyton kamatozott és az intézet igazgatóságának gondos sáfárkodása következtében az értékpapírok kamata és az intézet ház jövedelme is hozzájárult a tőkegyarapításához. Az intézet vagyon, amely 1882-ben 85.808 korona volt, 1892-ben 428.659, 1901-ben pedig 1.654.010 koronára emelkedett. A vagyon gyarapodása ezental előreláthatólag csekélyebb lesz, mert amíg a kamatokat és a bérjövendelmeket csak az özvegyi nyugdíj és az árvaellátás terhelte, addig ezental nyugdíjba lépett tagok nyugdíja is fedezendő lesz, úgy hogy az intézet a tőke szaporításánál a jövőben még nagyobb mérvben lesz a közönség áldozatkészségére utalva.

A nyugdíjba lépett tagok közül Deutsch Antal és Friedmann Lóipót a kiutalt nyugdíját visszafizették

és bejelentették, hogy nyugdíjukat mindaddig visszafizetik, míg az a 4000 korona alapítványi összegget el nem éri. Egyik nyugdíjas, Sturm Albert pedig az általa felvett nyugdíjból 200 koronát a Bródy-alap jövedelmének kiegészítésére, 400 koronát pedig néhány hírlapíró segítésére és öt hírlapíróársunk nyugdíjárulékának befizetésére fordított.

Az év folyamán 25.857 K. folyt be az intézet pénztáránál alapítványokban és adományokban. Az igazgatóság előre jelzi, hogy a jövő évi rendes közgyűlésnek javaslatot fog tenni, hogy az I. nyugdíjosztály számára az évi 1200 K.-nyi nyugdíjigény évi 1820 K. rendszeresített nyugdíjigényre emeltessek. Kéri az igazgatóság, hogy mondjon a közgyűlés köszönetet a Pesti Hírlap Elnököse Takarékpénztár-Egyesület igazgatóságának a vagyonkezelésért; a trieszti általános biztosító-társaság magyarországi vezérigényközsége főnökének, Póór Jakabnak a tagsági díjak beszedéséért; a Pesti könyvnyomdarefektívnyársaság elnök-vezérigazgatójának, Lovag Falk Zsigmondnak az intézet részére szükséges nyomtatványok díjtalan kiállításáért és az intézet irányában minden alkalommal tanustott jóindulatáért. A Bródy- és Rott-alap jövedelméből s az előbbi alap jövedelmének kiegészítésére Sturm Albert-től kapott 200 koronából és Lovag Falk Zsigmondtól kapott 20 koronából, összesen 240 korona rendkívüli bevételből a leloyolt év alatt az intézet 12 hírlapíró összesen 1780 korona segélyben részesített. A Falk-alap múlt évi kamatait december hó 24-én egy elhunyt intézeti tag özvegyének utalványozta az igazgatóság.

Egy kis középkor.

— Jelenet. —

Az intendáns: Most pedig utasításokat fogok adni. Álljon fel, ha magával beszélek. (Leül.) A színházat holnaptól fogva öt méter mély árok veszi körül, mely vízzel töltendő meg.

A titkár: Igenis.

Az intendáns: Főlétséges igenlőleg nyilatkoznia. Amit én mondom, az a nélkül is szent, hogy maga helyeselné.

A titkár: Bocsnát, csak azért mondtam „igenis“, mert ezzel tudomására akartam hozni kegyelmességnek, hogy megértettem, amit mondtott.

Az intendáns: Ez is főlétséges. Maga köteles okos embernek lenni és engem megérteni, mert magát ezért fizetik. Maga nem kegyelmes ur.

A titkár: Bocsnátot kérek, hogy érek.

Az intendáns: Ezt a bocsnátkerést foglalja írásbeli kérvénybe, nyújtsa be az igazgatóhoz, az majd felterjeszti hozzám, én meg majd leküldöm. Menjünk tovább. A Kerepesi-ut felől felvonóhid készítenő a színházhoz. A színház kőállal vendők körül, a kőfalba lőrészek vésendők. Páholyomból reitakajó tőrendő a színpadra, titkos alagut a súlyesztőbe és titkos felegut a zsinórpadlásra. A rendes bejárato egyszerűen talazzák be, mert az ilyesmi a közönséges polgároknak való. A hírlapíró az alaguton járjon be hozzá az jövetelét hármias körüljel harsanása jelezze. A hírlapíró köteles saruját a ruhafárban letenni. Aprópó. Itt volt már ma a hírlapíró?

A titkár: Még nem volt itt.

Az intendáns: Hát ha jön, figyelmettesse az új rendszabályra. Menjünk tovább. Páholyomban titkos gombok helyezendők el. Ha az első gombot megnyomom, sülyedjen el a színpad. A második gomb ugy legyen megszerkesztve, hogy nyomására fegyveres örök rohanjanak elő és hurcolják le a pincébe az összes hírlapírókat, kivéve...

A titkár: Tudom.

Az intendáns: A pincében éhes véredek és orosz-lónok vár, anak rák. A harmadik gomb a parlament pincéjében elhelyezett dinamitoshordókhoz vezessen. Ha megnyomom, a dinamit végezze kötelességét. A legnagyobb hordót a miniszteri székek alá állítsák, főleg pedig...

A titkár: Tudom.

Az intendáns: A negyedik gomb a hóhérhoz szóló csengőyüt mozgósítsa. Az első emeleten iroda rendeztessek be, ezzel a felirással: HÓHÉRI HIVATAL. Ott benn álljon piros lebernyegben és pallossal a hóhér és körülötte álljanak a pribékek. Előtte töké legyen, hogy minden peroben vágghasson. A kivég-zettek tetemei a véredeknek adandók martalékul, majd másnap szállítás után megöröndők és szélnek szórándók. Ertette?

A titkár: Hogyne.

Az intendáns: Most pedig adjon jelt, mert kezdődik az előadás. Vonuljanak fel a heroldok a kürtösök, az apródok, udvaroncok, pohárnokok, páholy-nokok, ajtónállók, udvarmesterek, tárnokok, fullajtárok s ezek vezessenek páholyomhoz. A zenekar az „Ecco intendáns magnus“t fujja, két szőke apród bárony-vánkoson gukkeremet hordozza, két barna apród cipőm struplóját vigye, két telete apród irakkom két szárnyát hozza s elől menjenek a kürtösök. Utánam a kíséret, köztük a hírlapíró. Ön is.

A titkár: Igen.

Az intendáns: S az első püsszegésre szó nélkül lövessen a nép közé.

A titkár (ijedten nézi): És az orvos mikor jöjjön?... —o.—

FŐVÁROS.

(*) **A tisztifőgyőzész jubileuma.** Fülepp Kálmán, a főváros tisztifőgyőzészét, lelkes ovációban részesítették ma a tisztifőgyőzész tagjai abból az alkalomból, hogy 25 éve annak, hogy a főváros szolgálatába lépett. Az ügyészség tagjai nevében Alkér Emil t. ügyész szép beszéddel üdvözölte a jubilánst, a kinek kiváló része van a főváros fővárosi igazgatásában.

(*) **Közköztudásügyek.** A közköztudásügyi bizottság ma délután ülést tartott Bárczy István tanácsos elnöklése mellett: előadó gróf Festetics Géza tanácsos jegező volt. A napirend előtt dr. Havass Rezső interpellációt intézett az elnökhöz az elemi iskolákban való túlterheltes tárgyában. Régi panaszra ez, ugyanold, a szülőknek, tanároknak, sőt az orvosoknak is. A szülők, a nagy követelmények hatása alatt, a gyerekekre még otthon is megtanulni válokat mérnek, ugy, hogy a szó szoros értelmében nincs szabad idejük. Kérdi, szándékozik-e intézkedni a túlterheltes megszüntetésén. Bárczy István tanácsos kijelentette, hogy a kérdéssel már is foglalkozik s addig is, amíg ebben a dologban a közköztudásügyi kormány intézkedik, oda fog hatni, hogy már a jövő iskolá-évbén könnyítések történjenek.

A napirendre törve előgadták a tanügyi ügyosztály javaslatát a női kereskedelmi tanfolyamoknak a főváros anyagi kezelésébe való átvétele tárgyában. Vaszkó György, Tenczer Pál, Havass Rezső és Bárczy István főszólaása után Benedek Sándor kitéjtette, hogy meglátásra méltónak tartja azt a kérdést, vajjon helyes-e, ha a főváros olyan iskolákat, vagy tanfolyamokat vesz át, amelyekre őt a törvény nem kötelezi. Ez mindenesetre, akkor, ha a főváros veszi át a tanfolyamokat, a hozzájuk csatolt igényeknél jogva igen nagy kiadásokat fog okozni. Nem hiszi, hogy ehhez a közgyűlés hozzájárul. Az ügyet különben sem tartja sürögésnek s ezért azt indítványozza, hogy a javaslatot nyomassák ki s osszassák szét a bizottság tagjai között, hogy tanulmányozhassák. Hisszen ma alig van jelen a bizottságnak egyharmad-része s ilyen messzeható kérdésben nem lenne helyes, ha ilyen kis számú bizottsági tag hozna irányadó javaslatot. Verdély Károly királyi tanfelügyelő és Paksy Béla házasszólása után a bizottság többsége elfogadta az előterjesztést.

A Magyar tanítók turista-egyesülete s a Népmvelők budapesti egyesülete az kéri a főváros hatóságától, támogassa az iskolai kirándulások rendezésére irányuló törekvéseben, főleg akként, hogy a közlekedő-vállalatokat nívja föl kedvezmények adására. A bizottság pártolólaj terjeszti a kérelmet a tanács elé.

A bizottság elő több olyan értelmű kérvény került, amely-k szerint valamely könyvet vagy folyóiratot ajánlana a bizottság az iskolák részére való megrendelésre. Ballagi Aladár ezt a szokást nem tartja helyesnek. Bizák azt, hogy mit szerzenek be, magára a tanításra; ők tudják legjobban, hogy mire van szükség. Havass Rezső és Tenczer ellenkező nézetével szemben Bárczy István tanácsos szerint már csakugyan meg kell kezdeni az ajánlás szokásának kiküszöbölését s ő a legközelebbi ülésben előterjesztést fog tenni az iránt, hogy a tanácsot kéré-jék föl: mondja ki az ajánlások megszüntetését.

Megszavazott ezután a bizottság a Húzi munkára nevelő egyesületnek erre az évre 4000 koronát; a Rákosi közművelődési egyesületnek 200 koronát; az Angol kisasszonyok nevelőintézetnek 1200 koronát; az Óbudai irtalmas nőtestvéreknek 3000 koronát s végül elintézte több egyesületi és magán kisdólvó-tulajdonosnak segély iránt való kérvényét.

(*) **A vendéglősök kongresszusa.** A vendéglősök és szállótulajdonosok szeptember tizenegyedikén Budapesten nemzetközi kongresszust tartanak. A tanács mai ülésén elhatározta, hogy a külföldi vendé-geket a város fogadja s arra kéri a közgyűlést, hogy a fogadásra tizezer koronát szavazzon meg.

(*) **A belvárosi templom eltolása.** A magyar Mernők és Építész Együletben ma Palóczi Antal tárgyalta azt a kérdést, hogy eltolják-e és hová a belvárosi templomot. A templomnak eddig kijelölt helyét az Eskü-tér és Váci-utca sarkán nem találja megfelelőnek. Ajánlja, hogy a templomot a Váci-utca-ban a régi Városház-térre helyezessék, homlokzatával az Eskü-tér felé. Különbö egy új templom építése nem kerülne többé, mint az eltolás és telemlés és e mellett nincsen semmi kockázat és a régi templom az új elkészültig használható marad.

(*) **Próbavágás a sertesközvágóhídon.** Főlké-rettünk a következő nyilatkozat közlésére:

A mai napilapok némelyike folyó hó 25-én meg-tartott sertesközvágóhídi próbavágásról olyan hírt közölt, mintha a fővárosi hentesek és a nagyvágók is a sertes-közvágóhídot kiigazgatalannak és a próbavá-gási eredményt jónak találták volna. Ezzel szemben a nagyvágók kijelentik, hogy éppen az ezen próbavá-gáson tapasztaltak még inkább meggyőzték őket arról, hogy a fővárosi sertes-közvágóhídon a sertes-vágás a számos szerkezeti hiba olytán jól meg a nyári hónapokban sem végezhető, a nagyvágás idején pedig ott az igények egyáltalában kielégíthetők nem

lesznek. A sertesvágásban résztvett hentes-iparosok pedig ezáltal azon szomorú tapasztalatra jutottak, hogy a sertesközvágóhídon lelt sertesek hus- és szalonna anyaga, a hazaszállítás közben annyira össze-törődött, hogy azok az eddigieknél jóval olcsóbb ár-ban kelték el. A sertesek leltés és feldolgozása idejére nézve tott számítások szintén tévesek, mert a sertesek leltőzozási ideje nem 3, hanem 50 percnél is több, mert a próbavágásnál alkalmazott 17 ember 165 sertes 9 1/2 óra alatt dolgozván fel, 10 sertes jut-ván így egy-egy munkásra kereksszámban, egy-egy sertesre 50 percnél több munkaidő esett. A kőbányai nagyvágók nevében: Bőszörményi Pál, Száraz János, Mülleck Tódor, Róth Károly, Károly Géza.

SZÍNHÁZ, ZENE.

** **Nagyzási hóbert.** Ez alatt a cím alatt állandó rovatot kell nyitnunk, ugy látszik. A közönség látósvéi ma ismét az intendáns írodája felé fordulhatnak, ahol tovább folyik a nagyzási hóbert tragikomédiája. A mai burleszk jelenet két részből áll:

I. A Pesti Hírlap mai számában leközölvén a félhívtalós Magyar Nemzet Mészáros Imrénék ki-nevezéséről és új hatáskörrel való megbízásáról szóló kommunikéját, „jéüllétesebb“ helyről vett infor-máció alapján kijelenti, hogy amíg a jelenlegi in-tendáns funkcióiban marad, addig Mészáros Imre semmi-féle munkakört nem kap. Továbbá, hogy az intendáns, akit ő felsége másodsorú nevezett ki erre az állásra és akit valóságos belső titkos tanácsosi méltóság-gal tüntetett ki, nem ijed meg stb. stb. — Mi ez? Az intendáns ur tehát most már nyíltan, beval-lottan támadja és fenyegeti a miniszterelnököt és megtagadja az engedelmisséget felsőbb hatóságá-nak rendelkezésével szemben. Ez már nem is fegyelmelzetlenség, hanem renitencia. Nem is renitencia, hanem anarkia. Nem is anarkia, hanem nihilizmus.

A Pesti Hírlapban tehát maga az intendáns sulyosan vét a disziplina ellen.

II. Az intendánsi eljárásnak a fonákját egy másik újságban találjuk, ugyanabban, amelyben egy újságíró, aki azon a réven ismeretes, hogy gróf Keglevichhez közel áll, tegnap igazgástanal tamadást intézett Széll Kálmán ellen. A miniszter-elnök pártfogolaja cím alatt olyasmit írt, mintha Széll Kálmán protekcioja biztatná fel Burriánt a lemondásokra. Hát ez magában véve is képtelen-ség és a história, amelyet hozzá fűz, teljesen va-lótlan tényeken alapul, ugy hogy nem is ér-demes vele foglalkozni. Arról van szó, hogy Burrián olyan időben, amikor az Operaház-ban betegnek jelentkezett, egy vizsgázhízi fellé-pésre kért engedélyt, amelyet az intendáns megtagadott. És hogy Burriánt módot talált, hogy a miniszterelnöknel az intendáns ellen remonstrál-jon. Végül, hogy Széll Kálmán a renitens énekes-nek közvetlenül engedélyt adott a fellépésre. Hát ez nem igaz. Burriánt (és Kramerer Terézt) a rendőrség kérte föl, hogy jötekonyeülu hangver-senyén fellépjen. Az intendáns a rendőrségnek tagadta meg az engedélyt, mert amint köztüdo-másu, haragszik Rudany főkapitányra, aki az ismert jegygyben az intendáns Önkenyével szem-ben védelmet talált a belügyminiszternél. Széll Kálmántól a rendőrség küldöttsége kérte ki a két művészt és pedig sikerrel. (Édes dolog volt akkor. Az intendáns ur a lapokban egy nap nyilatkozott, hogy nem ad, másnap, hogy mégis ad engedelm-et.) Burriánt pedig különben nem is énekelhet-tett, mert beteg volt. Tehát az egész história nem igaz, de ez most mellékes. Érdekes a tanulság, amelyet az intendáns sugalmazott újságírója az esetből levon és ez az, hogy az ilyen esetek meg-lazítják a szükséges fegyelmet.

Tehát: az intendáns, aki a Pesti Hírlap-ban sulyos fegyelmi hibát követ el, a másik újság-ban a föltétlen szubordinációt követeli magának.

Imhol szembeállítva a tragikomédiának mai két burleszk jelenete! Mi pedig most már komolyan beszélünk a bolond esetről. Az intendáns ur nagyzási hóbertja most már elérte azt a ha-tárt, ahol neki végét kell vetni. Engedelmisséget vár mindenkitől, még a miniszterelnöktől is, maga pedig disziplínát nem gyakorol. Ma már nyílt sisakkal lép föl egy újság hasábjain fel-sőbbsege ellen, amelynek szubordinációval tartoz-ik és tiszteletlen hangon, lapangó fenyegetés-sel és illetéktelenül visszaütasítja a miniszter-elnök rendelkezését. Ezután már csak az követ-kezhetik be, a mi különben is elmaradhatat-lan volt.

** **Operaház.** Prevošti Franceschina, a kiténő olasz énekesnő, aki ezuttal először lép magyar közönség elé, ma este a Traviata címszerepében kezdte meg vendégzereplését az Operaházban. A művésznő valóban igazolta ezt a jó hírt, amely jöttét a külföld-ről megelőzte és mai Violetája után érdeklődéssel tekintünk további vendégzereplésére; kedden Ro-zinát énekl A sevillai borbélyban, pénteken pedig Carmen címszerepét. Organuma drámai eréjű szop-

rán, amelynek kalibere mellett szinte meglepő, hogy koloratúrája van, hiszen a koloratúrás hang többnyire karcsu, átlátszó, vékony szövődékű. Igaz ugyan, hogy *Prevoisti* kiasszony hangja már elvesztette az első ifjúság zománcos szépségét, de káprázatos énektechnikája bőven kárpótol az ér-zéki eszközök fogyatékosságaiért. O valóban az énektechnika fejedelemasszonyai közé tartozik, akik nem ismernek nehézségeket a cikornyás ének-szakmában. Trillája egyenletes és ép, pompás crescendo képes és tiszta, staccatoja biztos, koloratúrája szuverén, énekmondatai művésziesszen tagoltak és mindenekelőtt bámulatos a lélekzetvétele, amelynek segédjével vakító búvészműtáványokkal ragad el. Mint alakító színész, feltétlen elismerésre méltó és Violettajának ábrázolása — az énekítő függetlenül is — jelentőséget adott a mai előadásnak. Művészléte egészben véve intellektuális természetű és a technikai eszközök biztos kezelésében találja diadalát. Nem akarok elharmarkodott ítéletet mondani, de úgy rémlik, mintha egyéniségéből hiányzanék a legfőbb tökély: a benső művészet. — Az érdekes vendégművészeknek különben zajos ünneplésben volt része. (G.)

**** Fővárosi Nyári Színház.** A budai oldalon ma hivatalosan beköszöntött a tavasz. A Horváth-kerüti arena kapui megnyitáltak és a szinkór közönsége szeretettel köszöntötte a budaiak régi ősmérsőit, *Kreosányi* Ignácot és társulát. A nyitány elhangzása után megéljeneztek *Kreosányit*, aki meghatva hajlongott, mikor egymásután nyújtották föl tisztelői koszorúit és virágbokrokat. Az előlegezett bizalom jegyében kezdődött így a szinkór szezonja. A remények bizonyára valóvá is fognak válni. *Kreosányi* igazgatói működése az ország első szinkadán állotta ki a tűzpróbát és az aréna sok kedves estélyének emléke fűződik társulatának budai szerepléséhez. Tudja *Kreosányi* mit kíván a közönség és izlése révén a nyári szórakozás mértékével való alkut is elogadhatóvá szokta tenni. A mostani társulata, hir szerint mindenképpen megüti a mértéket, a repertoírja is változatos, tehát a közönség pártfogása sem fog elmaradni vállalkozása mellől. A mai újdonság bécsi portéka és közepes minőségű. *Az édes lányka* a címe, operett három felvonásban, telis-tele jó és kevésbé jó keringővel és gyöngécske humorral. A darabot *Komor Gyula* ügyesen fordította. A társulat bemutatkozása során tetszett *Perényi* Margit kedves játéka, szép éneke, *Ferenczy* Frigyes jóízű mókája, *Mihályi* Ernő csongó tenorja, *Kállay* Luiza és *Izso* öletes alakítása. A darab kissé hosszú, tizenegy óra után ért véget, de játszanak majd az arénában rövidebb és jobb darabot is.

**** Vigzsinház.** A *Vigzsinház* jövő heti műsorát *Az őrnagy* ur tölti ki. A francia bohózat sikerét az első előadások annyira megszállították és az érdeklődés az újdonság iránt oly nagy, hogy a színház igazgatósága ezúttal eltér a változatos műsor rendezésétől és a hét minden estjére *Az őrnagy* urat tűzte ki. Holnap, vasárnap délután *Kuruc Feja* *Dávidot*, *Fényes* Samu kitűnő töréneti színművét adják.

**** Miss Duncan újabb fellépése.** Az érdekes kaliforniai táncosleánynak nincs oka megbánni, hogy még néhány estére lekötötte magát Budapesthez; itt tőrös, meleg sikere van. Közönségünk szeretettel gyönyörködik benne, s a néző lelki nevelésére arányában a tetszés változatoson nyilvánul iránta, egészen az elragadtatásig is. Fellépésének új sorozatát megtoldotta egy kis Chopin-citulus (as és o dur mazurka, prélude e-moll és valse cis-moll). Ezeket a táncokat *Sylvio Bisigarinak*, egy előkelő tehetségű fiatal zongoraművésznek a kísérlete mellett járta el. sz ó kiváló képessége, a szövel való harmonikus összeolvadás ezekben a számokban megint csak teljes mértékben érvényesült. A finoman árnyalt zongoraszíntéket olyan zeneesen fedik ritmikusan, festői mozdulatai, hogy a zeneérett magából a tánóból ráismerne Chopin melódiáira. Figyelemreméltó volt, ahogy Duncan a néhány pillanatrai páuzákat ott a szinkadán lévő szép fekete zongora mellett kitöltötte. Az az egy-két szeliden sugótt szó a frakkos művészhez s az odalámszokásnak simulókony bája mintha csak folytatása volna a poétikus táncnak. Mindenféle művészkörökben sokféleképpen beszéltek meg az ő fellépését s értékelik művészlétét a hivatalos ballet-táncához való vonatkozásában. Akármilyen legyen is ezeknek az összehasonlításoknak az eredménye, abban mindenki egyetérthet, hogy miss Duncan két órára kivételes művészi érzéseket kelt a lélekben s szép emléket hagy maga után. Ma este is sok háas és lelkes tapsot kapott az előkelő közönségtől. Az egyik páholyban ott láttuk *Wlassics* minisztert is családjával.

**** Kúry Klára Bécsben.** *Kúry Klára* kiasszony óriási sikerrel folytatja bécsi vendégzereplését. Ez a siker nemcsak a szufolt házakban és a nagy morális elismerésben jelentkezik, amelylyel a bécsi sajtó az illusztris művésznő játékaikat kíséri, hanem abban a versengésben is, amelylyel írők és zeneszerzők sietnek a kiasszonynak kész és készülő darabjaikat bemutatni és *Kúry Klára* közreműködését munkáik számára biztosítani. A kiasszony valóságilag eleven pezségést vitt a bécsi operettszinkadára, amely friss tehetségek híján az utóbbi esztendőben lankadásnak indult. Egy ilyen kivételes talentum azután felszerelenti a szinkadót és a szerzőket egyaránt. Tudvalevő, hogy a bécsi *Carlszínház* igazgatósága a kiasszonyt *Lili* címserében öhajította a közönségnek bemutatni. De *Kúry Klára* ragaszkodott hozzá, hogy magyar darabban lép fel és a rendkívüli siker igazolva vállalkozását, amely a magyar operett gyors fejlődésével fog végződni. Pár nap mulva néhány estére megszakítja a Katalin előadásainak sorozatát, legkivált a *Concordia* kívánságára, a *Lili* előadása. De téves egy esti lapnak az a jelentése, hogy ez operett azért kerül színre, mert a Katalin vonzereje már jelentékenyen megapadt. Ellenkezőleg, a bécsi lapok már erre a szombatra hirdették a *Lili* szinkerekerülését, de az előadás hét-főre marad, mert a Katalin holnap, vasárnapi előadására is minden jegy elővéltelben elkel. Holnap, vasárnap, *Kúry Klára* jótékonycélu matinéen vesz részt egyik bécsi színházban. Legkedvesebb megírni a kiasszony programját. Ime: magyar népdalok, azután *Petőfinek* egy dala. Mind-ezt Bécsben. Igazán öröm. *Tornyai* Alajos, a jeles komponista fogja a kiasszonyt kísérni. A matinéra már napok óta nem lehet jegyet kapni.

**** Várszínház.** Holnap, vasárnap buszuzik a Várszínházban egyhavi működés után a *szezedi* szinkadót. Délután a *Nebátvirág* kerül színre *Sugár* Joánával a címszerepben. Este pedig buszuelőadásul a *Kékszakállú herceg*, melyben *Feledi* Boriska, *Láng* Etel, *Leóvey* Leo, *Fenyéri* Mór, *Sugár* Jolán és *Várny* Paula játszzanak a főszerepeket.

**** Szigeti József emlékezete.** A *Nemzeti Színház*, nemrég elhunyt nagyszerű tagjának, *Szigeti* Józsefnek születése napját, május 10-ét kegyeletes ünneppé avatja azáltal, hogy a nagy művész és kitűnő színművész egyik kiváló alkotását a *Rang és mód* című színművet új betanulással színre hozza. Az ünnepi előadásban részt vesz *Sz. Prielle* Kornélia asszony is, és mellette *Göt. Maróthi* Margit, *Török* Irma, *Szacsavay*, *Mihályfi* és *Ujházy* jutottak nagyobb szerephez.

**** Így nem játszunk!** *Berlinből* jelentik: Az új Operaházban tegnapielőtől óta egy francia társulat vendégzerepel. Tegnapi a *Navarrai lány*nak kellett volna színre kerülnie. A csekélyszámú közönség nyolc óráig várakozott az előadás megkezdésére, amikor a rendező hírül adta, hogy az előadás a közönség csekély érdeklődése miatt elmarad. A jegyek árát a pénztárnál visszatérítették. A közönség távozása után még izgatott jelenetek voltak a szinkadon. A francia társulat prima-donnája és tenoristája kijelentette, hogy többet egyáltalában nem lépnek fel, ha impresszáriójuk előre nem teszi le kikötött fizetésüket. A mai előadásra csak 240 frank áru jegyek keltek el s minthogy az impresszárió a hiányzó összeget nem akarta előre pótolni, az előadás elmaradt.

**** A Városi Színház.** A *Városi Színház* szinkadójában vasárnap két népies előadás tartanak, íshely-árak mellett. Délután 1/4 órakor *Verecs* Sándor fellépésével *A csikós*; este 7 órakor pedig *Szigeti* Klára pompás népszínműve, *A sztrájk* kerül színre. — A társulat, melyet az igazgatóság a legkiválóbb erők-ből szervezett, május hó közepén kezd meg mindennapi rendező előadásait.

**** Legújabb zeneművek kaphatók** *Szilágyi* Béla könyv- és zeneműkereskedésében Budapest, Károly-körút 26. — Operák és operettek zongorára szöveg nélkül: *Bizet* Carmen 10.— K. Wagner *Tristan* és *Isolda* 9.60 K., *Fliegender Holländer* 7.20 K., *Tannhäuser* 9.60 K., *Verdi* *Aida* 9.60 K., *Troubadour* 8.60 K., *Traviata* 4.80 K., *Offenbach* *Hoffmann* meséi 10.— K., *Fledermaus* 5.40, *San-Toy* 5.40 K., *Görög* rabszolgá. *Geisha*, *Cirkusz*-élet. Szerecsese csillaga, *Casino* *Kir* egyenkint 6.— K., *Florodora* *Kis* szökevény. *Postás* fiu, *New-York* szépe egyenkint 7.— K. Operettek magyar szöveggel 2 füzetben: *Katalin*, *Hoffmann* meséi, *Kis* szökevény, *New-York* szépe, *Fiffin* füzetenként 3.— K., *Mader* *Szerelmi* kaland, *Tréas* ballet 2 füzet 6.— K., *Egy* görbe nap, énekes bohózat 8.— K., *Der Kellermeister* 2 füzet német szöveggel 6.— K., *Das süsse Mädel* 2 füzet 6 K., *Weinberger*, *Das gewisse Etwas*, *potpourri* 3.60 K., *Frau* *Luna* 3.— K., *Tárka* Szinkad műsorából: *Van-e* tehetségem? 2.— K., *Vén* kocsis dala 3.— K., *A* dicő románc 1.60 K., *Tekintés* ur 1.60 K., *Legkedveltebb* kupiék: *Drah'n* ma um 1.60 K., *Meine* *Lily* (Lotti ezredeseiből) 1.80 K., *Du* mein *Girl* 1.80 K.; ugyanez magyar szöveggel 2 K., *Zeuszi*-kupiék 2.— K., *Die* *Haseinuss* 2.40 K., *Der*

lustige *Ehemann* 2.40 K., *Luna-Walzer* 2.40 K., *Das gewisse Etwas*, *Walzer* 2.40 K., *Madame* *Sans-Génér* 1.80 K., *Legújabb* 101 magyar népdal 8.— K., *Könyv* és zenemű-jegyzéket kívánatra ingyen és bérmentve küldök. Állandó vendők kedvezményben részesülnek.

Az izé.

— A *Népszínház* bemutatója. —

Budapest, Aprilis 26.

Közeledek május virágos ideje. A zöldelő falomb, a kék ég szabadba osábitja a jámbor budapesti filizsert és szomorú osönd borul a közszínházakra. Erre az időszakra szenáció kell a világnak. Hajdanában látványosságok, vízmedencés színművek osábitották, ha csábitották a közönséget; — ma vendégzereplés kell!

Hirdetik, hogy a *Nemzeti Színház* egyik nagy-névű művésze íog néhány están a *Népszínházban* vendégzerepelni, ma este *Pálmai* Ilka lépett föl egy új darab keretében. Ezzel a színház mintegy dokumentálta, hogy ezekben a hetekben nincs elég anyaga, nincs vonzereje s ezért kellett a vendég.

Van a *Népszínház*nak egy kiváló szubrettje, *Kúry* Klára, kinek művészléte minden időszakban számtalan tit házat jelent s a közönség hatalmas vonzó-dását biztosította mindenkor a színháznak, s biztosítaná ma is, ha ugyan az igazgatóság úgy osztotta volna be munkarendjét, hogy repertoírja legerősebb ékessége ne idegenben arasson most diadalát. Oh, értjük jól azt a fűhöz-íához való nagy kapkodást, melylyel most hirdelen új repertoárt akarnak teremteni, mert a színház megállapodott játékerendje *Kúry* nélkül nem állhat meg. Három darabból próbálnak egyszerre az egész évben elcsigázott személyzettel, délután a színházban kell lenni a kifáradt karnak, táncosnőknek s csak ebből magyarázhatjuk, hogy a segítségemlyezet estére munkaképtelen és elernyedt. Hiányzik a színházból az okos organizmus, az előrelátás biztossága s a személyzettel való szerelő és gondos elbánás.

Kúry Klára vendégjátéka óta megdőlt a repertoár, láttuk mindenféle vidéki talentum képtelen vergődését az ő diadóséges szerepeiben, míg végre *Pálmai* kellett hívni, hogy valami érdekessége legyen a legújabb premiernek, amelyet a közönség *Felészem nem sikkes!* címmel a *Vigzsinház*ból igen jól ösmer.

Magáról a darabról kevés a mondanivalónk. Ami a franciából van átvéve, — így például az egész első felvonás, mulatságos, de ahol *Leon* *Victor*, a bécsi *Lokálpóssék* nagy mestere a magából ad, ott lapossá és unalmassá válik. Ugyanez a téma vaudevillének feldolgozva a *Bibliás asszonyban* sokkal finomabb, erősebb és mulatságosabb. Hja! az végig francia.

A zenében egy igen csinos szám dominál, mely gyors népszereplésre számíthat. *Weinberger* ur, a zeneszerző, alaposan ki is használja invenciójának egyetlen szülötét s különböző formákban ötször-hatszor is felhasználja a darabban. Úgyes még a második felvonás egy kettőse, mely diszkreóciójával hat. Egyebekben jobbjajta bécsi zene, *Strauss*- és *Zeller*-reminiscenciákkal telítve.

Be kell számolnunk még egy kupléről, melyet *Kovács* frenetikus hatással énekel a harmadik felvonásban. Az összes zeneszámok közül ezt tapasztaltuk meg a legerősebben. Szerzője — *Weinberger* ur bizonyára megbocsát az indiskreóciót — *Stoll* *Károly*, a *Népszínház* rendezője.

Igy hát a daraball végeztünk. Az előadás a jobbakk közül való volt. Az első felvonás, az est legvidámabb része, gyors, eleven tempóban játszódott le, az operettekhez szokott színészek pompásan eltalálták a vigjáték hangját s igazán nem öket lehet azzal okolni, hogy a második felvonás nagyot esett, a harmadikba derüt pedig csak *Kovács* remek játéka lopott. Ez a felvonás különben meg nagyobbat hagyatott.

Pálmai Ilka szerepe az első felvonásban szintén jeles, de azontul fokozatosan alábbszáll. Így hát játéka legkivált az első felvonásban szerzett neki tapsokat és kihívásokat. A művésznőnek tisztelői bőven kedveskedtek virágokkal, amelyeket öletes, sok tapasztalásban kipróbált biztonságu játékkal hálált meg. De a végén ő is csak azt a régi igazságot bizonyította be, hogy semmiből nem lehet csinálni semmit!

Kis szerepét *Hegyi* *Aranka* teljesen kiaknázta s izlésses játékaival derekasan rászóllt ő is az elismerésre. Nagy sikere volt *Szirmáinak* *Aratóid* szerepében. Csak ilyenkor tűnik ki, hogy milyen nagy ereje az ensemblenek! Kedves és szeretetreméltó volt *Raskó*, az unatkozó férj. Szépen is

Mirtoscréme

Értékelt, kiváló minőségű, bőrápoló, színtelen és ártalmatlan arcvédő krém, előfordul minden bőrbetegségek, szőrtelen, bőrhámhiány, májfolta, pattanás, fül tégely 1 K., nagy tégely 2 K., *Wulcher*-szappan 80 fillér.

Raditz Róbert

"Apostol gyógyosorát"
— BUDAPEST —
József-körút 64. n.
Baross-utca közelében.

CASCARADIN

Évtized óta bevált, orvosi tekintélyek által rendelt szer gyomor- és májbal, székrekedés, sárgáság, epék, aranyér, elhízás ellen kitűnő vértisztító 1/2 doboz 1 K. 20 L, 1/4 doboz 2 K. 20 L.

énekelt. Németh egy parányi szerepet tett jelentékeny-nyé és mulatsággal. Kovács komikuma pedig ellen-áhatatlan volt. Kisebb szerepekben Siposné, Tollagi, Szerdahelyi buzgólkodtak.

A bemutató különben hangos volt. Az első felvonás után néhányszor megjelent a színen Weinberger is a szereplőkkel. Volt vastaps is, de hát ez természetes.

A szövegkönyv pompás, szellemes versei Heltai Jenő költői tollára vallanak. (t.)

Don Juan.

— *Première a Várszínházban.* —

Budapest, április 26.

Don Juan-t a színpadon eddig csak énekelni hallottuk. Ma először lépett élénk a Mozart tüzés, graciózus zenekísérete nélkül. Don Juan ma este vége-végig prózában beszélt odaifönn a Várszínház színpadán, ahol dr. Janovics Jenő szegedi szintársu-lata négy hét óta vendégszerepel. Igaz, hogy ez a próza fölül sok finom, esengő-bongó muzsikával, mert ez a próza a Molière prózája. Vagyis: tömör, erős, minden gondolatot, minden érzést klasszikus tökéle-tességgel kifejező, jellemzetes szavakban csodá-laatosan gazdag.

Hálával tartozunk Janovics Jenőnek, hogy utolsó-előtti előadásul Molière Don Juanját színehozatta. Ez a fiatal, komoly, kitünően képzett direktor rövid itt-léte alatt nemcsak a maga élénk repertoárját játszotta le, hanem a Nemzeti Színház egyremely mulasztását is helyrehozta. Nemcsak a maga előadátát végezte ki-tóságátalanul, jemes eredménnyel, hanem a másokét is. Előkelő fővárosi kollégák előadátát, akik kényel-mesen szunnyadoztak, amíg ő lázasan dolgozott.

Érdekes volt megismerkednünk azzal a Don Juan-nal, aki nem a Mozart szövegírójának, Du Ponte abbé-nak a lapos prózáját beszéli, vagy a seccó re-citálja, hanem a legnagyobb francia vígjátékíró nyel-vén szól hozánk.

A darab értékét a régi kritika is elismerte, de az újabb essay-írók közt egynehány odáig megy, hogy Molière legkülönösebb, legmélyebben járó alkotásá-nak tartja. Molière a Don Juan tárgyát, meséjét ké-szen találta egy spanyol darab olasz átfordításában. Maga is csak átdolgozta, kirágásztette azt, amit Tirso de Molina, igazi nevén Teller Gábor irlalmasrendi barát, a XVII-ik század első évtizedében a Don Juan-ról szóló legenda nyomán drámai formába öntött. De az átdolgozás százszor különb az eredeténél. Francia é német esztétikusok rajonganak érte. Vmet szerint: Fontosabb tárgyat Molière sohasem dolgozott föl. Moland úgy találja, hogy Molière a Don Juan-legen-dából a XVII-ik század legvakmerőbb komédiáját alkotta meg. Lotheisen — Haraszi Gyula szemléje szer-int — ugyanezt mondja németül: Aus einer italieni-schen Posse schuf Molière das kühnste Stück des Jahrhunderts. — Annyi bizonyos, hogy az irodalom-történet besorozta Molière legremekőbb alkotásai közé, a Tartuffe és Misanthrop társának. Sőt Claretie szerint: „Molière szelleme egyéb darabjaiban a földhözragadt nyárspolgári bölcsesség békói közt mozog; de itt szét-töri a békókat, magásra szárnyal, föl a legmagasabb problémák légkörébe.”

Molière természetesen franciává tette a darabot. A dráma Sziellában játszik és a spanyol ne-vek egy része Molièrenél is szerepel, de Lemaitre, Faguet, Rambert és Haraszi doktor kimutatása nélkül is világosan látjuk, hogy alakjai mindnyájan franciák. „Don Juan egész öltözte — szöke paróká-ján kezdve — arra vall, hogy XIV-ik Lajos egyik udvaroncával állunk szemben, akinek semmi köze a Tirso de Molina hőséghez. Szellemessége éppen egy fizzenhárompróbas francia sajtásnak, mint az írónéja.” Don Juan hitelezőjét Dimanchénak nevezik. Tiszára párisi kereskedő. És franciaországja a tengerpart is, ahol Pierrot, Charlotte és Mathurine, a színmű remek paraszthalakjai mozognak és a Cyrano vígjátékjaiban használatos patoisit beszélnek.

A romlott, istentelen, kéjvágyó arisztokraciát rettenetesen üti, perszifálja Molière ebben a darab-ban. Sulyosabb, forradalmibb „comédie” a Beaumar-chais vígjátékainál. Figaro elméssébb, szellemesebb, mint Don Juan inasa, Sganarelle, de Figaro sohasem mondott ilyen szörnyű szavakat az uráról: Tu vois en Don Juan, mon matre, le plus grand scélérat, que la terre ait jamais porté. A legnagyobb gazember a föld hátán! ... S pár sorral alább: Il faut que je lui sois fidèle ... un grand Seigneur mechant homme est une ter-rible chose! Hűséget kell mutatnom iránta, mert egy gonosz nagy ur retentő dolog ám! — Molière Don Juanjához képest Beaumarchais Almavivája kedves, szelíd és ártatlan Brackenburg.

Haraszi a darab alakjai közül Elvirát a legne-mesebb nőalaknak tartja, amelyen valaha költő tollából kikerült. Méltó módon sorakozik mellé Don Louis, a Don Juan apja, aki főnséges szavakban tör ki a fia

ellen és Elvirának a két bátyja: Don Carlos és Don Alfonso. A parasztszereplők rajza egyenesen shakes-peareli. Csak Shakespeare jellemzett ilyen naiv, egész-séges, természetes humorral. A nemes és vidám ala-kokkal szemben Don Juan a „megromlott udvari emberek félelmes fajának a képviselője.” Ereiben nem lobog a spanyol névrokon szilaj tüze, mely mindent összegezt, ami közlebe jut; de viszonylag kiütébb, fá-sultabb lájtaju romlottsága sem kevésbé veszedelmes azokra nézve, akik környezik s akiket olyan szédítő bü-bájjal vonz, mint az örvény. Csak egy dolog van a földön, ami még györs keringésre tudja bírni a vért: az ér-éki gyönyör. Hite nincs. Lábbal tipor minden szentet. Az embert megveti, de nem a nőt. A legraffinál-tabb gyönyört keresi és találja benne. A haut gout kedvelése vezérli mindenben. Apácát csábít el. A bírás ebbe is beleautatja, de mikor azután Elvira az égnek visszavonhatatlanul eljegyezve áll eléje, megint megkívánja egy pillanatra. Megkíván mindent: az első jöttment osinos parasztlaszonny éppen úgy, mint a korváányzó leányát. De mindenkit eldob, mindenki-ben csak a kéjelgés silány eszközét látja. A rombolás szelleme ez ember. Vagy hitében akarja megron-tani azt, akivel érintkezik, mint az erdőben kéregelő koldust, vagy érzékiséggel ejti meg. Ha boldog sze-relmeseket lát, először megütődik, majd féltékenység, vágy rohanja meg, sértve érzi magát a boldogságuk-tól és azonnal elhatározza, hogy ezt a boldogságot föl fogja dálni. Ezért ad Don Juánnak ördögi élvezet-et a csábítás, amiben elülmulhatatlan mester. Az embe-rek bolondításában mindig művészi gyönyört talál: hite-lezők lelőéséhez éppen úgy ért, mint az asszonyi felek elcsavarásához. Sőt az egyszerű csábítás neki már nem e'ég magas fokú mulatság. Akkor érzi magát igazán elemében, ha kettesével, hármasával rohanják meg azok, akiknek házasságot ígért. Ilyen alkalom-kor a virtuóz önmagát mulja fölül a remeklésben. De Molière az élethez sokkal hibebb nagy költő volt, semhogy kizárólag visszataszító elemekből alkotta volna meg egy-egy alakját. Don Juan bátor. Férfias bátorsága néha nemes vitészséggé fokozódik, amikor olyanok segítségére siet, akiket aránytalan túlerő támad. Kilogyhatatlanul szellemes. Egész megjelenése csupa kellem és előkelőség; a férfiszépség ideálja.

Ehárinnak jutott a nehéz feladat, hogy Don Juan-t illuzikéltó módon állítsa élénk. Amár a démonokba oltott bonvivantok szerepköre nem az övé és egész lénye, egész temperamentuma inkább nemes hősök, tisztalelkű szerelmesek, mint buja csábítók ábrázolására van berendezve: könnyedén és jól mozgott a rá nézve idegen terrénunom. Sganarelle szerepében Leóvey vas-kos és természetos komikumát élveztük. Az asszonyok — uri- és parasztlaszonnyok — egyaránt jelesek: Hetytye Aranka mint Elvire, Horváthi Paula és Mészá-rós Gizella mint Charlotte és Mathurine. László a ne-mes Don Carlost adta lovagias önérettel, nagyon rokonszenvesen. Érdekes volt a rendezés, a kosztümök korhű kiállítás és a buzgó előadásnak minden apró részlete. A mai bemutató érdemét sűrűn felhangzó zajos tapsok honorálták.

A. E.

MŰVÉSZET.

□ **Feszty képe Oroszországban.** Feszty Árpád-nak bibliai hármias képét a héten szállították el Orosz-országba, ahol először Szentpétervárot, majd Moszk-vában állítják ki. Közszemlére állítják ezután Orosz-ország nagyobb városaiiban is. Feszty képe iránt az orosz művészvilágban igen nagy az érdeklődés.

□ **Főlolvasás.** Az országos képtár spanyol ter-mében vasárnap délelőtt tizenegy órakor dr. Wollanka József tart főlolvasást Rajnai úju koráról.

TUDOMÁNY, IRODALOM.

○ **Az Akadémia ülése.** A magyar tudományos akadémia nagygyűlésének keretében, május 11-én, vasárnap délelőtt 10 órakor ünnepeles közülést tart a díszteremben. Az ülésen az előki megnyitóbeszédét gróf Kun Géza, alelnök mondja, utána Szily Kál-mán főtitkár tesz jelentést az Akadémia múlt évi munkásságáról. Liptay Sándor rendes tag Hollán Ernő főtitkár emlékbeszédet tart és végül Kozma Andor levelező tag költeményt olvas tel.

○ **Antonius és Kleopatra.** A Reclam-féle Uni-versal-Bibliothek Shakespeare-sorozatában kiadta Anto-nius és Kleopatrát. A világszerle elterjedt vállalat e zűfettele egy magyar író érdemét is szolgálja, a szcen-ikái beosztás ugyanis — mint a címlapon olvasható, — dr. Hevesi Sándor, a Nemzeti Színház rendezőjének kitünő munkája. A fűzet Hevesi Sándor széleskörű tudására valló tanulmányát közli előszóképpen.

○ **Az Uj Idők** e heti száma Herczeg Ferenc cikke Horánkszyról, Horkayné, Molnár Ferenc ere-deti és Sárdou nagyírőről Theodora című regénye,

Lyka Károly, Calvus, és Ego cikke, Wolfner Pál el-beszélése, Ambrozovics Dezső: Komiss Aranka verse stb. — teszik érdekessé. Szép képeket közül az Uj Idők a budai Várszínházban tartott főuri műkedvelő-előadásról, Horánkszy temetéséről — akinek arcképe-t is bemutatja — tavaszi tárlatról és Budapest utcáiról. Az Uj Idők előfizetési ára 4 kor. Kiadóhivatala Andrassy-ut 10. sz.

SPORT.

• **Debreczeni lövészeny.** Az urlovas istállók élénk érdeklődés mellett kezdődött ma a kétnapos debreczeni meeting. A bécsi konkurrencia dacára igen sok sportsman rándult le a hortobágyi versenytérre és a környék egész intelligenciája nézte végig a mai versenyeket. Miután eléggő urlovas állt rendelkezésre, minden futamban nagyobb mezőny indult. A Geist-istállóknak, miként tavaly is, nem volt szeren-cséje, mert csak második helyet tudott kivívni. Ellen-ben két verseny jutott a Pejacevich-istállóknak, az egyiket meglepetésre Felicitas nyerte, tulajdonosával nyergében, a másikat mint nagy favorit Néha-Néha. Felicitast 1300 koronáért vásárolta vissza istállója. Az urlovasok között két versenyt nyert Horthy J. ur, egyet Klein Gy. ur, egyet Szemere M. ur és egyet báró Skál hadnagy. A részletes eredmény a kö-vetkező:

I. **Nyeretlen eladók versenye.** Díj 1000 korona. Távolásg 1600 méter. Gróf Orssich P. Bohája (Horthy) első, Geist G. Hajasa (Krause) második, Horthy Mar-garinja (tulajdonos) harmadik, azután Móki, Sarkas, Ilaberek, Bézigue, Pici. Totalizátor: 10: 88.

II. **Debreczen város díja.** Díj 100 arany. Távol-ság 2000 méter. Klein Gy. Garljeje (tulajdonos) első, Dobb I. Banyája (tulajdonos) második, gróf Merveldt M. Pretoriája (Bormessza) harmadik, azután Mignon II, Hátha. Bojtár II., Olga III. Totalizátor: 10: 41.

III. **Hortobágyi-díj.** Díj 1500 korona. Távolásg 1600 méter. Világhy Gy. Cserhátya (Szemere) első, Geist G. Detreje (Krause) második, Jóny F. százados Pakatiya (Hagelm) harmadik; azután Malachit, Graci-lis, Naught, Gurl. Totalizátor: 10: 80.

IV. **Eladóverseny.** Díj 1200 korona. Távolásg 2600 méter. Gróf Pejacevich A. Felöltésa (Tulajdo-nos) első, Geist G. Részese (Krause) második, Liptay B. Vielliebohenye (Gömörhy) harmadik; azután Vagyon, Divonne, Glückskind, Resenant, Pipók. Totalizátor: 10: 73.

V. **Hadsereg-i gátverseny.** Díj 1000 korona. Távolásg 2400 méter. Báró Skál Jecondeja (Tulajdo-nos) első, Folberth I. Ladroja (Tulajdonos) második, gróf Orssich P. Esztelene (gr. Thun) harmadik. Az-után: Csupor, Basreliei, Remete F., Honi II., Jugurtha. Totalizátor: 10: 62.

VI. **Eladók akadályversenye.** Díj 1000 korona. Távolásg 3200 méter. Gróf Pejacevich A. Néha-Néhaja (Horthy) első, Liptay B. Lászlása (Szemere) második, Botka A. Nectarja (Miklós) harmadik. Az-után: Teretvár. Totalizátor: 10: 13.

• **Trial Stakes.** A bécsi meeting delejőjére ért Holnap futják le a Trial Stakes, mely hónapok óta igaztja minden sportsman fantáziáját. A nevezetes versenyben indulnak:

Csókosasszony lov.	Van Dusen
Tubereuse	„ Cleminson
Capellmeister	„ Baines
Maedonald	„ Taral
Kunibert	„ Adams v. Bulford
Bonafide	„ Gray
Baratore	„ Bonta
Lubiar	„ Witton

Csókosasszony és Lubiar a favoritok. Helyre jött meg Tubereuse. Jelöltjeink:

- I. Springer ist. — Javorina.
- II. Pólitka — Sajó.
- III. Csókosasszony — Lubar.
- IV. Autocrat — Petronell.
- V. Sankia — Rócsa Lili.
- VI. Jagello — Vieux Garcon.
- VII. Manda — Merész.

TÖRVÉNYSZÉK.

§§ **A jogi vizsgák reformjáról.** A Magyar Jogászegyletben dr. Székely Ferenc ma folytatta fel-olvasását a jogi vizsgák reformjáról. Ez alkalommal az ügyvédi és gyakorlati bírói vizsga helyébe tervezett egységes igazságügyi gyakorlati vizsga szabályozására vonatkozó kérdéseket tárgyalta. A nagy figyelemmel hallgatott magas színvonalon álló előadást több érde-kes felszólalás követte.

§§ **Az örtlüt férj.** Kovács István asztalossegéd két év előtt nőül vett egy csinos varróleányt. Házas-életük már elejétől fogva boldogtalan volt: a férj ütötte-verte a feleséget, később dologkerűbb lett s a feleségének keresményéből élt. Öt hónapi együttlést után Kovács felkereskedett s elment Berlinbe munkát keresni s ez idő alatt a feleségének egy krajcárt sem küldött. Tíz hónapig volt távol, s amikor haza-jött, újra napirenden voltak a régi brutális jelenetek. Az asszony megunt a férje bánásmódját, s minden-áron válni akart tőle. De Kovács hallani sem akart a válásról, újra elment Budapestről s vidéken kóbo-rolt s onnan írt fenyegető leveleket az asszonynak,

hogy hallotta másoktól, hogy az asszony megcsalja, vigyázzon magára, mert ő röviden fog vele bántani. Szegeden revolvert vásárolt s novemberben hazajött, felkereste feleségét a Mária Terézia-téren levő lakásán s háromszor ráült az asszonyra. Kovácsnak az íjedtségen kívül nem történt komolyabb baja s a bíróság Kovácsot gyilkosság kísérlete miatt vád alá helyezte. Az esküdtörvényszék Zsitvay Leó elnöke alatt ma tárgyalta Kovács bűnpörét. A vádhatóságot dr. Hodászy Antal királyi ügyész képviselte, a vádlottat dr. Vig Viktor védte. A vádlott a tárgyaláson olyan feltűnő módon viselkedett, hogy a bizonyítási eljárás elején az ügyész indítványozta, hogy az orvosszakértőket halgassanak meg a vádlott emelbeli állapota felel. Kihallgatták dr. Moravcsik Emil egyetemi tanárt, aki azt mondta, hogy a vádlott eszelős. Erre dr. Hodászy azt indítványozta, hogy a törvényszék ne tárgyalja tovább a pört, a vádlottat pedig helyezék el valamelyik elmegyógyintézetben. A bíróság az ügyész indítványának helyt adott, a pört megszüntette s elrendelte, hogy Kovács Istvánt vigyék be az elmegyógyintézetbe.

SS Tolvaibanda a vádlottak padján. Lopás bűntette miatt ötödikször került a vádlottak padjára Mátik Katalin, egy viruló szépségű, tizenkilencéves fiatal leány, aki áldott állapotban van. Azzal volt vádolva, hogy Krausz Ernősin és Nagy János nevű vádlott-társaival átkulcs segítségével behatolt Neogrády Antal festőművész lakásába s vagy ezer koronára becsült téli ruhát és női gallért ellopott. Ezenkívül Némethy Károly Klotild-palotai lakásáról kabátokat és selyemkendőket tíjü Lehner Odón lakásáról pedig egy 140 koronás téلبúndát lopott el s az így szerzett tárgyakat elzlogosította. A tegnapi tárgyaláson nárai Szabó Géza elnökölt meg az ügyesség részéről Balázs Elemér volt jelen. A fővádlottat, Mátik Katalint ifjabb dr. dombóvári Schulhof Géza, a másik két vádlottat pedig Bichler Simon és Wladar Márton védte. Miután az elnök konstataálta, hogy Mátik Katalin ötödikben áll a lopásért a vádlottak padján, kihallgatták a meglopott festőművészt, Neogrády Antalt, aki elmondta, hogy lakása zárva volt s így csak átkulcs segítségével lehetett oda bejutni. Ugyanígy vallott Heinemann Kisszsony is, Neogrády gyermekeinek nevelője, aki a betörés napján külön megnézte, hogy zárva van-e a lakás. A többi lopásokat három detektív és a vádlottnének a vizsgálóbíró előtt tett vallomása igazolta. A bizonyítási eljárás befejeztével az ügyész vádbeszédet tartott, amelyben különösen szigorú ítéletet kért Mátikra, aki ötödikször van a bíróság előtt. A vádbeszédek meghallgatása után a törvényszék Mátikot 2 évi, Nagy Jánost 9 havi, Krausz Ernősin 1½ évi börtönrre ítélte. Mátikra nézve különös enyhítő körülménynek tekintették — amit védője ügyes beszédében kért — hogy anya.

EGYESÜLETEK.

(A Pénzüntezeti Tisztviselők Országos Egyesülete) esütörökön tartotta az Andrássy-utj Foncőre-palotában lévő új helyiségében Székely Ferenc vezérigazgató elnökelete alatt első választmányi ülését. Tárgyalásra került a Magyar Ipar- és Kereskedelmi-Bank elbocsátott tisztviselőinek ügye is és elhatározták, hogy az egyesület egyes erkölcsi befolyásait fogja érdeklükben latbatvetni. Erdekes vita fejltődt ki a rendezendő szaktanfolyamok telett, amelyeknek az egyesület a jövő évre a legkiválóbb szakfiórákat közreműködése mellett fog éltetbe léptetni. A pénzüntezetek jelenvölt vezérigazgatói e célra anyagi támogatásukat már is megígérték.

Nyiltér.

VÉRGYÓGYÍTÁS

HEMOPATIA

Ezen új eredeti gyógmódd rendkívül sikerrel lesz alkalmazva kőszvény, asztma, szív-, vesé-, gyomor-, béli- és hólyagbántalmaknál, súlyos ideg-, vér- és bőrbajoknál. Biztos védelem azéltűdés és elmezavar. Ellen 14 év óta ki lott próbálva és most évenként száz meg száz telek gyógyulással szmol be.

E gyógmódd megalapítójának és egyedüli képviselőjének

Dr. KOVACS J. egyet. orvosnak (Hemopatja) rendelőintézte van

Budapest, V. ker., Váci-körút 18. szám alatt.

Rendelés naponta 9—1-ig és 3—6-ig. Díjazott levele válaszol.

Betegeket intézetben kívül is kezel. — Nehéz betegeknek legbiztosabb gyógmódd.

Fájdalmas,

hínos és kellemetlen, ha teste bárhöl viszket vagy sörnére vagy bőrkütsége vagy kipállott és kicsebesedett. Mindezen bajok teljes megszűntetésére elég egy tégy!

Erényi-féle „lohtil-Salicyl“-t

venni.

Szagtalan utátlással. Ára 3 koronai Botkötűd:

Erényi gyógyszerész, Szabadnásállás. Főraktár: Török József, Király-utca 12. Egger gyógytár, Váci-körút 17.

Természetes forró,

meleg kénes források, iszapfürdők, iszapberogatók,

zuhany-masszázs. Vízgyógyintézet, villanyfürdők, gőzfürdők, lé-és kádfürdők, gyógyvíz-uzsók. Oleó és gőzölés ellátás. Csnt, kőszvény, ideg-, bőrbajok stb. felel kimerítő prospectust küld ingyen s

Szt.-Lukácsfürdő igazgatósága, Budán.

KORYTNICAI ÁSVÁNYVIZ.

Elismert kitűnő gyógyvíz
gyomor-, béli-, aranyeres bántalmak, máj-, lépádogatok, érgáság, állt szákrekedés és epékóvek ellen. Kapható Korytnicán a fűrdőigazgatóság által, Édeskuty L. Budapestben, Makovicsky Péter-nél Rózsahegyen, valamint minden gyógyszertárban.

Szezon-megnyitás május 15-én.
Fesztó: Lakás- ellátás, kőszvény, gyógy- és zenellőkét előidézetben május 15-től július 1-ig és augusztus 15-től sept. végéig naponta 1 személy 4 kor. 20 fill., 3 személy 15 kor. Fő- idejében 1 személy 8 korona 60 fill., 2 személy 15 korona, 3 személy 20 korona. Fűrdőigazgatóság által, Édeskuty L. Budapestben, Makovicsky Péter-nél Rózsahegyen, valamint minden gyógyszertárban.

Oleó urilakás

május elsejére 550 frt évi bérrt átadandó 3 utcai, nagy elő-, fűrdő- és cseledészoba, konyha. Teréz-körút 44. sz. I. em. Bemenet a lépcsőnél.

MATTONI-FÉLE
GISSHÜBLER
legújabb égyényes
SAVANYU-KÚT

THE MUTUAL

n.-yorki életbiztosító-társaság.

A világ legnagyobb és leggazdagabb biztosító-társasága

Tisztán a kölcsönösség elvén alapszik. Utánjáratási kötelezettség nélkül. Résztvényesek nincsenek.

Összes vagyon 1901. december 31-én

1,828,181,200*36 frank.

Biztosítási állomány 1901. december 31-én

6,443,021,249*27 frank.

Magyarországi vezérigazgatóság: Budapest, IV., Károly-körút 26.

SOMATOSE

(oldódó husfehérnye)

orvosi szaktételek véleménye szerint „lápékészítmények ideálja” betegeknek és gyengéknek.

Idegeket és izmokat erősíti.

Gyógyszertárakban és gyógyanyagkereskedésekben.

International szörvesztő.
Néhasznosori használatát után az arórák és kőszrók a szórt észrevétlenül elváltoltja.
Egy üveg tégyely ára 6 korona. Főraktár: Gyógytár Budapest, Gyár-utca 17. szám.

Csödtömegg-eladás.

A vb. Wiener M. budapesti papirkereskedő cég csödtömegghez tartozó s a csödteltár 1—745. tétele alatt összeirt és 2287 korona 42 fillér leltári becsértékű árak (papír, ülteti könyvek, írszerke stb.) valamint a leltár 746—763. tétele alatt összeirt és 845 korona becsértékű üzleti berendezés a csödtömeggüzlet határozata folytán ajánlati verseny utján szabadküzöböl eladának. Felhívataknak tehát mindazok, kik a fentjelzett ingókat megvenni szándékoznak, hogy pészállet közlert írásbeli vételi ajánlatukat és pedig akár az árakra külön és a berendezésre külön, akár mindkettőre együttesen, 1902. május hó 5-ik napjának d. u. 6 óráigaj alulirt tömeggondnoknál a becsár 10%-ának megfelelő kőszpénzrovadék letétele mellett benyujtsák.

A csödteltár kivonata alulirt tömeggondnoknál megtekinthető, s ki az áruraktárt is (Erzsébet-ter 18. sz. a.) kívánatra megmutatja.

A beérkezett ajánlatok a fentjelzett időben fognak a csödtömeggüzlet által tömeggondnok írodájában felbontatni és az adás-vételi szerződés megkötése iránt ugyanakkor fog határozat hozatni.

A választmány fontartja magának, hogy a beérkező ajánlatok közül esetleg egyiket sem fogadják el. Ugyanakkor az el nem fogadott ajánlatok benyujtásnak az óvadék vissza fog adatni.
BUDAPEST, 1902. ápril 24-én.

Dr. Reinits Jakob ügyvéd, csödtömeggondnok, BUDAPEST, VII., Király-utca 45. szám.

Megnyitás!

Az iszapfürdők a Szt.-Lukács-fürdőben

a nyári idényre május hó 1-én megnyittatnak.

(Az e rovat alatt közöltteknek sem tartalmáért, sem alakjáért nem felelős a szerkesztőség.)

TÁVIRATOK.

Bécs, április 26. Rajner főherceg aranymenyegzője a kalmából ma a bécsi iskolásgyerekek mutatták be hódolatukat a főhercegi párnak a városháza dísztermében. A gyermekek Vindobna hódolása című színjátékot adtak elő. Az ünnepségen jelen volt a király, az uralkodóház tagjai, köztük Rajner főherceg és neje is.

Bécs, április 26. A városparancsnokság napi-parancsban közli gróf Paar főhadsegédek gróf Úzkull hadtestparancsnokhoz intézett levelét, amely szerint ő felsége útasiította a főhadsegédet, hogy a hadtestparancsnoknak legteljesebb meglegedését fejezze ki a ma kivonult csapatok kitűnő tartásáért és egyöntelti felvonulásáért.

Zára, április 26. Ma délelőt 9 óra 35 peroker Szinyben és Kúinben erős földalatti moraj hallatszótt, amelyet nyomban egymásután két erős, hullámos föld-rengés követett. A földrengés 6 másodperceig tartott.

Loo, április 26. A Vilma királynő állapotáról ma délután kiadott orvosi jelentés azt mondja: A királynő betegségekének lefolyása ma sem ad okot különös megjegyzésekre.

Szófia, április 26. Dánev miniszterelnök és Szárvóv pénzügyminiszter Párisba utazott. Félhivatalosan jelentik, hogy a kő csőn megkötése biztosítva van.

Santiago de Chile, április 26. A chilei miniszterium beadta lemondását.

A karlsruhei ünnepségek.

Karlsruhe, április 26. A délutáni díszében a nagyherceg felkőszöntötte Vilmos császárt. Vilmos császár a nagyherceg beszédére válaszulva, kőszönetet mondott szívhöz szóló szavaiért. A karlsruhei kastély reá nézve a legbecesebb emlékeket rejti magában. A császár azután megasztalta a nagyherceget, mint I. Vilmos híj tegyvertársát és szeméinek előmozdítóját. A császár reméi, hogy sikerülni fog neki a békét fenntartani és a háboruban győzni. Ily hivatott alakról jövő dícséretből bátorságot merit további törekvéseihez. Végül isten áldását kérte a nagyhercegre és hazára.

Karlsruhe, április 26. Vilmos császár délelőt ideérkezett, hogy a jubiláló nagyherceg ünneplésében részt vegyen. A pályaudvaron a nagyherceg fogadta.

Karlsruhe, április 26. Vilmos császár ma délelőt a badeni ezredek küldöttségé elen üdvözölte a nagyherceget. Azután következtek a gratulációk, majd díszszemle volt, amelyen a kivonult ezredek elvonultak a császár és a nagyherceg előtt. Vilmos császár Miksa badeni hercegnek a ieketesas-rendet adományozta.

A kínai szavak.

Pétórvár, április 26. Khabarovszkából táviratozák, hogy Csili déli részében, Santung határán Buacung városnál Juanszikkái alkirály csapatai és több talu-nak szurógyverekkel kivonult lakossága köztöt harca került a dolog, amelyben Juanszikkái állítólag mintegy 500 embert vesztett.

Közgazdasági táviratok.

Hamburg, április 26. A Erhan-féle nagy sa-létromgyár beszüntette fizetéseit. A passzivák 2,000,000 márkát tesznek ki.

Bécs, április 26. A Tschinkel Ágost osokoládé és cukorgyár Loboschitzban nem fogadta el a tealszámoló bizottság íteléleit s így a oég valószínűleg meg fog szünni.

New-York, április 26. (Terménytősdé.) (Zárlat.) Gyapot: New Yorkban helyben 9.1½/16 (9.1½/16), áprilisra 9.52 (9.52), Juliásra 9.44 (9.46), New-Orleansban helyben 9.7½ (9.7½), — Petroleum: Stand white New-Yorkban 7.40 (7.40), Stand white Philadelphianban 7.35 (7.35), Refined in Cases 8.50 (8.50), Credit Balances at Oil City 1.20 (1.20), — Zeir: Western steam 10.30 (10.25), Rohe és Brothers 10.50 (10.50), — Tengeri irányzata szilárd. — Májusra 68.7½ (68.7½), Juliusra 68.7½ (68.7½), — Szept-re 67.7½ (67.7½), Buzsa irányzata szilárd. — Piros ősz helyben 89.7½ (89.7½), Májusra 81.7½ (80.7½), Juliusra 81.7½ (80.7½), Szept-re 80.7½ (80.7½), Dec-re 82.7½ (85.7½), Gabona szállítási díja Liverpoolba 1.7½ (1.7½), — Kávé: fair Rio 7. sz. 5.7½ (5.7½), Áprilisra 4.75 (4.80), Juliusra 4.95 (5.—), — Liszt: Spring Wheat clears 2.90 (2.90), — Cukor: 2.7½ (2.7½), — Ős: 27.87 (27.87), — Rás: 11.7½—12.7½ (11.7½—12.7½), — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Chicago, április 26. (Terménytősdé.) (Zárlat.) Buzsa irányzata szilárd. — Májusra 75.7½ (74.7½), — Juliusra 76.7½ (75.7½), — Tengeri irányzata állandó. — Szept-re 62.7½ (62.7½), — Zeir: Májusra 9.92 (9.82), — Szept-re 10.07 (9.95), — Szalonna short clear 9.75 (9.75), — Sertésbuzs: Májusra 16.82 (16.82), — (A zárójelben lévő számok a tegnapi árakat jelzik.)

Színházak, szórakozó helyek.

M. KIR. OPERAHÁZ.

Vasárnap, 1902. április hó 27-én.

A Budapesti Újságírók Segítő-Egyesülete, a Magyar Kir. Operaház és a Nemzeti Színház nyugdíjintézete javára.

I. Nyitány.

Wagner Richard „Rienzi” című operájából.

II.

Borura derü.

Zenés bábjáték 1 felv. Zenéjét szerette Selby B. L. Szövegét írták Ross A. és Beach W. Fordította és átdolgozta Pásztor Árpád.

III.

A telefonnál.

Dráma 2 felvonásban. Írták De Lord A. és Foley Ch. Fordította Zsigány Árpád.

IV.

Szép Galatea.

Mitológiai víg opera 1 felvonásban. Zenéjét szerette Suppé Ferenc. Szövegét írta Henrion P.

V.

Táncrészletek

Delibes L. „A király mondta” című operájából. Kezdeté 7 óraker.

NEMZETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1902. április hó 27-én.

Délután 2 1/2 óraker mérsékelt helyárrakkal:

A 'jó falusiak.

Színmű 4 felvonásban. Írta Victorien Sardou.

Személyek:

Villepreux	Gyenes	Tétilard	Gabányi
Morisson	Ujházi	Pauline	Alszegei
Henri	Dezso	Margit	Ligeti
Floupin	Náday	Buisson anyó	Györgyné
Grinchn	Vizvári	Mariotte	Meszlányi

Este:

Balassa Bálint.

Verses színjáték 4 felvonásban. Írta Martos Ferenc.

Személyek:

Miksa császár	Molnár	Don Alvarez	Dezso
Rudolf	Horváth	A bolond	Vizvári
Ungnad	Gyenes	Ibráhim	Ivánfi
Taufenbach	Hétényi	Mária	Maróthy
Ruber	Latabár	Anna	Alszegeyi
Balassa	Császár	Ruberné	Meszlányi

Kezdeté 7 1/2 óraker.

MAGYAR SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1902. április hó 27-én.

Délután 3 óraker mérsékelt helyárrakkal.

Fifin.

Operett 3 felvonásban. Írta és zenéjét szerette dr. Schwimmer Aurél.

Személyek:

Pitkins	Sziklai	Turle Sam	Giréthy
Mary	Szelestey	Michel	Palasthy
Harry	Ráthonyi	Fifin	Fedák

Este:

Herkules munkái.

Operett 3 felvonásban. Írták G. A. de Caillavet és Robert de Fiers. Fordította; Keszthelyi Ernő. Zenéjét szerette: Claude Terrasse.

Személyek:

Herkules	Sziklai	Amphiteus	Delli
Palemon	Boross	Hannon	Iványi
Orpheus	Dalnoki	Lysias	Kalocsai
Augias	Ráthonyi	Omphale	Szelestey
Lysias	Mátrai	Erichtona	Margó Z.
Xantias	Giréthy	Opera	Almássy L.

Kezdeté 7 1/2 óraker.

Színházjegyek, az Opera, Nemzeti és Magyar színház összes előadásaira kaphatók és előjegyezhetőek: Bárd Ferenc és Testvé. zeneműkereskedésben Kossuth Lajos-u. 4. (Telefon 656) és Andrássy-ut 2. (Telefon 25-13) sz. a.

VIGSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1902. április hó 27-én.

Délután 3 óraker mérsékelt helyárrakkal:

Kuruc Feja Dávid.

Színmű 4 felvonásban. Írta Fényes Samu.

Személyek:

Feja Dávid	Pethes	Ráskányé	Haraszthy
Fejáné	Hunyady	Demeckyi	Vendrei
Judit	Nógrádi	Szenczey István	Mátrai
Gábor lantos	Balassa	Citő Péter	Rónaszéki
Esze Tamás	Hegedűs	Lányi Samu	Lévay
Bőke	Varsányi	Caraffa Antonio	Fenyvesi

Este:

Az őrnagy ur.

Böhözát 3 felvonásban. Írták Mars és Kéroul. Fordította Heljai Jenő.

Személyek:

Montgiron	Fenyvesi	Michu	Gyöző
Laburdette	Hegedűs	Dingois	Vendrei
Fréville	Tanay	Maiolette	Szerényi
Champeaux	Góth	Paulette	Varsányi
Moulard	Tapolczai	Héloise	Nikó
Lardinet	Rónaszéki	Dingoisné	Haraszthy

Kezdeté 7 1/2 óraker.

Pünkösöd Rómában.

Rendkívül olcsó, érdekes és kényelmes

Utazás Olaszországba.

Névszerint: 1. Rómába. 2. Velence-Florence. 3. Rómába-Nápolyba és vidékére (Capri-Sorrento-Pompeii-Vesuv). A rendkívül olcsó utazási jegyekben a legelőkelőbb szállodákban lakás, teljes ellátás (reggeli, déli, estei) és ingyenes belépőjegyek bennefoglaltnak. Tervezeteket küld, jelentéseketkel előzőleg Propper N. János, igazgató; K. Keleti Utazási Irodája Budapest, Üllői-ut 29. sz., II. emelet.

ŐS-BUDAVÁRA!

Teljesen és szépen átalakítva.

Ünnepélyes megnyitás május 17-én!

Bérletjegyek urak részére 6 frtért, hölgyek és katonatisztek részére 4 frtért máris válthatók a vállalat irodájában (Városliget) és a t. közönség kényelmére a következő dohánytözsdékben: **Weisz A. Károly-körut 26. sz., Szántó M. Keeskeméti-utca 15. sz., Kerepesi-ut 50. sz., Andrássy-ut 48. és 84. sz., Erzsébet-körut 39. sz., Erzsébet-tér 18. sz.**

Bérletjegyek csakis május hó 15-ig válthatók!

FŐVÁROSI ORFEUM

Nagymező-utca 17.

Minden este: **Mitzi-Gitzi-Kirschner**

szubrett, **Albertus és Bartram**

szoprán-ésonglörök, **Chassino**

áryok-művész, **Luna asszony**

Milla Barry mint vendég, Mariot stb.

Tarka Szilapad

és a teljes áprilisi műsor.

A kávéház téllkörében reggel 5 óráig Vörös Elek cigányzenekara hangverseny.

Ne vegyen senki hangszert míg

Reményi Mihály

műhangszerész legújabb képes árjegyzékét át nem olvasta, melyet ingyen és bérmentve küld.

Budapestről Király-utca 44/d.

HAGGENMACHER-féle
a söröződe által palaezkozott

SZALON-SÖR

legkellemesebb itató és tápláló ital.

Dr. Tóth János kir. kerek. úrv. hit. vegyész nyilatkozata: A Haggenmacher-féle Szalon-Sör vegyi összetételében teljesen azonos a legjobb csehországi (pilseni) sörökkel, és az stóbbiaknál még tartalmasabb.

Megrendelés hely:
Budapest, V., Kádár-utca 5. sz.

660,000 korona nyerhető

a következő 7 darab eredeti sorsjeggyel:
3 Jásziv-sorsjegy,
1 Bazilikus-sorsjegy,
1 magyar vörös-kereszt-sorsjegy,
1 orosz vörös-kereszt-sorsjegy,
1 3%-os osztrák földmívelő-nyeremény-jegy.

ÉVENKINT 14 HUZÁS.

Legközelebbi húzások már május 1-én és 15-én: A fentnevezett hét darab eredeti sorsjegyet eladjuk 40 havi 6 koronás részletfizetésre. Az első részletnek postautalványra való behirdetés után szonnal megküldjük a sorsjegyek sorozatát és számít tartalmazó távirányos részletet, melyek után az összes nyereményt a vevőt illetik. — Az első két részletnek egyezre való behirdetés esetén három részletet nyugtázzunk, tehát egy részletet ingyen. — A teljes behirdetés befejeztével fennmaradó sorsjegyek a vevő korlátlan bírtokába mennek át, a ki azokra még körülbelül 40 évig járhat, mely idő alatt 50% minden sorsjegy okvetlenül nyer.

SZALAI és TARSÁ

bank- és váltó-üzlet, a m. k. szab. cartársorsjáték főszerítője
Budapest, VII. Erzsébet-körut 12. (Dohány-utca sarok).
Fennközlésű sorsjegyekre és értékpapírokra.

Müller József

hangszergyáros
SCHÖNBACH (Csehország)
ajánlja legjobb hírnévű, kipróbált
hangszereit,
tisztá hangolás, könnyed s egyforma szólal, javított szerkezet, nagyon olcsó árak, jótállás. Nemteljesz utánvétellel visszavetők.
Szállít konzervatóriumok, színházi, fúrdó, katonai- és polgári zenekarok számára.
Kittüntetéseket nyert a világ- és múkiállításokon, valamint akad. aranyérmeket.
Javitások összes vonós hangszereken művészi kivitelben. Régi hegedűk és cellok megvételnek, esetleg becsesíttetnek. — Árjegyzék ingyen és bérmentve.

Diszes ingaórák

5 évi jótállás mellett
részletfizetésre kaphatók
Polgár Kálmán
órá- és óker-üzletés
Budapest, Erzsébet-körut 29. sz.
Vidékre árjegyzék bérmentve.

BUTOROK

úgy készpenzt, mint
részletfizetésre
a leggyorsabbtól a leginomabb kivitelű legjutányosabbban
Whitbread és Fuchs
testvérekéi,
BUDAPEST
VI., Teréz-körut 8.
Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Zálogházhoz veszek cédulákat.

Eladok
12 tonos ezüst óvkedves tét 12 szeműre 140 frt, 6 soro mélyre 65 frtől kezdve és feljebb. Mindennemű finom ezüst tárgyak barokk és francia stílusban. Nagy rakás arany fűrt láncokból, masszív aranygyűrűk 6 forint 40 kr. arany fűrt-órák 12 frt, arany női órák 6 frtől kezdve 12 darab masszív ezüstös 6 frt 50 kr.
Képes árjegyzék bérmentve és ingyen.

Grünberger A. Béla örökös
Budapestben, Harisbázár Váci-utca 30. l., em. 23.

Erő-Egészség!

„SZENT-ANNA“
malátacakes (tápsütemény.)
Elsőrangú tanácsok és orvosi szakfelismerések által ajánlott, tisztán malátából, minden egyéb tisztított hozzávalás nélkül készült.

Tűr. védő.
speciális erőtápszer.
Rendkívül könnyen emészthető, a testmennyiségét előmozdítja, óriási tápértékű. Kellemes ízű, csomór- és emésztési zavarokban szenvedők számára használják.
Egészségesnek, lábbadozóknak, betegoknak, felöltöknél és gyermeknek egyaránt alkalmas.
Eredeti árt doboz 1 frt 25 kr. Postaküldemények utánvéttel. — Kapható csakis árt dobozokban minden fűszerkereskedésben és gyógyszerárban.

Főraktár: **HOFFMANN JÓZSEF**
cs. és kir. udv. táplálási.
Budapestben, V., Báthory-utca 8.

Színházak, szórakozó helyek.

NÉPSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1902. április hó 27-én.
 Délután 2 1/2 órakor mérsékelt helyárrakkal:
Egy görbe nap.
 Énekes bohózat 3 felv., dalokkal és táncokkal. Írták Caicsery Bors és Tsa. Zenéjét részben szerzerette Barma Izsó.
 Személyek:
 Borszem J. Dezsőfi Tarjagoss Szerdahelyi
 Wewresshegy Németh Dicsőfi Dolli
 Leona Krecsányi Sanyaró Vendel Ujvári
 Izolda Dóry M. Tolyáss Dániel Szabó
 Krazelhuber Kovács M. Hombrár Horváth
 Krasznahubay Szirmai Rendőr Tollagi
 Monokés báró Simegi Tuzóltó Nagy
 Mokány Berci Kis M. Eisa Harmath
 Bukovay Kovács K. Juci Blaha

Este:
 Pálmay Ilka asszony vendégfelléptével.
Az izé.
 Operett 3 felvonásban. Írtá Leon Viktor. Zenéjét szerze Weinberger Károly. Fordította Dr. Marton Miksa és Heltai Jenő.
 Személyek:
 Taponet Kovács M. Babarol Németh
 Taponetné Siposné Vaucresson Szerdahelyi
 Gabriella Pálmay Saturnin Tollagi
 Felicien Raskó Casparott Hegyi
 Aristid Szirmai Denise Dóri
 Kezdeté 7 1/2 órakor.

VÁRSZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1902. április hó 27-én.
 Délután 3 órakor mérsékelt helyárrakkal:
Nebántsvirág.
 Énekes színmű 4 felvonásban. Írták Meilhac és A. Millaud. Fordították Evva Lajos és Rákosi Viktor. Zenéjét szerzerette Hervé.
 Este:
Kékszakálu herceg.
 Nagy operett 4 felvonásb. Írták Meilhac és Halévy. Zenéjét szerzerette Offenbach.
 Személyek:
 Boboche Leóvry Eleonora Ságbyné
 Clementine Láng E. Izaura Mérei
 Hermine Sugar Rosalinda Kiss
 Saphir Várnay Blanka Abaffy
 Kékszakálu herceg Mezei Oszkár Fenyeri
 Heloise Feszeginé Bouliote Árkossy
 Kezdeté 7 1/2 órakor.

URANIA SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1902. április hó 27-én.
 Délután 4 órakor mérsékelt helyárrakkal:
A tánc.
 Írtá és felfoivassa Polkár Gyula.
 Este:
Miss Isadora Duncan
 ókori görög és klasszikus táncai.
 Kezdeté 1/8 órakor.

FŐVÁROSI NYÁRI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1902. április hó 27-én.
 Délután 3 órakor félhelyárrakkal:
Kurucforgang.
 A népszínházi bizottság által 100 arannyal jutalmazott népszínmű 3 felv. dalokkal és táncokkal. Rákóczi kerület. Írtá ifj Bokor J.
 Este:
Az édes lányka.
 Operette 3 felvonásban. Írták Landesterg és Stein. Zenéje Reinhardt Henrikől. Ford. Komor Gyula.
 Személyek:
 Liebenburg B. Sziklay Plevni Prosper Izsó
 Adél Jámbor Max Császár
 Liebenburg R. Mihályi Anatól Rónay
 Winter Lola Percey M. Miezli Billik
 Láng Ferenczy Fanny Keleti
 Weyringer Kállay Klappantny Körömdí
 Kezdeté 7 1/2 órakor.

VÁROSLIGETI SZÍNHÁZ.

Vasárnap, 1902. április hó 27-én.
 Délután 1/2 órakor fél helyárrakkal:
A csikós.
 Eredeti népszínmű dalokkal 3 szakaszban. Írtá Szigligeti Ede.
 Este:
A sztrájk.
 Népszínmű 3 felvonásban. Írtá Szigligeti és Balázs.
 Kezdeté 7 órakor.

Pénzkölosön sorsjegyekre.
 majdnem a teljes árfoiyamig, otos kamatra.
Elzálogosított sorsjegyeket
 saját pénzünkkel váltunk ki, azokra nagyobb és olcsóbb kölcsönt adunk. Kérjük a zálogjegy birtoklását. Vjéki megbízásokat gyorsan esaközöl és ingyen felvilágosítással szolgál.
Szalai és Társa bank- és váltóüzlete
 Budapest, Erzsébet-körút 12. (Dohány-utca sarok.)

Túlhalmozott raktár miatt
 ajánlok
kész úrihintót
 a legolcsóbb árak mellett még részletfizetésre is.

BOGDAN JOZSEF kocsigyáros Budapest, IX., Páva-utca 10-12. Raktár: VIII. k., Múzeum-körút 10. II. udvar és IX., Páva-utca 7. Kész gyász-kocsikról külön árjegyzék. Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Jég minden házban.
 A szabadalmazott
kézi jéggép
 „RAPID“
 szállít 5 perc alatt tiszta szilárd jéget. 3 perc alatt minden ital jég hideg. A jéggép mindenyermek által kezelhető. A jég készítés majdnem ingyen.
 Csatlósítás kizárva.
 ára 200 korona.
Salgó Izsónál
 BUDAPEST, V., Koháry-utca 19/B.
 Prospectus bérmentve és ingyen. Telefon 36-75.

Petánovits
METROPOLE ZALLÓJA
 A télikerben ma
Pongrácz Lajos Kolozsvárról
 kitünő zenekara játszik.

Homlokzat-festék-gyár
Kronsteiner Károly
 BÉCS, III., Hauptstrasse 120. (saját házában).
 Arany-érmekkel kitüntetve.
 F. hercegi és hercegi uradalmak, es. és kir. katonai intézősek, vasutak, ipari-, bányá- és gyári társulatok, építési vállalatok, építésmesterek, ugy-szintén gyári és ingatlan tulajdonosok szállítói. E viharmentes homlok-zat-festékek, melyek meszben folóidat-hatók, száraz állapotban, poralakban és 48 különböző mintában kilönkint 16 król fölfele szállítatnak és a mi a festék szintiztségét és tartósságát illet, azonos az olajfestékekkel.
 200 korona jutalék utánazások kimutatásáért.
 Mintakönyv, ugy-szintén utasításnal kívánatra ingyen és bérmentve.

Kitüntetve Párisban 1900. évben.
Dehmal Károly zongora-gyára.
 Elismeret legjob magyar gyártmány.
 Budapest, IV., Károly-körút 20 sz.
 Kizárólag szolid kül-földi gyártmányok, u. m.: zongorák, pianók és harmonium raktára.
 Javítások és hangolások kellemes és szakzszerű kivitelben esaközöl-tenek.

Do Állatkert.
 Csak folyó évi április 30-áig látható
egy beduin-karaván
 70 személyvel, férfiak, nők és gyermekek, 20 valdeji arab 16, 16 lovazó tevé és szamár. A karavánban vannak lovakok, zenészek, kézművesek és táncosok. Látható rugrel 10-től este 7-ig. Előadás napenként 4 és 6 órakor este. Vasárnapon 3, 4 és 6 órakor. 3 óráig kezdve katonazené-hangverseny.
 Ma, vasárnap délelőtt 11 órakor
nagy külön előadás.
 Belépődíj mint rendezés 30 kr. (60 all.)

DÓCZI M.
 cipősz

 Budapest legmegbízhatóbb legnagyobb és legolcsóbb cipő-raktára
 Kerepesi-út 10.
 Gombos füz. v. cugos lakk-cipő, férfi 4, női... 3.50
 Férfi v. női boxbőr füzés 3.50
 Füz. v. cugos orosz lakkbő... 3.50
 Férfi 3.50, női... 3.30
 Lakk regatta férfi 3.50, női 2.50
 Férfi Chevreux 4.50, női 4.-
 Férfi v. női cugos cipő... 3.-
 - - - füzés cipő... 3.30
 Egy csatos 2.20, kereszt-csatos... 2.50
 Fehér v. rózsaszemű cipő 1.80
 Fehér keztányú cipő... 2.-
 Arjegyzék, csomagolás, szállítólévi ingyen. Vjédekre 10 frton fölül franco. Nem tetező árut beszerelök.

Vigyázz! Saroküzlet!
 Túlhalmozott raktár miatt
eredeti gyári áron
 tehát potom olcsó kiárultáshoz jut
 2000 tea- és kávé.
1000 darab
Porcellán étkezőkészlet
 komplett 6 személyre, dusan aranyozott és remek festésű
 Étkezőkészlet 5.95 Teakészlet finom 3.70
 Kávékészlet 7.25 Teakészlet roccoco 4.70
 Étkező, modern 8.50 Kávékészlet roccoco 4.75
 Étkező, renaissance 10.50 Mocca, platauval 3.50
 Mosdó service 4.75
 Véselt füveg service 7.50
Étkező 12 személyre 25, 30 és 35 frt.
Ortner Rezső és Társa
 porcellán fest. gyár raktára
 Terezh-körút 32. saroküzlet.
 Vjéki rendelésnél kérjük a vasutállomást.

ÉN ZT
 SORSJEGYEKRE
 ÉRTEKPAPIROKRA
 (visszaadható tevé-szerinti kisebb részletekben is) bármily összegget igaz olcsón ad
Kövary Armin
 bank- és váltóüzlete
 Erzsébet-körút IV. k. Ferenciek-tere 9
 Gróf Oztrák-palota.

Szepességi lenyvat
Wein Károly és Tsa
 vászon- és szaténmű-üzlet
 Budapesti főraktár: IV. kerület, Károly-körút 11. sz. (Hármasszázarc-palota.)
 Ajánlja a hírneves szepességi tőrlő és minden e szakmába vágó gyártmányait. Minden árú számláiban vágó származást és véglegesítést látható el.
VALÓDI SZEPESÉG
 1875-1890
 100% TISZES

Tüzmentes
pénzszekrényeket,
kassettákat,
 villamos vészjelző pénzszekrényeket, páncélszekrényeket és másolóprezőket legjobb kivitelben és legolcsóbban szállít
HESKY TESTVÉREK
 es. és kir. szabad. hazai pénzszekrénygyára
 Budapest, VI., Szabolcs-u. 4.
Erdély
 részére főraktár:
REMEYIK VIKTOR
 vas-nagykereskedés
 Kolozsvár.

Az ibolya.

 Szerécsységéről szokták az ibolyát dicserni, pedig nem is olyan szerény virág, mint hiszik, mert hiába buvik el a levelek és füvek között, átható illata mindenütt elárulja. — A szerényiség tehát nem föltétlenül szükséges ott, a hol az embereknek valami kellemes akarnak nyújtani. Ezért hirdeti a Hecht Bankház mindig és minden alkalommal, hogy nála a legjobb főnyereményt nyerték nagy szerencséje folytán. Vasárnapon tehát osztálysorsjegyet a Hecht Bankháznál, Budapest, Ferenciek-tere 6. és Erzsébet-körút 32. Huzás május 22-én és 23-án. Sorsjegy árak; Egész 12.— kor., fél 6.— kor., negyed 3.— kor., nyolcad 1 kor. 50 fillér.

BUTOR
 kézpénztár vagy
 részletfizetésre
 legolcsóbban
FUCHS
BODOG-nál
 BUDAPEST,
 József-körút 26.
 Képes árjegyzék ingyen és bérmentve.

Szabadalmak
 gyorsan és költségmentesen kiadkozósítotnak.
Szabadalmakat Értékesítő Vállalat
 Budapest, VII., Erzsébet-körút 17.
 Találmányok finanszírozása és értékesítése.
 Védjegyek beajátrozása. Felvilágosítás díjtalan.
 Telefon 56-75.

Színházak heti műsora.

	M. Kir. Operaház	Nemzeti színház	Vígyszínház	Népszínház	Magyar színház	Fővárosi Nyári színház
Hétfő	A Denevér	Közönytközöny-nyel	Az őrnagy ur	Az izé	Herkules munkái	Az édes lányka
Kedd	A seviliai borbély Roccooco	Frangillon	Az őrnagy ur	Az izé	Herkules munkái	
Szerda	Sába királynője	Balassa Bálint	Az őrnagy ur	Az izé	Herkules munkái	
Csütörtök	Rienzi nyitánya	A szerencse	Az őrnagy ur	Az izé	Herkules munkái	
Péntek	Carmen	Nők barátja	Az őrnagy ur	Az izé	Herkules munkái	
Szombat	Szép Galathea Szerelmi kaland	Endre és Johana	Az őrnagy ur	Az izé	Herkules munkái	
d. u. Vasárnap este		A bor	Kuruc Feja David	Egy görbe nap	Fifino	
	A nürnbergi mesterdalnokok	Balassa Bálint	Az őrnagy ur	Az izé	Herkules munkái	

PÁRSI NAGY ÁRUHÁZ

Budapest, Kerepesi-ut 38. szám.

Csak e héten:

HÉTFŐN

KEDDEN

és

SZERDÁN

Ezen rendkívüli napok alkalmával is a Párisi Nagy Áruház minden vendője, ki akár egyszerre, akár több ízben is kicsinyben, összesen 20 korona értékben vásárol,

teljesen ingyen kap

saját, vagy akármely tetszés szerinti kisebb fénykép után egy

életnagyságu fényképet

elkészítve csak a passé-partoutért fizetendő 3 Korona.

Rendkívüli árucikkek!!

Feltűnő olcsó árak!

elárúsítása

Feltűnő olcsó árak!

(a többi napokon ezen cikkek nem adatnak el.)

A konyha- és háztartási-cikkek osztályában

Szabadalmazott késtisztítókészülék	40 kr.	Ruhamosó cinklemezből fahátallal	28 kr.
Szabadalmazott morzsológép, zsemlye, mandola stb gyorsörlésére	75 kr.	Konyhabalata erős acélból, fanyéllal	45 kr.
Konyha-mérleg öntött fémából 10 kgig email számlappal, kiténő szerkezettel	1 frt 75 kr.	Ruhaszárító kötél 25 méteres vég	25 kr.
Húsvágógép, öntött fémából, legjobb szerkezettel	1 frt 95 kr.	Fali sórtartó erős fából, nikkal szegélyelvel, 36" felirattal	10 kr.
Szabadalmazott zöldhavadagógép hat keskeny késsel	1 frt 95 kr.	Szabadalmazott acél evőeszközök a penge és nyél egy darabból, 1 drb kés és 1 drb villa összesen	22 kr.
Húsapróító bárd, széles csiszolt acélból, fényezett nyéllal	40 kr.	Dessert kés majolika nyéllal sárga réz pengével 12 drb ára összesen	45 kr.
Nagy háztartási szénvasaló csiszolva	86 kr.	Evőkanalak Britania fémából	8 kr.
Szénfuvó keményfából, bőrbetéttel	40 kr.	Teaszűrő 1 drb	Ezen 4 drb összesen 25 kr.
Suroló kefe Pia-Sava gyökérből ronthatatlan darabja	10 kr.	Habverő 1 drb	
		Cukortartó 1 drb	
		Dugóhúzó 1 drb	

A fentebbi cikkekre vonatkozó LEVÉLBELI vagy POSTAUTALVÁNYI megrendelések helybeni nagy kelendőségük miatt nem intézhetők el.

Nagy mintagyűjtemény

tavaszi szövet és nyári mosókemlékből valamint a

Nagy képes árjegyzék

az összes árucikkekről.

ingyen és bérmentve.

BERGER-féle GYÓGYÍTÓ KÁTRÁNY-SZAPPAN

orvosi tekintélyek által ajánlva, Európa legtöbb Államában fényes sikerrel alkalmaztatik

mindennemű bőrkütegek ellen, nevezetesen idült pikkely-sömör, közs és bőri kénesek gyógyítására, orvosi, fagydag, lábzúzás, fej-és szakkilkorpa ellen.

A Berger-féle kátrány-szappan tartalmazza a fakátrányt 40%-at és minden egyéb, a kereskedelemben előforduló kátrány-szappanoktól lényegesen különbözik. Csak azok elkerülésére végzett határozottan Berger-féle kátrány-szappan megrendelése a az ismert védjegyre való figyelmeztetés kérések. Idült bőrbetegségeknél sikerre alkalmaztatik a kátrány-szappan helyett a

Berger-féle gyógy-kátrány-kénszappan.

A gyengébb kátrány-szappan

AZ ARCBŐR TISZTÁTLANSÁGAI ellen, nevezetesen a szemeknek valóminnyi felfogásáig ellen fellümbatásán bőséges, mosó és furdószappan mindennapi használatul szolgál a

Berger-féle glicerin-kátrány-szappan

30% glicerin tartalommal és finom illattal.

Ara minden éjjelnek használati utasítását együtt darabonként 35 kr.

A többi Berger-féle szappanokból különösen kiemelendők: **Bonzo-szappan** a bőr finomítására, **borax-szappan** pattanások ellen, **carbol-szappan** a bőr simítására hímző-kezeléshez és mint **karbolszappan**, **Berger-féle fenyő-furdó-szappan** és **fenyő-piper-szappan**. Berger-féle gyermek-szappan a zseuge kor részére (25 kr.).

Berger-féle Potrosuifol-szappan

rezes orr, kilités, bőrvészakosság és arcvörösség ellen (75 kr.) csepoló-szappan igen hathatós.

Berger-féle kénes tejszappan

mitfrosszer és arc tisztításra alkalmas. Tannin szappan lábzúzás és hajkiválás ellen.

Berger-féle fogszappan köcsögben

1. sz. rendes fogaknak, 2. sz. dohányosoknak. Ára 30 kr., a legjobb fogtisztító szer. A többi Berger-féle szappanokat illendően utasít a rópirokat. Csak Berger-féle szappanokat kell kérni, mintán, a kátrány-szappan utasítók utasítók. Után Berger nével hamisítók is fordulnak elő, kerüik a fentebbi védjegyre, valamint a gyárára **G. Holl & Comp. Troppan** Gyárellen lenni.

Értelmeltel kitérítve a nemzetközi gyógyszerkitaláláson Diessben 1883 és arany érem a párisi kiállításon 1890.

Budapesten nagyban és kicsinyben kapható: **Török József** gyárterében, Király-utca, továbbá kocsinyban Budapest és Magyarországon összes 1500 városban minden gyógyszerterében. A Berger-féle szappanok minden jobb drogueriában és illatszerkereskedésben kaphatók.

BANKHÁZNA

NYERTÉK

a legtöbb

NYEREMÉNY

BUDAPEST,

Ferenciek-tere 6. és Erzsébet-körút 32. szám.

Huzás május 22. és 23-án.

Sorsjegy-árak:

Egész	Fél	Negyed	Nyolcad
korona 12.-	6.-	3.-	1.50

21. SZ. **NAGY** 21. SZ.

Árleszállítás!

Hogy versenyképességünket többszörítsük, közhírré tesszük, hogy a magyar ruggyanta

CONTINENTAL GYAR

készítményeiből

COMPAGNIE PNEUMATIK

burkolatot 3 frt 50 kr-ért és tömlőt 2 forintért

DANUBIUS PNEUMATIK

burkolatot 3 frt 25 kr-ért és tömlőt 1 frt 75 kr-ért szállítunk. Azonkívül nálunk az összes kerékpáralkatrészek

MESÉS OLCSO ARBAN

kaphatók. Tessék saját érdekében nagy képes árjegyzékűt kérni.

Beifeld Gábor és Tsa

21. SZ. Budapest, József-körút 21. 21. SZ.

Haszonbérlet.

Fülöpszállás vasuti állomástól (post-zimonyi vonal) föl, a kishartai duna hajóállomástól másfél órányira eső circa 1600 m. holdnyi, egy tagban fekvő, kelis gazdasági épületekkel és egyszerű lakóházzal ellátott birtok (700 hold kiváló buza-termő föld, a többi rét, legelő stb.) 1902. szept. máj. 29-ig 6. osztályú 12 évre bérbeadó. Bővebb felvilágosítást ad **Dr. Barányi Gyula** ügyvéd irodája (Budapest, Kerepesi-ut 10.) naponként d. e. 9-11-ig. — Ügy-nökök nem díjaztatnak.

Bécsi nők köszönetük **szépségüket**

első sorban a legkellencebb, leghatásosabb, legújabb

Eredeti Pompadour Paszta használatának, amelyet néhat Med. dr. **Rix A.** talált fel. Ez a szépség-szer használatát folytán **elénk friss arcunkat, vonkító fehér rücskös arcunkat** csinál meg a kedvünkig, ha, általában szépség mellett a **fénykölömböztetés** mellett a **szépítő, májoltó, hímítő** helyekkel, pattanásokat, arcpír, a bőrnek minden tisztáltságrát; máskor 40 éve áll a **főfürészek, művészek** stb. használatában, a **miről bizonylatok és köszönetlevelek** rendelkezésre állnak. E szépség szerjésnek és **arckímálatásnak** legjobb bizonyítéka a **40 éves lettele, a mely 105 évet** ugyancsak ezer hasonló szerkeletozés és újra öltött. Egy 6 hónapra való nagy ára 1 frt 50 kr.

POMPADOUR-TEJ

a bőri arzonai teljességi főbőségűt vonja be, rajta marad az arcbőrön mosás után is. Eredeti palack 1 frt 50 kr. Pompadour szappan 30 kr., Pompadour-arepor róza, krém és fehér szabón 1 frt 25 kr.

Tessék bizalommal Örv. Dr. **Rixne Vilma** által-ban (**Rix Antal és testvérei**) céghez, a valódi Dr. Rix-féle készítmények egyedüli gyártóhoz **Bécs, Praterstrasse 10, 17-ndint.** — Fel-telül csak **olomáras csomagolt** tessék elfogadni. Főraktár Budapeston: **TÖRÖK JÓZSEF** Király-utca 10. **DANKOVSKY ESTVÁN V.** Vurmburg 3. **DITSINYI ERDŐS V.** Marokói-utca 3. **Dr. EGGER LÉO** és **EGGER J.** győgy-szeriára, **LURFF SÁNDOR** illatszereira, **NEJUDA NÁNDOR** Kossuth Lajos-utca 7., **BRAUN MÓR** Lajos-utca.

Természetes étrendi gyógyintézet

Topolschitz-fürdő
Stájerországban Cilli mellett (Ausztria)

Meleg forrás (30° C). Nagy légfürdő-parkok és fedett sétányok. — Fénygyógyászat. — Kitünő eredmények majdnem minden idült betegségnél.

Dr. Gustav v. Huttern, Bécs, Mariahilferstrasse 31. — Telefon 9485.

Szobráncz-gyógyfürdő
Ungmegyében.

Glaubersós, hideg kénés sós víz. Gyomor- és májbetegek magyar Karlsbadja.

Fürdőidő: május 15-től—szeptember 15-ig. Előidőny: május 15-től—június 15-ig.

Ezen a nagy nemében pártlan gyógyvíz, minivég gyógyító biztos segélyt nyújt gyomor és bélbajoknak, a salhasi pangásoknak, mátsas székrekedéseknek, oldólag hat, máj- és vesebetegségeknek, és epekövek oldólag hat.

Vasúti állomás: az Alföldi és Pest felől jövőeknek Ungvár, a felvidéki és illetve Kassa felől jövőeknek Nagy-Mihály, honnan kényelmes berkecskőn 1 óra és 1/4 óra alatt elérhető.

A víz otthon is sikerrel használható. Ára: egy nagy láda 40 pengő 14 kor., kis láda 20 pengő 8 korona. A víz a vasúton szállítást kedvezményesen részesül.

Vitznau a vierwaldstätti tónál
(Svájc)

Szálloda • Vitznauer-Hof • Ellátás
Megnyitlt április 1-én.

Minden kényelemmel ellátott előcsarnok szálloda, gyönyörű, árnyas parkok közlő, a tóparton. Tavas, szép kilátású vendégházak és balkonok. Képzett főző- és étkezőszolgálat.

Tulajdonos: Michael F. & fia (előbb a Tonhalle Zürich és Grand Hotel Nationali tulajdonosok.)

PÖSTYÉN-FÜRDŐ
(Tessék orvosát megkérdezni!)
Európai hírű kén-iszapforrások (Budapesttől 3 1/2 óra; naponta 5 vonat).

Millstatt, tó-fürdő, Karintiában,
egy órányira Spittal vasúti állomástól a Dráva mellett, az ország legkedveltebb nyári üdülőhelyeinek egyike, van két orvosa, gyógyászatára, naponta 4-szeri postaközvetítésre, sürgőshivatala, nagyon egészséges, langya és amellett még sem meleg éghajlat, kitünő források, szép erdők, árnyékos parkok és tölveleli erdő, völgyek, nyárvas lejtőn állás- és kényezhelyek, villamos világitás, kellemes kirándulások a környékre, gőzhajón vagy kocsin, nagyon jó, még a legkényesebb igényeknek is megfelelő vendéglátás, valamint magunkkal szállag való frészhez. Hídeger tenger- és meleg kádfürdők, uszodák, csónakázás és hajózás. Felvilágosítás, prospektus és lakajegyek ingyen.

LIPK
Szlavóniában
I. rangú fürdőhely.
Egyetlen jód tartalmu alkalkali hőforrás (64° C.) a kontinensen.

A lonjavölgyi vasúti állomása (Dugosellőn át). Asonkivül Pakrac-Lipik délvasúti állomása (Zóna-tarifja) közvetlen kocsiszerelvényekkel május, szept. Bregoi-Lipik d. u. 4.34 és vissza Lipik-Szeged d. o. 8. 5.

Kitüntető: Budapest, Bécs, London, Róma, Brisszel. Fényesen berendezett gyógyterem, kávéház és vendéglő, nagyban park, fedett sétány, kitünő gyógyászatiak, gyermek gyógyintézet, pompásan berendezett fürdőtelepek. Villamos világitás. Felvilágosításban hatású, gyomor-, bél- és epegehurtnál, kényszer és csuszajóknál, ischiásnál, csuszajóknál, mindennemű hurutos bántalmaknál, valamint minden migrig- és veretbetegségeknél. A fürdőidőny alatt Prof. Dr. Marschalko Tamás ur is rendel a fürdőidőnyben.

Földvíz melegekkel, egyenesen a forrástól, továbbá Edecskút L. ezéttől Budapestben. Lipik források közvetlen a fürdőigazgatóságnál rendelkezhető. — Bővebb felvilágosításra szolgaj a fürdőigazgatóság.

Priessnitzthal, Mödlingben, Bécs mellett.
Speciális gyógyintézet gyengeségi állapotnál: idegyengeség, mellgyengeség, altestgyengeség, lábgyengesége ellen.
Kitünő gyógyeredmények. — Prospektusok ingyen.
DR. WEISS JÓZSEF.

FÉLIX-gyógyfürdő,
Nagyvárad közvetlen közelében, vasúti állomás.
Kényelmes közlekedés. Vasúton N.-Váradtól 1/2 kocsin 1/2 órai távban. Majna-szucsas hónapokban naponta 10, vasárnap és ünnepnapokon 14 vonat közlekedik Nagyváradra. Az új vasúti állomás közvetlen a fürdőtelep mellett van.

Dr. Brehmer
világhírű gyógyintézete tüdőbetegek részére
Görbersdorf, Szilézia.
(Főorvos: Petri, titkos tan. dr. Brehmernek hosszú évekig volt asszisztense), prospektusokat ingyen küld a kezelőseg.

NYÁRI LAKÁSOK
egy kastélyban, nagy régi parkkal, védett fekvés, fürdő, a posta-és távirat-hivatallal telefon-összeköttetés, telegrafiaság és jó vendégfog.
Bővebb felvilágosítást ad: Gutsverwaltung Reitenau.
Posta-és távirat-állomás: HARTBERG, Steierország.

Paris 1900.
Legnagyobb kitüntetés „Grand Prix”
Finom likőrök, puncseszoncák, gabonapálinkák gyára.
F. Lichtwitz & Comp.
cs. és kir. udv. szállítók

Troppau (Osztr.-Szilézia), Bók Bordeaux-ban,
ajánlatok: Agriót Brandy, Alizsch, Rozsaszóda, Égőt 20, Chartrous, Szarvas Hús, Anisetta, Kanca la Vanille, Curacao triple sós, Wocca, Peppermint, Sherry Brandy, Villanle Eberschen, Curacao blanche triple sós, Chinois triple sós, Bordeaux-Punsch, orosz (Árany puncs-örém, Anis-Punch stb. — Bővebb francia konyhának, jamaika rum, angol és amerikai whisky stb.
Rapháth minden jobb fűszere és csemegékereskedésben.

Fürdő- és üdülőhelyek a déli vasut mentén.

Vasutösszeköttetések és metéarak Budapestről. (Déli vasuti pályaudvar.)

Abbazia (Pragerhofon át) Budapest d. v. ind. 8:00 regg., 8:00 este. Abbazia-Mattuglie érk. 9:37 este, 9:17 d. e. Menetérti jegyek 30 napig érvényesek gyorsvonatokra: I. oszt. 104.16 k., II. oszt. 74.55 k., III. oszt. 47.78 k.
Arco (Pragerhof-Marburg-Morin-át) Budapest d. v. ind. 8:00 reggel, 8:00 este. Arco érk. 9:50 d. e., 10:39 este. Menetérti jegyek Mori állomásig 30 napig érvényesek*) gyorsvonatokra: I. oszt. 132.10 k., II. oszt. 94.32 k., III. oszt. 61.53 k.
Auenhof (Pragerhofon át) Budapest d. v. ind. 8:00 reggel, 8:00 este, 9:55 este. Welden érk. 7:42 este, 6:46 reggel. 2:04 d. u. 30 napig érvényes menetérti jegyek*) Velden állomásig gyorsvonatokra: I. oszt. 2:02 k., II. oszt. 65.88 k., III. oszt. 35.52 k.
Balaton-Földvár Budapest d. v. ind. 5:50 regg., 6:50 regg., 8:00 d. e., 2:00 d. u., 5:25 d. u., 8:00 este, 9:55 este. Balaton-Földvár érk. 8:52 d. e., 11:02 d. e., 10:28 d. e., 6:10 d. u., 7:16 este, 10:32 este, 1:42 éjtel. Gyorsvonati menetérti jegyek: I. oszt. 21.60 k., II. oszt. 14.40 k., III. oszt. 8.70 k. Személyvonati menetérti jegyek: I. oszt. 15.40 k., II. oszt. 10.30 k., III. oszt. 6.50 k. Tekintet nélkül a kiadás napjára, a furdóvág végig, azaz szeptember 30-ig bezárólag érvényesek.

Balaton-Füred Budapest d. v. ind. 5:50 regg., 6:50 regg., 8:00 d. e., 2:00 d. u., 5:25 d. u., 8:00 este, 9:55 este. Siófok érk. 7:25 d. e., 10:35 d. e., 10:09 d. e., 5:37 d. u., 7:48 este, 10:11 este, 1:17 éjtel. Gyorsvonati menetérti jegyek: I. oszt. 19.00 k., II. oszt. 12.70 k., III. oszt. 7.60 k. Személyvonati menetérti jegyek: I. oszt. 13.50 k., II. oszt. 9.— k., III. oszt. 5.60 k. (Siófokig és vissza). Tekintet nélkül a kiadás napjára, a furdóvág végig, azaz szeptember 30-ig bezárólag érvényesek.
Brennerbad (Pragerhof-Franzenfesten át) Budapest d. v. ind. 8:00 regg., 8:00 este. Brennerbad érk. 6:15 regg., 2:59 d. u. 30 napig érvényes menetérti jegyek: Gyorsvonati menetérti jegyek: I. oszt. 117.30 k., II. oszt. 83.76 k., III. oszt. 53.63 k.
Daruvár (N.-Kanizsa-Barcsón át) Budapest d. v. ind. 8:00 regg., 9:55 este. Daruvár érk. 8:53 este, 12:09 d. u. Személyvonatu menetjegyek Barcsig: I. oszt. 23.80 k., II. oszt. 15.80 k., III. oszt. 10.80 k. Barcsról 30 napig érvényes menetérti jegyek: I. oszt. 13.— k., II. oszt. 9.— k., III. oszt. 6.— k.
Fonyód-fürdőtelep Budapest d. v. ind. 5:50 regg., 6:50 regg., 8:00 regg., 2:00 d. u., 5:25 d. u. Fonyód-fürdőtelep érk. 7:38 d. e., 11:51 d. e., 10:58 d. e., 7:04 este, 9:04 este. Gyorsvonati menetérti jegyek: I. oszt. 27.00 k., II. oszt. 18.00 k., III. oszt. 10.80 k. Személyvonati menetérti jegyek: I. oszt. 19.20 k., II. oszt. 12.90 k., III. oszt. 8.10 k. Tekintet nélkül a kiadás napjára, a furdóvág végig, azaz szeptember 30-ig bezárólag érvényesek.
Gleichenberg (Pragerhofon át) Budapest d. v. ind. 8:00 regg., 8:00 este, 9:55 este. Purkica érk. 8:00 este, 8:18 d. e., 9:00 d. u. 30 napig érvényes menetérti jegyek Spieifeld állomásig gyorsvonatokra I. oszt. 59.80 k., II. oszt. 41.11 k., III. oszt. 25.50 k.
Gossensass (Pragerhof-Franzenfesten át) Budapest d. v. ind. 8:00 regg., 8:00 este. Gossensass érk. 4:38 regg., 2:30 d. u. 30 napig érvényes menetérti jegyek:*) Gyorsvonat: I. oszt. 117.30 k., II. oszt. 83.76 k., III. oszt. 53.63 k.
Görz (Pragerhofon át) Budapest d. v. ind. 8:00 regg., 8:00 este, 9:55 este. Görz érk. 10:00 este, 10:07 d. e., 6:34 este, 30 napig érvényes menetérti jegyek: Gyorsvonat: I. oszt. 111.58 k., II. oszt. 80.15 k., III. oszt. 51.51 k.
Héviz Budapest d. v. ind. 6:50 regg., 8:00 regg., 2:00 d. u., 8:00 este, 9:55 este. Keszthely érk. 1:00 d. u., 11:45 d. e., 8:10 este, 12:00 éjtel, 3:40 regg. Menetérti jegyek B.-Szt.-Gyúryig: Gyorsvonat: I. oszt. 32:40 k., II. oszt. 21:60 k., III. oszt. 13:00 k. Személyvonat: I. oszt. 23:10 k., II. oszt. 15:40 k., III. oszt. 9:80 k. Tekintet nélkül a kiadás napjára, a furdóvág végig, azaz szeptember 30-ig bezárólag érvényesek.
Nagykanizsa—Barcsón át) Budapest d. v. ind. 8:00 reggel, 9:55 este. Lipik érk. 10:23 este, 3:37 d. u. Személyvonatu menetjegyek Barcsig: I. oszt. 23.80 kor.,

II. oszt. 15.80 k., III. oszt. 10.80 k. Barcsról 30 napig érvényes menetérti jegyek: I. oszt. 15.— k., II. oszt. 10.— k., III. oszt. 7.— k.
Meran (Pragerhofon át) Budapest d. v. ind. 8:00 regg., 8:00 este. Meran érk. 7:51 regg., 2:45 d. u. Bezen-Gries állomásig 30 napig érvényes*) menetérti jegyek. Gyorsvonat: I. oszt. 124.68 k., II. oszt. 89.32 k., III. oszt. 57.80 k.
Pörschach a/S (Pragerhofon át) Budapest d. v. ind. 8:00 regg., 8:00 este, 9:55 este. Pörschach a/See érk. 7:27 este, 6:35 regg., 1:50 d. u. 30 napig érvényes*) menetérti jegyek. Gyorsvonat: I. oszt. 80.12 k., II. oszt. 55.88 k., III. oszt. 35.52 k.
Rohitsch (Pragerhofon át) Budapest d. v. ind. 8:00 regg., 6:50 regg., 8:00 este, 9:55 este. Pörschach érk. 3:07 d. u., 8:33 este, 3:34 regg., 8:59 d. e., 30 napig érvényes menetérti jegyek Pörschach állomásig. Gyorsvonat: I. oszt. 61.88 k., II. oszt. 42.88 k., III. oszt. 26.64 k.
Römerbad Budapest d. v. ind. 8:00 regg., 6:50 regg., 8:00 este, 9:55 este. Römerbad érk. 4:09 d. u., 10:03 este, 4:33 regg., 10:31 d. e., 30 napig érvényes menetérti jegyek: Gyorsvonat: I. oszt. 70.04 k., II. oszt. 49.92 k., III. oszt. 30.72 k.
Savanyukút (Kanizsán át) Budapest d. v. ind. 6:50 regg., 8:00 regg., 8:00 este, 9:55 este. Savanyukút érk. 7:19 este, 4:03 d. u., 6:54 regg., 11:7 d. e., Személyvonati jegyek: I. oszt. 28.20 k., II. oszt. 18.60 k., III. oszt. 13.20 k.
Semmering (Kanizsa—Pragerhofon át) Budapest d. v. ind. 8:00 regg., 6:50 regg., 8:00 este, 9:55 este. Semmering érk. 6:45 este, 2:04 éjtel, 7:05 regg., 4:32 d. u. Gyorsvonati menetérti jegyek 30 napig érvényesek: I. oszt. 77.44 k., II. oszt. 54.50 k., III. oszt. 34.44 k.
Siófok Budapest d. v. ind. 5:50 regg., 6:50 regg., 2:00 d. u., 5:25 d. u., 8:00 este, 9:55 este. érk. 7:25 d. e., 10:35 d. e., 10:09 d. e., 5:37 d. u., 7:48 este, 10:11 este, 1:17 éjtel. Gyorsvonati menetérti jegyek: I. oszt. 19.00 k., II. oszt. 12.70 k., III. oszt. 7.60 k. Személyvonati menetérti jegyek: I. oszt. 13.50 k., II. oszt. 9.— k., III. oszt. 5.60 k. Tekintet nélkül a kiadás napjára, a furdóvág végig, azaz szeptember 30-ig bezárólag érvényesek.
Tobelbad (Pragerhof-Grazon át) Budapest d. v. ind. 8:00 regg., 8:00 este, 9:55 este. Premstätten-Tobelbad érk. 6:12 este, 8:06 regg., 1:46 d. u. Graz állomásig 30 napig érvényes menetérti jegyek gyorsvonatokra: I. oszt. 59.80 k., II. oszt. 41.11 k., III. oszt. 25.50 k.
Toblach (Pragerhofon át) Budapest d. v. ind. 8:00 regg., 8:00 este, 9:55 este. Toblach érk. 1:02 éjtel, 10:46 d. e., 7:16 este, 30 napig érvényes*) menetérti jegyek gyorsvonatokra: I. oszt. 106.14 k., II. oszt. 75.41 k., III. oszt. 48.55 k.
Tüffer (Pragerhofon át) Budapest d. v. ind. 8:00 regg., 6:50 regg., 8:00 este, 9:55 este. Markt-Tüffer érk. 4:00 d. u., 9:52 este, 4:25 regg., 10:21 d. e. 30 napig érvényes menetérti jegyek Markt-Tüffer állomásig. gyorsvonat: I. oszt. 68.54 k., II. oszt. 47.83 k., III. oszt. 29.99 k.
Velden a. W. (Pragerhofon át) Budapest d. v. ind. 8:00 regg., 8:00 este, 9:55 este. Velden érk. 7:45 este, 6:46 regg., 2:04 d. u. 30 napig érvényes*) menetérti jegyek gyorsvonat: I. oszt. 80.12 k., II. oszt. 55.88 k., III. oszt. 35.52 k.
Varasd-Teplitz (Csáktornyaán át) Budapest d. v. ind. 6:50 regg., 8:00 este, 9:55 este. Varasd-Teplitz érk. 5:23 d. u., 5:27 regg., 7:06 regg. Személyvonati jegyek Csáktornya állomásig: I. oszt. 21.60 k., II. oszt. 14.40 k., III. oszt. 9.60 k.
*) Május hó 1-től augusztus hó végéig eső időszakban váltott jegyek f. é. október hó végéig érvényesek.
† Junius hó 20-tól szeptember hó 10-ig közlekedik.
‡ Julius hó 1-től augusztus hó 31-ig csak vasár- és ünnepnap közlekedik.

Hétfőn, április 28-án

nagy alkalmi eladásra kerül:

kb. 3000 méter legfinomabb valódi japán mosóselyem, méterje **75 kr.**
és kb. 2500 méter igen finom, francia Voiles de laine imprimé, méterje **34 kr.**

Lessner Gusztáv

áruházában

BUDAPEST. V., Bécsi-utca 8. sz. BUDAPEST.

S P O R A-féle
világhírű **KLATAU**
Disz- és
óriási szegfű.

Kittintelve: Prága, Bécs, Lyon, Antwerpen, Amsterdam, Hamburg, a Mayna melletti Frankfurtdan sőt, a legmagasabb díjakkal.

Elite-választék
5 darab 10 kor.
Kiállítási és reklám
minta fajok
10 darab 10 kor.
Óriási szegfű
10 darab 10 kor.
Disz-szegfű
10 darab 5 kor.
Kerti szegfű
10 darab 2 kor.
Remontálás-szegfű
10 darab 10 kor.
60 darabnál 10 százalékos, 100 darabnál 20 százalékos engedély. Képes árjegyzék ingyen kérésre.

FR. SPORA
szegfűkivitel
Klatau (Csehország).

Legalkalmasabb
alkalmi ajándék.

METEOR

RECORD

phonograph (beszélő gépek) a legjobbak, legolcsóbbak és legelőkeltebbek, kaplakók:

Deutsch Gábornál
Bpest, Erzsébet-tér 7.
Kínáltató árakért kérésre.
Elnyűs üzleti feltételek.

Butor!

Saját készítményű divanyok, ottománok, szőnyegpariuturák, ártók és löszformázatok valamint aodronagybetelek, ebédülő- és hálosobhabuterek, ingórok, székények, ágycak, függőlámpák és konyhabrendezések, jó, szőlő kivitelben, előnyös részletezésre is kérésre árak, kaphatók: Tiszaviselek, papok, katonatisztek, tanítók és jegyzők kedvezményes árban részletek.

Náthán Ignác
butorforgalmazó Budapest, VII., Erzsébet-kört 23.

Eladás nagyban és kicsinyben!

BUTOR-ELADÁS.

Dus választék szilárd gyártmányú asztalos és kárpitozott butorokban egyszerű és a legdiszesebb kivitelben.

Dósa Kálmán asztalos és kárpitos, Budapest, Erzsébet-tér 18. szám, I. em.

Arjegyzék ingyen és bérmentve.

Közigazgatási hatóságok figyelmébe!

1899. évi I. évfolyam:

I—II. szám. Állami borítaladó és husfogasztási adó. Irta *Mocsány Béla*, m. kir. pénzügy-minister oszt. tan. A kettős füzet ára — 2 kor. 40 fill.

III. szám. Közegészségügyi szolgálat a községekben. Irta: *Dr. Fáy Aladár*, egyet. orvostudor, m. kir. belügymin. fogalmazó. Az egyes füzet ára 1 kor. 20 fill.

IV—V. szám. Arva- és gyámügyi szolgálat a községekben. Irta: *Dr. Kovács Gyula*, m. kir. belügymin. titkár. A kettős füzet ára — 2 kor. 40 fill.

VI—VII. szám. Az országgyűlési képviselőválasztási jog és gyakorlata. Irta: *Dr. Dolencz József*, budapesti ügyvéd. A kettős füzet ára 2 kor. 40 fill.

VIII. szám. A m. kir. csendőrség szervezete, szolgálata és viszonya a közigazgatási hatóságokkal. Irta: *Némethy Ferenc*, m. kir. csendőrfőhadnagy; beosztva a m. kir. honv. min. XVI. ügyosztályába. — Első rész. A m. kir. csendőrség szervezete. Az egyes füzet ára 1 kor. 20 fill.

IX. szám. Hatósági eljárás a hevenyfertőző betegségek és egyéb közveszélyes bántalmak korlátozása körül. Irta: *Dr. Békésy Géza*. Az egyes füzet ára 1 kor. 20 fill.

X—XI. szám. A magyarországi községi és körjegyzők központi és vármegyei egyetelmek történeti fejlődése. Irta: *Dobosi István*. A kettős füzet ára 2 kor. 40 fill.

XII. szám. A községek rendezéseinek alapkérdései. Irta: *Dr. Kampis János*. Az egyes füzet ára — 2 kor. 20 fill.

1900. évi II. évfolyam:

I—II. szám. A bünyői nyomozás tárgyában a nyomozó rendőri hatóságok és községek részére 130.000/99. B. m. kir. számú körrendelettel kiadott utasítás magyarázata. Irta: *Dr. Magyar István*, budapesti kir. alügyész. Ára — 2 kor. 40 fill.

III. szám. A magy. kir. csendőrség szervezete, szolgálata és viszonya a közigazgatási hatóságokhoz. II—III. rész. Irta: *Némethy Ferenc*, m. kir. csendőrfőhadnagy, beosztva a m. kir. honvédelmi ministerium XVI. ügyosztályába. Ára 1 kor. 20 fill.

IV. szám. A mezőgazdasági törvény végrehajtása községekben. Irta: *Némethy József*, m. kir. földmívelésügyi miniszteri titkár. Ára — 1 kor. 20 fill.

V. szám. A községek és az elemi népoktatás. Irta: *Halmágyi Ferenc*, kir. tanfelügyelő. Ára 1 kor. 20 fill.

VI. szám. Adókövetés a városokban és a községekben. Irta: *Róka József*, m. kir. pénzügyigazgató-helyettes. Ára 1 kor. 20 fill.

VII—VIII. szám. Szövetkezetek. Irta: *Dr. Berényi Pál*, keresk. isk. tanár. Ára 2 kor. 40 fill.

IX. szám. A községi közigazgatási tanfolyamok. Irta: *Dr. Kampis János*, belügymin. s. titkár, a budapesti kerület h. áll. anyakönyvi felügyelője. Ára 1 kor. 20 fill.

X. szám. Az 1900. évi népszámlálásról szóló 1899. évi XLIII. törvények ki végrehajtása. Irta: *Dr. Vizaknai Antal*, miniszteri osztálytanácsos. Ára 1 kor. 20 kor.

XI—XII. szám. Törvényhatósági bizottsági és községi képviselő-testületi tagsági jog. Irta: *Dr. Dolencz József*. Ára 2 kor. 40 fill.

1901. évi III. évfolyam:

I—II. szám. Magyarország közegészségi viszonyai 1898—1899. években. Közli: *Dr. Békésy Géza*, kir. közegészségi felügyelő. Ára 2 kor. 40 fill.

III. szám. A helyettesítés közegészségügyi ügye. Összeállította: *Dr. Dolencz József*. Ára 1 kor. 20 fill.

IV—V. szám. A m. kir. központi statisztikai hivatal adatgyűjtéseinek magyarázata. Irta: *Dr. Bárány László* miniszteri segéd-titkár a m. kir. központi statiszt. hivatalban. Ára 2 kor. 40 fill.

VI. szám. Az új orvosi díjazás és az orvosi szolgálat díjazására fennálló szabályok. Irta: *Dr. Fáy Aladár*, kir. közegészségügyi felügyelő. Ára 1 kor. 20 fill.

VII—VIII. szám. Ipari közigazgatás. Irta: *Dr. Zudán Amadé*, kir. keresk. min. titkár. Ára 2 kor. 40 fill.

IX. szám. A magyar állami tisztviselői jogszabályainak rendszeres gyűjteménye. Összeállította: *Rév Mór*, m. kir. pü. fog. Ára 1 kor. 20 fill.

X. szám. A vásárosmarkok kereskedés közi könyve. Összeállította: *Alap Deszö*. Ajánlással ellátta: *Ziegler Nándor* Budapest székesfehérvás vásárosmarkainak igazgatója. Ára 1 kor. 20 fill.

XI—XII. szám. A községi közigazgatás a m. kir. közigazgatási bíróság gyakorlatában. Összeállította: *Dr. Kampis János*. Ára 2 kor. 40 fill.

Mind a három évfolyam egyszerre való megrendelésénél ezen 25 becses kötetet, mely 3500 oldalra terjed

24 korona előleges beklüldése

mellett portmentesen megküldi az

Országos Központi Községi nyomda r.-t.
BUDAPEST, VI., Váci-kört 61.

Titkos betegségek ellen

25 évi, részben katonasorvosi (a bécsi és budapesti katonakórházakban), részben magánorvos tapasztalatai után legmelegebben ajánlható

D. R. KAJDACSY,

v. cs. és kir. ezredorvos és kórházi főorvos

Electrotherapial rendelő-intézet

IV. Kigyó-utca 5. I. em. Klotild-palota
(Atjárom és lift használata.)

A legelhanyagoltabb húgyvezélyásokat, leg súlyosabb húgyhólyagbajokat, bújakóros sebeket, syphilist, az onfertőzöttség utóbjait

Elgyengült férfierőt

az orvosi világ által legújában oiyannyra felkarolt és hatásában pártatlan sikerű

Electro-Massage vagy Psychrophor

Által. magömléseket, nőknél fehérfolyást befocskendezés nélkül, a legmagasabb börtönbeteggeket, valamint ifjúkori bűnök következtében beállott ideg és ennek utókövetkezményeképp létrejött hátrorinabajokat gyógyít a legújabb gyógy mód szerint alaposan és biztos, állandó sikerrel. Rendel.: délelőtt 9 órától 4 óráig; este 7—8 óráig Nőeknek egy mint férfiaknak külön be és kijárattal.

Külön várótermek.

Levelekre díjtalanul azonnali választokat; esetleg gyógyszeréről is gondoskodva lesz.

Párisi kiállítás: Arany érem,

FERNOLENDT

cipő-fényezés, a világ legjobb fényéza, gyorsan mélylekezte fényt ad és a bőrtartósságát fentartja.

Alapítók 1882-ben. Gyári raktár: Bécs, I. Schulerstrasse 21. Kapható mindenütt.
Baktár Budapest, V. Lipótkört 24. sz.

AZANKER

élet- és járadék biztosító-társaság.

Magyarországi vezérképviselőség: BUDAPEST, VI. ker. Deák-tér 6. szám
(Anker-udvar), a társaság saját házában. Alapítástörténet 1856.

Összes vagyon ————— 138 millió korona
Biztosítási állomány ————— 508 millió korona
Éldégi kifizetések ————— 232 millió korona

A nyereség-részesüléssel biztosítottak **vegyes és haláleseti biztosításoknál** A osztályok szerint — egy mint 26 év óta állandóan — az évi biztosítási díj 25%-tól kapják készpénzben kifizetve, míg a **vegyes és takarékpénztári biztosításoknál** B osztályok szerint (évenként emelkedő osztályok) a biztosítás kezdete óta befizetett összes díjak 3%-a, nygmin a biztosítási tartam

3 éve után.	4 év után.	5 év után.	6 év után.	7 év után
9%	12%	15%	18%	21%

fizetett ki készpénzben.

Előnyös kiházasítási és vegyes biztosítások.

Prospektussal és felvilágosítással szolgál a fenti magyarországi vezérképviselőség, (hová ügynőskégek iránti ajánlatok is intézendők), valamint a társaság ügynői.

M E S E.

Az Ancsuka almafája.

Volt egyszer egy szép, jó és okos kisleány, aki nagyon szerette az édesanyját, annyira szerette, hogy amikor az meghalt, a kisleány is majd meghalt bánatában és minden áldott nap kibent a sírjához imádkozni, télen, nyáron, fagyban, esőben és mindig csak arra kérte a jó Isten, hogy adja vissza neki az ő drága édesanyját.

A kisleány, akit Ancsukának hívtak, a temető kapujában minden reggel találkozott egy öreg emberrel, aki hosszu köpenyegyet viselt és kasza volt a vállán s Ancsuka mindig köszöntötte az öreg embert: Adjon Isten, öregapám!

— Neked is, leányom — szólt vissza az öreg ember és szóbaállt Ancsukával, hogy hova megy a temetőbe minden istendát reggel?

A kisleány sirva panaszkodott el az árvaságát, mire az öreg ember csak a fejét csóválta és nem szólt semmit.

Multak, teltek a napok, a szép meleg nyár elmúlt, utána az ősz és jött a zord, hideg tél, a temető utjain majd térdig ért a hó, de azért Ancsuka most is minden reggel kijött az édesanyja sírjához és mindig jobban ki volt sirva a két szemé és minden nap szomorúbb lett.

Egyszer egy nagyon hideg, csunya zivataros reggelen az öreg kaszas ember megszólította Ancsukát és ezt mondta neki:

— Gyermekem, a te bánatod olyan nagy és őszinte, amilyent én még eddig nem láttam, pedig én már sok bánatot láttam, mert én a halál vagyok. Megsajnálalak tégedet és elhatároztam, hogy segíteni fogok rajtad s azért, ime, megajándékozok egy almamaggal. Ne jöjj ki többé az édesanyád sírjához, hanem menj haza, vedd el ezt a magot, amelyből idővel fa lesz és nagyon gondozd, nagyon örkdíj a fára, mert sok ellen-sége lesz és csakis a nagy szeretetteddel tudod majd megmenteni. Mikor aztán a fa gyümölcsöt is terem, akkor ismét látni fogod az édesanyját. — Így szólt a halál s azzal eltűnt a kisleány elől.

Sok idő múlva most ismét boldog volt Ancsuka és sietett haza, hogy elvesse az almamagot.

Egy nagy virágcserepbe vetette el és mindennap várta, nézegette, hogy mikor hajt ki a mag. Egyszer aztán kibújt a földből a gyöngye kis csirécska és szép lassan nőtt, növekedett. Eltűnt erre egészen az Ancsuka szomorúsága, ismét boldogan tett-vett a házauskájában, söpörgetett, font, szőtt, főzött is magának, mert egészen árva volt szegényke, egyedül állt a világban és magának kellett gondoskodnia a mindennapi kenyérről. De most ismét szívesen dolgozott és vissza-tért a régi jókedve, mert azt hitte, hogy abban a kis zöld csirécskában van az ő drága édesanyja s lehet gondolni, hogy a szemévelágnál is jobban örizte azt a picinyke kis növényt.

Az pedig lassacskán levelet is kezdett hajtani s mikor már sok szép levél volt rajta, egyszer csak ki tudná honnét, honnét nem, csak hogy egy csomó nagy légy termett a szobában s mind az utolsó szálig megették a leveleket.

Es ez többször is megtörtént, mert ahogy ismét kihajtottak a levelek, ismét eljöttek a leletek legyek és mind egy szálig megették.

Hanem a kis Ancsuka nem esett kétségbe, megvárta a tavaszt s akkor kiülte a kis kertjébe. Itt sokkal hamarabb nőtt, mint a cserépben s most nem jöttek el a legyek sem, hanem egy nap egy öregasszony jött Ancsukához s egy szerkes aranyat ígért, ha neki adja a kertjéből azt a kis zöldelő almafácskát.

— Még a világ összes aranyáért sem adnám — felelte Ancsuka, de másnap reggel majd meghalt ijedtében, amint nézte a fácskáját s annak csak a hült helyét találta.

— Elvitte az öregasszony — sirdogált keservesen, de nem gondolkodott sokat, hanem becsukta a házikóját s neki indult a világnak, hogy akárhol, de megkeresse a tolvaj öregasszonyt. Kiment szegényke a faluból s egy keresztúton megállt, mert nem tudta, hogy merre induljon, amikor hírtelen egy kis fűrj termett előtte s barátságosan intett Ancsukának: csak utánam, utánam!

Mendegélt Ancsuka a kis fűrj után s mikor már nagyon elfáradt, valahonnét egy hosszalábú daru-madár jött elő s így szólt:

— Uj fel roám, jó kisleány s viszlek egy darabon.

A szép és puha daru hátán könnyű volt az utazás s estére egy erdőbe értek. Egy nagy odvas fá elélt megállt a kis fűrj, megkopogtatta az odvas fát, mire egy bagoly repült ki belőle.

— Hajtom-látom, hühóra, mindjárt tizenkét óra! Ki van itt? — kiáltotta mérgesen.

— Náladlak mindenesetre csinosabb vendég, vén hühógó! — szólt a fűrj csufolódva. Egy kisleány van itt, aki be akar állni szolgáltaiba a te rezesorru, ezerszentendős asszonyodhoz.

— Aztán tud-e sóba-borsba babot főzni, pókhálóból ruhát varrni, nemlátom-teknőbe kenyeret dagasztani?

— Még a holdvilágnál meg is tudja sütni, — kacagott a kis fűrj s odasugarta Ancsukának: Aztán ne félj semmitől, melledet leszek én!

— Na, ha ilyen tudós — felelt a bagoly — akkor hajtom-látom-hajtom, előre!

Es hogy, hogy nem, Ancsuka a másik percben egy szöggel kivert házban találta magát s akár megállt, akár lépett, szögök szurdták a lábába s fájdalmasan felsikoltott:

— Ne félj — sugta a kis fűrj, aki most akkorára zsugorodott össze, mint egy Katicabogár s ott ült a kis leány hajában, a füle mellett — csak menj végig a házon, ki a kertbe s ott megtalálod a fácskát.

Most már nem érezte Ancsuka a szögök szúrását; futva ment keresztül a reitenetes házon, szép piros vére mindenütt elfolyt, valami gyáva, nyulszivű, a helyében egy lépést sem tudott volna tenni nagy kinjában, de Ancsuka annyira szerette az ő fácskáját, hogy nem is érezte a rettenetes szúrásokat, csak futott mindig előre s amint kiszakította a földből a kis fát, a szögök ház azon minutában elszűntek s Ancsuka ismét ott találta magát az erdőben és sebes lábauskáit hüvelyknyi, fehérruhás tündérek mosogatták harmatcsöppel, köztögették liliom szirmával s amig aludt, fülemilék fűtyöltek altatódalt a faágakon.

Másnap aztán eljött érte ismét a daru, Ancsuka felült a hátára s ez elvitte haza, a házauskájába.

Most már minden bajtól megóva nöhett a kis fa, mert három, hüvelyknyi fehérruhás tündér éjjel-nappal őrt állt mellette és Ancsuka nyugodtan dolgozhatott a házikójában.

Es aztán jöttek s multak az esztendőök. Ancsuka már nagy leány volt, kérője is akadt nem egy, de tíz is, mert messze földön híres volt a szépségéről, jószágáról, szelidségéről és szorgalmáról, de ő csak nem ment férjhez senkihez. Néki minden boldogsága a kertben zöldelő almafa volt, azt ápolta, gondozta, de bizony a fa nagyon lassan nőtt. Ancsuka elmúlt tizenhat, tizennyolc, husz éves is és még csak tíz esztendő múlva hozott a fa virágot s gyümölcsöt még akkor sem.

Ancsuka már vén leány volt, de nem türelmetlenkedett, várt anygali türelemmel, dolgozgatott, vidám volt és lassan megöregedett. A gyerekek már Anikó nének hívták, már pápaszemét is viselt, az arca ráncos volt, de még mindig megvolt a jókedve és várta örök reménységgel az első gyümölcsöt az ő drága fáján.

Es egyszer aztán nem hiába várta. Egy éjszaka kipattant az első gyümölcs a virágból s ugyanekkor a kis fehérruhás tündérek nagy dolloggal voltak elfoglalva az öreg, alvó Anikó néni ágya mellett.

Ősz haját kenegették varázsló oljajal, a szemét simogatták nefelejt virággal, orcaít liliomvizzel mosogatták s reggel, mikor felébredt valaki a szegényes nyoszolyában, az nem a ráncos arcu, őszhajú, reszketős fejű Anikó néni volt, hanem a régi, régi aranyhajú, nefelejt szemű, hajnalpiros arcu kis Ancsuka s az édesanyja költögette ilyen szavakkal:

— Kelj fel, én hűségös, anygali kis lányom, etesd meg a Bodrit, itasd meg a Bimbót, aztán gyere, mi is együnk kakastejjel süttöt ducos kenyeret, igyunk hozzá meleg tejet, szegényes reggelit, de az egymás iránti szeretetünk királyi elegység varázsolja át.

Jaj Istenem, hogy ugrott ki erre Ancsuka az ágyából!

Lux Terka.

KÜLÖNFELEK.

Oh, hova tűntél...

Oh, hova tűntél, ragyogó virágom?

Feloldéld hozzám még csak hírs szárnnyal,
Mig én a nagy, a győzhetetlen arannyal
Sordadt erőmmel, sőtlen csatázom.

Nem látlak többé?... Te is elpártoltál,
Kit forrón mindenek felett szerettem?...
Pedig gyönyöröm és reményem voltál!

Majd száll bir hozzád ha fáradt kezemből
Kihull a fegyver: és ha majd feletem
Fiatalon halotti dallam csendül...

Horozog János.

— A jókedvű osászár. Vilmos osászarról írják ezt a vidám jelenetet: Egy Gottschalk nevű tisztszámfeletti századosi rangba került. A osászár, mikor ezt tudatta vele, még tréfasan megjegyezte, hogy az ugyanfájdalom olyan állás, amely semmit sem jövedelmez.

— De várjon csak, — tette hozzá a osászár tréfasan — egészen rosszul még se járjon.

Azzal intett gróf Wede főlovászmesternek, hogy

adjon neki egy huszmárkást, s aztán odaadta a századosnak.

— Tudja, hogy mégse legyen egészen fizetés-telen ez az állás — mondotta.

— Király és koldus. A szélcségek egymással való érintkezése mindig / ekes szokott lenni és éppen ezért nagyon is ekopotálták az írők és poéták azt a címet, mely egy, a valóság által megkomponált és a kopenhágai lapok által szélnek bocsátott kis históriát megílet. Keresztély, a király és egy névtelen koldus a történet hősei. A király rendesen nagyon sok jóindulatot tanusit a szegények iránt s nem ritkán hosszabb beszélgetésbe is ereszkedik a szerencsétlenekkel, hogy helyzetüket felismerje s igazságosan elbírálhassa. Ennek a köztudomásu dolognak tudható be, hogy egyik magányos stéja alkalmával egy kopott és rongyos koldus olyformán bajlengott a feléje közelgő király előtt, hogy ez indítva érezte magát a megszólításra.

— Nos, mi a baj? — kérdi a király.

— Alázatosan kérem fölsegédet, — válaszol a koldus — ajándékozzon meg engemet... az arcképevel.

A király meglepődött az alattvaló ragaszkodásnak s tiszteletnek e váratlan megnyilatkozásán s a legkellemesebb érzéstől áthatva ezt adta válaszul:

— Szívesen, de én nem viselem állandóan magammal az arcképeimet, így tehát egyelőre nem tehetek e kérésnek eleget.

— Ó dehogy nem, — szól ismét a koldus, — csak szedje elő fölsegéd a tárcáját és pillantson bele; fog ott találni arcképet bizonyosan.

A király a kellemes meglepetés hatásából persze kikökökkent, hanem azért elövette a tárcáját és egy öt koronás arcképpel ajándékozta meg a koldust.

— A bakteriumgyilkoló fényugár. A fény,

mint tudjuk, nemcsak diagnosztizál, hanem gyógyít is. Nincsen hétté amikor a fototerapiának va ami újabb változata a ne kerünie őrgalomba; némelyek az ibolyántúli sugarak hatására esküsznek, mások a vörös alatti spektrumrészt éter-rezgeseiől látják gyógyulást.

Kiegészíti a listát King, aki a saliból ellen az árnyék-kerát, a skototerapiát ajánlja. Kiindulva abból a tapasztalásból, hogy a váltófény rohamok mindig nappal jönnek, hogy gyakoribbak a fehérbőrűeknek, mint a négerknél és nyáron, mint télen, ő a mocsarlázat kiváldalon elősegítő okot lát a napsugarakban amelyekből tehát óvakodni kell. A skototerapia értéke ugyan még nagyon bizonyításra szorul, de annyi már is bizonyos hogy a remények, melyek a fénynek és különösen a villamos fénynek is bakteriumölő hatásához fűződtek, mindinkább halványulnak. Egészen komoly helyen, Brieger tanár berlini laboratóriumában végzett ez irányban kísérleteket Krebs és ezek azt derítették ki, hogy az eprouvetában, illetőleg mesterséges tenyésztalajon kétségtelesen előli a mikroorganizmusokat a villamos fény, de az általi szervezete bejutottak nem. Csak úgy, mint akármely vegyi szer, mely a bakteriumokat elpusztítja a tenyésztalajban, de a szervezetbe letelepedőket bánatlatlan hagyja. De azért a fényterápia ma nagyon divatját járja és a lupus kezelése körül szinte dominálni látszik már azért is, mivel a legtöbb szerre nemcsak biztos, de fájdalommentes gyógyítást is helyez kilátásba. Ilyen körülmények között érdekes felvilágosítással szolgál Klarke közleménye, kinek egy betegét Finsen híres gyógyintézetében kezelték és ki onnan azt referálta, hogy a lámpával kezelés is nem mindig egyforma, mert egyik beteg elalszik azalatt, míg a lámpa fénye hat rá, a másiknál pedig a lámpának sütögetése meglehetősen kinokat okoz és van olyan is, aki épp e miatt a kezelés alól meg is szökik.

— Holttestek életbiztosítása. Dél-Karolinában egy rendszeresen üzőtt család spekulációs érdekesen tanuskodik arról, hogy az életbiztosítás, a modern kultúrának ez a nagyjelentőségű intézménye csakis ott prosperálhat, ahol kulturviszonyok megfelelő talajt biztosítanak neki. Dél-Karolinában egy Bond nevű család tagjai arra szövetkeztek, hogy nem létező embereket fognak életbiztosító társaságoknál kisebb-nagyobb összegekre biztosítani és a biztosított összegeket, a bármikor könnyű szerrel elrendezhető haldéceit öimén bebeszelné. A csalóknak éppen csak lakásra volt szükségük, hogy ezáltal egy-egy biztosítandó, de nem létező egyéniség számára a szükséges orvosi bizonyítványokat és egyéb okmányokat beszeressék. Mikor pedig a kötvény birtokában voltak, akkor a kibérelt lakásba egy, a temetőből kiasított és ellopott holttestet oempeszték s végigcsinálták a temetési szertartást, hogy a haláleset mindon kétséget kizáróan bizonyos legyen.

+ A földalatti mozgó járda. Casalonga párisi mérnök érdekes tervet nyújtott be Páris városának: a legutóbbi kiállítás szenzációját, a mozgó járdát akarja a praktikus életben alkalmazni. Terve az, hogy a Concorde-téről a Bastilleig a föld alatt létesítsen ilyen mozgó járdát. A vállalat 30 millió frankkal készült megalakulni s 17-18 kilométeres sebességgel gördülő járdát épít. A közönség 10 centimesért használhatja majd a járdát. A tervet valószínűleg elfogadják.

+ Néger szeni. New-Yorkban Granville Woods szabadalmat nyert egy különleges szerkezeti és rendkívül olcsószervekű ingerkező villamos-vasutára. Alighogy a szabadalom birtokában volt, milliós ajánlatokat kapott a feketeképi feltaláló, annyira praktikusnak mutatkozik a találmánya. Ugyanez a néger már egy ízben beigazolta a szenijét; ő találta ki a módját annak hogy miképpen lehet robuszt vonatról telegráfálni. E fellelmezésével jutalmat is nyert s hírnévhez is jutott. Granville most 40 éves, húsz éves korában kázanifutó volt: nagyon kevés tudással és igen sok zsenialitással. Azóta tudásban, ismeretekben és vagyonban is gyarapodott s ma egyike azoknak, akikről a technika legnehezebb és mindaddig megoldatlan problémáinak megjelítését remélik. Fajának dicsősége ez a néger lángész.

Szerkesztői üzenetek.

— Kéziratokat nem adunk vissza. —

R. Z. Budapest. Nem az a baj, hogy hosszú, mert — amint ön mondja — csakugyan hosszabb dolgok is megjelentek már a *Budapesti Napló*ban, hanem nincsen elég jól elmondva. Mondanivalója pedig van. Meséje érdekes, fordulatos; csak még egy ideig dolgozzék az irászat fiókja számára. Es olvasson, sokat olvasson. Persze: csupa mestert.

Előzetes. 1. Nem tilthatja meg, ha *vasúti* alkalmazottól van szó. De ha idegen, akkor annak a lapját nem köteles a vasút kézbesíteni, tehát oda nem is cmezhető. 2. A perronra mindig csak jeggyel szabad lépni.

S. E. Ez nem közölhető. Ez az izenet azonban nem jelenti azt, hogy amit esetleg még küldeni fog, szintén nem lesz alkalmas a közlésre. Ha egyszer valami olyat ír, amivel nagyon meg van elégedve, szíveskedjék eljuttatni hozzánk.

S. Gy. Lemes. Rendszerint középiskolai érettségi vizsgát követelnek, ez alól azonban a pénzügyminiszter fölmentést adhat. Vizsgálatok minden létezőben tartanak. A tankönyveket megkaphatja Politzer Zsigmond könyvkereskedőnél, IV., Egyetem-utca 2.

Cs. M. Szeged. Valami egyebet kérünk. Egyébként: az, hogy valaki nem hivatásos újságíró, teljes-séggel nem vágja be az utját annak, hogy közöljük a írását. Nagyon sok hivatásos újságíró nem tud tárcát írni s viszont sok tárcáíró nem tud újságot írni. Ez a kettő: két külön ügy.

T. L. Sverd. A belügyminisztérium figyelmeztette a közönséget, hogy az a vállalkozás egy külföldi cég szénhalmossága. Legjobb tehát, ha fűlspecialistához fordul.

K. A. Határozottan talentes munka, hanem szörnyen el van nyujtva s ehhez mérten keveset mond. Az írásában pedig valami különös szakadozottság van. Kapkodás. Egyik mondat nem áthalalás a másikhoz. Ezt az írásmódot tanulta valakitől, aki azonban valószínűleg ki tudja tölteni a történet elmondásában azokat a hézagokat, amelyeket ön üresen hagy.

R. J. I. Elég, ha államudományi szigorlata van, de ha ügyvédi diplomája is van, előnyben részesül. 2. Fogalmazó-gyakornoknak nevezik ki s azután tokozatosan lép elő segédfogalmazónak, fogalmazónak, segédtitkárnak, titkárnak stb. 3. A minisztertanács engedélyével beszámíthat.

K. M. Karcaag. Annyit jelent, hogy pipogya, félénk, gyáva és tehetetlen. Az a kérdés, hogyan mondják. Lehet tréfálkozás is, de lehet sértés is.

S. A. Budapest. A *Budapesti Napló* szerkesztőségének soha sem volt és jelenleg sem tagja a kérdészett *Forgács Ambrus*.

K. J. Csornokolova. Robert lord zárta körül és fogta el.

F. A. Nem nekünk való. **Hiv.** Sajnálattunkra, nem a mi lapunkba való.

Versokről.

Közölhetetlenek

azok a versek, amelyekről az alábbiakban nincs említés.

Itt a tavasz!

kezdettel és refrénnel az örvendetesnél nagyobb számban érkeznek a verses meteorológiai jelentések. A tömeg közül kiválik és őszinte volta miatt dicséretet érdemel a mérsékelt égövi tavasz az az igaz hangulata:

Ülök kis szobámban
Kandalló tűzénél
— — — — —
Kandalló tűzénél
Irom e sorokat...

A kandallós tavaszon kívül (K. D.) a rügyfakadásnak is van egy óvatos dalosa, aki (R. N.) szeretettel tanácsolja a rügyeknek, hogy ne higgyenek a korai tavaszban, némeylekor májusban is „meglehinti a zord fagy suhanása a rügyecséket.” — Eredeti és gazdaságpolitikai szempontból helyes (Z. D.) versének a vége, amely a tavasz alkalmából a magyar ipar pártolását ajánlja:

Amily bizton zöldel a mező,
Oly bizonyos a magyar ipar;
Azért ki tavasz felöltöt akar
Magyar posztót vegyen ez az erő!

Vigasztalás az olvasónak: — hogy a óél szentesíti az eszközüket. — Elretentő voltában méltó párja e stíróának ez:

Tavaszi fethők a mandulafa-ágát
Lingetik, lengetik.
Ez a csokoládás, ez enyelgő játék
Jól esethik nekik!

Ami a többi nyolcvanhárom tavaszi verset illeti, — egynek kivételével — valamennyinek korrekta a helyesírása. Ami szomorú jel, mert nyilvánvaló, hogy a tavasz verselése jobb ügyre hivatott urak és hölgyek körében is elharapódzott.

Ambiciózus versíró

igen sok van. Nagy kár, hogy az ambiciózus mesze föllümulja a tehetség és a hivatottság itt-ott fölcillanó jeleit.

R. H. (Isten dicsőítése.) Van benne néhány szép sor. — **D. M.** (Az én szerelmem.) Gyöngye forma. — **Blanka Kolozsvár.** Ügyesek, valamelyik gyermeklepp közli esetleg. — **Sz. A.** (Temetőben.) Biztató kísérlet. — **Dehla.** Gyöngye a fordítás, bár már sokszor és sokan lefordították. — **Sz. E.** (Paraszti-keeserv.) Rossz utánzat. — **L. L.** (Miért szomorkodik?) Egyszerű hang illik csak az elmúltához. — **J. J.** (Május hajnalán...) Miért közölhető? — kérdezi. Mert rossz. — **H. O.** (Zivatar; Temetésen.) Kezdetlegesség. Az önképzőköre ne nyujtja be, mert ha elolvassák, nem választják meg titkárnak, jóllehet a jelesei révén megilleti e tiszttség.

Közölhető.

Sz. E. Sully Prudhomme — fordítása és **J. D. J.** *Egy díom* című eredeti verse.

KÖZGAZDASÁG.

Hetiszemle.

Budapest, április 26.

Gabonatület. (Reich Jenő és társa jelentése a *Budapesti Napló* részére.) Az időjárás e héten teljesen abnormisan alakult. A hőmérséklet erősen süllyedt. Éjjelenként dér, fagy, részben havazás is állott be és az egész országra kiterjedő szélviharok jelentettek. Napközben nagybárra enyhe idő uralkodott és az égbolozat is kiderült. Az őszi vetések jól lévén kifejlődve, a hideg időjárás azokban nem okozott hátrányt, a fiatal tavaszi vetés, a repace és a gyömlöcsösök azonban némi kárt szenvedhettek. Remélhetőleg azonban továbbra is kedvező időjárás még sokat pótolhat. A vizállás aig változott.

A külföldi piacokon az irányzat mérsékelt áremelkedések mellett szilárd, a forgalom e mellett azonban alig javult. Amerikában a vetések állásáról kevésbé vannak megelégedve. Tartós szárazság, különösen Kansas és Indiánában jelentékeny kárt okozott; e mellett az export-forgalom javult és a farmerek leszállításai tetemesen gyengültek. A látható készletek buzában ugyancsak feltűnően csökkentek és a Bradstreets becslése szerint a mult héthez viszonyítva négy és fél millió bushellel gyengébbek. Az árirányzat így tehát emelkedő volt és circa 3 centtel javult, amiből azonban a hét vége felé nagyobb rész ismét elveszett. Angliában a hangulat tartósan szilárd, a fogyasztás azonban csak mérsékelt vételkedvet tanusított. A francia piacokon kezdetben szintén szilárd volt az irányzat; prompt buza jobb érdeklődéssel találkozott, míg a hét vége felé azonban az árak gyorsan visszaestek. Németországban ugyancsak jobb figyelemben részesült a prompt buza, de a későbbi határidők is megszilárdultak. A többi kontinentális piacokon a fogyasztási viszonyok valamivel kedvezőbbek és némileg jobb árak voltak elérhetőek.

Nálunk a főcikkben kellemesebb irányzat érvényesült, míg takarmánycikkbe csendesek maradtak. A forgalom egyébként az összes cikkekből gyenge. *Buza* lanya irányzatban indult. A malmok tartózkodóak voltak, míg a tulajdonosok a kedvező idő-

járás hatása alatt, ha nem is erősen, de készségesen kínáltak. Az árakban így már a hét elején nagyobb visszaesés állott be, amely azonban fokozatosan ismét pótolható volt, mikor a határidőpiacon szilárdabb irányzat érvényesült. A kereslet nem volt ugyan jobb, a tulajdonosok azonban nem sürgették az eladást, és mint ahogy egyes malmok készleteiknek minőségi kiégésztésére voltak utalva, az árak is javultak. A hét végével az irányzat egyébként ismét nyugodtabb, hajó- és raktáráru újból bővebben van a piacon és egyenlegképp az árak a mult héthez viszonyítva változatlanok. Az összforgalomban körülbelül 95 000 métermázs, azonkívül némi oláh buza is kelt el délnémetországi számlára.

Rozs az egész hét folyamán csendes maradt. Az érdeklődés állandóan gyenge és a fogyasztás épp úgy, mint az export teljesen tartózkodó. A forgalom csak csekélyiségekre szorítottok, melyek változatlan árakon 7.05—7.20 korona között keltek budapesti paritásra. Leszállítási óciókra — áprilisban itt leendőleg — néhány kisebb tétel talált elhelyezést. Helyben 7.25—7.30 koronáig jegyzünk három hóra. Nyíri származékokban nincs kínálat és csak névlegesen jegyzünk 6.80 korona debreczeni és 6.90 korona nyiregyházi paritásban.

Árpa (takarmány- és hártolási óciókra) ugyan- csak el van hanyagoiva és csak olcsóbb árakon volt részben gyárosoknál, részben hízalóknál elhelyezhető. A mult héthez viszonyítva, az árak 10 fillérel olcsóbbak és minőség szerint 5.90—6.15 koronáig jegyzünk helyben. Malaita- és sűrőrápkban állomásokon átvéve nincs forgalom.

Zab ugy hajó-, mint vasúti áruban jól van kínálva, míg a kereslet állandóan gyenge maradt. Az árak mindazonáltal kezdetben tartottak, több azonban lanya irányzatnak voltak és a mult heti jegyzések alig voltak elérhetőek. Csendes irányzatban és korlátozott forgalom mellett az árak 10—15 fillért vezettek és minőség szerint 7.15—7.45 koronáig, prima áruért 7.45 koronáig fizetnek helyben.

Tengeriben e héten jobb volt a forgalom és Kőbánya részére épp úgy, mint a Dunán felelő való továbbszállításra a folyó májusi határidőjegyzést és ex Schlepp néhány fillérel ezen alul fizettek. Dél-Német- és Bajorország részére ugyancsak néhány tétel talált elhelyezést. Állomásokon átvendőleg kezdetben jobb forgalom volt némileg javult árakon, utóbb az irányzat azonban ismét csendesebb és az árak egyenlegként alig változtak. Budapesti paritásra 4.90—4.95 koronát fizetnek. O-tengeri üzletelen.

Vetőmagvak. (Mautner Ödön tudósítása.) Az elmúlt héten is elég élénk forgalom fejlődött ki gazdasági magvakban és különösen lucerna, valamint muharmag erősen keresettek. *Lucernamagban* kiváltképpen oly nagy a kereslet, hogy amennyiben az még csak rövid ideig is úgy tartana, mind eddig, úgy a készletek egyáltalán nem fedeznék a szükségletet. *Muharmag* nagy mennyiségben vásároltatott és tekintettel arra, miszerint igen nagy készletek vannak gyenge csiraképeségű magból a vevők nem elégednek meg a „csiraképes mag” megjelöléssel, hanem a csiraképeségnek százalékban való kiintézetését kívánják. *Vörös heremag.* Amennyiben Erdélyország készleteit a kivétel részére egészen átengedte, jelenleg szükségletét itt fedezi. — *Lucernamag.* A forgalom, mint íentebb említve van, rendkívüli élénk volt. *Takarmány-répmag.* Ugylátszik, hogy dunántul a rovarok ismét kárt okoztak a vetésekben, mivel az előrehaladt időny dacára újabb ismét nagyobb rendelések tetettek onnan. *Muharmagban* a szükséglet jóval túlhaladta a kínálatot. *Fűmag keverékek* ugyancsak nagy mértékben keresettek. *Amerikai lőfogy-tengeri, diborhagy* valamint *tarlórépa* iránt is nagy érdeklődés mutatkozik. *Lenmag* kitűnő minőség még kész ebben van.

Jegyzések nyers-áruért 50 kilonként Budapesten érte: *Lucernamag* 68.—75.—K., *Vörös heremag* 55.—65.—K., *Lenmag* 18.—19.—K., *Muharmag* 15.—16.—K., *Muharmag* (régí mag) 7—9 K., *Bükkyöny* 9.50—10.—K., *Lőfogy-tengeri* 8.50—9.75 *baltaim* 11.—12.—K.

Liszt. (A *Budapesti Napló* tudósítójától.) A lefolyt hét lisztüzete a zsidó ünnepek folytán csendes volt, ugy eladások, mint szállítások tekintetében. Remélhető azonban, hogy az irányzat fel fog élénkülni, miután a második kéz, előjegyzés fogytán lévén, kénytelen lesz a malmok követelését megadni. A külföldi üzlet változatlan; a takarmánycikkbe irányzata kedvezőnek mondható, sőt a gromba korpa élénk keresete ezen cikkben áremelkedést okozott.

Átlagos budapesti jegyzések 50 kilogrammonkénti szakosított:

Szám:	0	1	2	3	4	5	6
Ar kor.	14.50	14.20	14.—	13.70	13.50	13.30	12.80
				7 7/8	8		
		11.90	10.90	5.75			
	Finom korpa:			Goromba korpa:			
Ar:	korona	4.95				6.10	
			Dara:	AB	C		
				15.30	14.80		

Szesszűlet. (A *Budapesti Napló* tudósítójától.) Lényegében az üzlet helyzete ugyanaz, mint a lefolyt hónapoké. Gyenge forgalom mellett folyton növekedő készletek és változatlan árak. *Jegyzések* s nyersszesz finomított részére 89—89 1/2, finomított szesz nagyban: 143—143 1/2, kicsiben 144—145, denaturált szesz nagyban 81—81 1/2, kicsiben 82—83 koronával helyben.

Petroleum. (Hess Lázló és Társa jelentése a *Budapesti Napló* részére.) Utolsó jelentésünk óta az üzlet menete nem változott. — *Jegyzéseink* a következők: Amerikai 1 csillagos petroleum 43.—korona. Orosz 3 csillagos petroleum 35.—korona. Biztonsági 2 csillagos petroleum 33.—korona. Ipari 3 keresztet petroleum —. —korona. I. Standard petroleum 32.—korona. Amerikai császárolaj, ottani finomítás 59.—korona. Amerikai császárolaj belsőföldi

és a forgalom csekély volt. Járadékok csöndesek, spanyolok gyöngök Kanada-Pacific-részvények New-Yorkra csökkentek. Később vas- és kőszénrészvényekben kedvezőbb volt a hangulat, de az üzlet a második órában is gyöngye volt. Magánkamatláb 119/96.

Berlin, április 26. (Zárját.) 4 2/10-os papírjárdék 102.50. Kibavólyi vasút 98.25. Osztrák-magyar államvasút 142. —. Asa-oderbergi vasút —. Bécsi váltóár 85.25. Magyar vasúti beruházási kölcsön 101.50. Alpesi bányarészvény —. Disconto-Commandit 188.50. Általános vállamosági Edison 177. —. Geisenkirehni 164.25. Laura-kohó 199.80. 4 2/10-os ezüstjárdék 101.60. 4 1/10-os magyar aranyjárdék 101.10. Osztrák hitelrészvény 210.75. Déli vasút 17.25. Károly Lajos vasút —. Orosz bankjegye 216.10. 4 1/2-os új orosz kölcsön 96.70. Török dohányrészvény —. Olasz járdék 101. —. Magyar hitelbank —. Dynamit Trust 172.50. Harpen 166. —. Az iránzat nyugodt.

Berlin, április 26. (A Budapesti Napló tudósítójának távirat.) Esti forgalom. 4 1/10-os magyar aranyjárdék 101.10. Magyar koronajárdék 98.25. Osztrák hitelrészvény 210.75. Osztrák-magyar államvasút 142. —. Déli vasút 17.25. Eszaki nyugati vasút —. Kibavólyi vasút —. Orosz bankjegye részvény —. Buschtchradai —. Orosz bankjegye 216.10. (Ultimeo.) Lombard —.

Paris, április 26. (Zárját.) Osztrák-magyar államvasút —. 4 1/10-os osztrák aranyjárdék 101.90. Osztrák Länderbank —. 3 1/2-os francia járdék 102.55. Ottomanbank —. 3 1/2-os francia járdék —. Alpesi bányarészvény —. Déli vasút —. 4 1/10-os magyar aranyjárdék 103. —. Párisi bankrészvény 101.8. Olasz járdék —. Francia földészeti járdék —. Osztrák földhitelezési részvény —. Török dohányrészvény 319. —. Az iránzat gyenge.

Frankfurt, április 26. (Zárját.) 4 2/10-os papírjárdék 101.80. 4 1/10-os osztrák aranyjárdék 102.60. Magyar koronajárdék 98.15. Osztrák-magyar bank 114.75. Déli vasút 17.10. Kibavólyi vasút 117.10. Londoni váltóár 204.75. Bécsi bankjegyesület 114.80. Villamos részvény —. 3 1/2-os magyar aranykölcsön 85.10. 4 2/10-os ezüstjárdék 101.75. 4 1/10-os magyar aranyjárdék 101.10. Osztrák hitelrészvény 210.70. Osztrák-magyar államvasút 141.90. Eszaki nyugati vasút —. Bécsi váltóár 85.25. Párisi váltóár 113.00. Unio bank —. Alpesi bányarészvény 190. —. Az iránzat csendes.

Hamburg, április 26. (Zárját.) 4 2/10-os ezüstjárdék 101.60. 1890. sorsjegye 154. —. Déli vasút 16.65. 4 1/10-os osztrák aranyjárdék —. Osztrák hitelrészvény 210.65. Osztrák-magyar államvasút 141.75. Olasz járdék —. 4 1/10-os magyar aranyjárdék 101. —. Az iránzat gyenge.

Budapest-kőbányai sertéskereskedelmi csarnok jelentése.

Április 26. A sertésüzlet iránzata csöndes. A) Hízók sertések ára. 1. A) Magyar elsőrendű: Oreg nehéz (párónként 400 kilogramm feletti súlyban) 98—100 fillérg. Oreg közép (párónként 300—340 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. Fialat nehéz (párónként 320 kilogramm feletti súlyban) 103—104 fillérg. Fialat közép (párónként 251—320 kilogramm terjedő súlyban) 103—104 fillérg. Fialat könnyű (párónként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. — II. Magyar s z edett: Nehéz (párónként 280 kilogramm feletti súlyban) — fillérg. Közép (párónként 240—280 kilogramm súlyban) — fillérg. Kőnyű (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. — III. Romániai: Nehéz (párónként 320 kilogramm feletti súlyban) — fillérg. Közép (párónként 250—320 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. Kőnyű (párónként 250 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. — IV. Romániai eredeti (Stachl): Nehéz (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) — fillérg. — V. Szerbiai: Nehéz (párónként 280 kilogramm feletti súlyban) 100—102 fillérg. Közép (párónként 240—280 kilogramm terjedő súlyban) 98—100 fillérg. Kőnyű (párónként 240 kilogramm terjedő súlyban) 98—100 fillérg.

Sertésüzlet: a m 1902. április 24. napján volt készlet 41 131 darab. — 1902. április 25. napján elhajtott 647 darab. 1902. április 26. napján elszállított 687 darab, 1902. április 26. napjára maradt készletben 41 001 darab.

UTMUTATO.

Sternberg Armin és Testvére cs. és kir. udv hangszergyár központi főraktárában Kerepesi-út 36. címbalmok, hegedűk, fuvolák s minden más hangszer jutányos árban szereshető be. Külön zongoratermek a Kossuth Lajos-utában (a Károly-kört sarkán), hol zongorák és pianinok kedvező fizetési feltételek mellett is kaphatók.

Budapesti takarékpénztár és Országos Zala-kölcson Részvénytársaság. Bevezetett részvénytöke: 10 millió korona. Elnök: Tolnay Lajos, vezérigazgató: Bunke Gyula. Központ: VI., Andrássy-út 5. Magy. kir. szab. osztály-sorsjáték főelárusító helye: IV., Ferenciek-tere 4. Kézi zálogüzletek: IV., Károly-kört 18.; IV., Ferenciek-tere 4. (Irány-utca sarok); VII., Király-utca 57.; VIII., József-kört 2.; VIII., Üllői-út 6. sz.

Első Leánykiképzési Egylet m. sz. Leány- és fiúosztályok, Budapest, VI., Tere-kört 40—42. (az intézet saját palotájában). Az intézet vagyona 1900. december 31-én 6,717,255-21 korona. Eddig kijelölt biztositott tőke több mint 6,000,000 korona. Ezen intézetnél gyermekek a legelőnyösebb díjtelek mellett 1000 koroná föl korlátlan összegig biztosíthatók.

Napirend.

Naplór: Vasárnap, április 27. — Római katolikus: E. 4. Cantate. — Protestáns: E. 4. Léta. — Görög-ország: (április 14.) F. Husvét v. — Zsidó: Nisan 20. — Nap kéli: 4 óra 35 perckor. — Nyugszik: 6 óra 48 perckor. — Hold kéli: 11 óra 6 perckor este. — Nyugszik: 7 óra 33 perckor reggel.

A miniszterek nem fogadnak. A Múbaratók Körének szeienze, óra- és miniatüre-kilátása d. e. 10—6 óráig látható. Ferenciek-tere 4. sz. Belepődij 50 fillér, csütörtökön 1 korona.

Tavaszi nemzeti tárlat a városgazdálkodási Múcsarnokban d. e. 9-től 1-ig korona és délután 1—6 óráig 40 fillér belépődij mellett.

A Nemzeti Szalon tavaszi tárlata nyitva délelőtt 9 óratól este 8 óráig. Belépődij 50 fillér.

Nemzeti Múzeum. Természettajzi tár. Nyitva délelőtt 9 óratól 1 óráig. — Többi tárlai 1 korona belépődijjal megtekinthetők.

Országos Képtár az Akadémiában délelőtt 9—1-ig. Természettajzi gyűjtemények múzeuma (Múzeum-kört 4. sz.) nyitva délelőtt 10—12-ig.

Technológus iparmúzeum délelőtt 9—12-ig. Mezőgazdasági múzeum (Kerepesi-út 72.) d. e. 9—1-ig. A földtani intézet múzeuma (Stéánia-út 14.) nyitva d. e. 10—1-ig. Belépődij nincsen.

Egyetemi könyvtár nyitva délelőtt 9 óratól 12-ig. Alattkerti a Városigében nyitva egész nap. Belépődij 60 fillér.

Magyar Kereskedelmi Múzeum. Igazgatóság, kereskedelmi szakkönyvtár és keleti miniatür: V. kerület, Váci-kört 32. szám alatt. Hivatalos órák: délelőtt 8-tól délután 2 óráig. Hazai termékek állandó kiállítása és kereskedelem-történeti gyűjtemény, továbbá a ház-ipari kiállítás (melyben az új levezetőség arisztokraták is oszkozik) a városhelyi iparszarnokban nyitva: délelőtt 9 óratól 12 óráig és délután 3 óratól 6 óráig. A külügyi kirendeltségek központi üzlethelyzettsége (Magyar kereskedelmi részvénytársaság V., Váci-kört 32. szám alatt).

Kivonat a hivatalos lapból.

Kinevezés. Az igazságügyminiszter Elek Béla budapesti VIII-X. kerületi járásbírószágot, Hlaváts Béla budapesti büntetőjársbírószágot és dr. Táby Mihály budapesti kereskedelmi és váltóörvényeszkői joggyakorlókat dr. Vaisz-féle alapítványi joggyakorlókat; a szegedi ítélőtábla elnöke dr. Szöllösy Ernő bíllendi lakost a vezetése alatt álló ítélőtábla kerületbe díjtalan joggyakorlókat; a kaposvári pénzügyi igazgatóság Szabó Géza stúegi adóhivatali díjtalan joggyakorlót a lengyeltői adóhivatalhoz díjas gyakorlókat; a budapesti főügyész Halász Károly budapesti büntetőörvényeszkői fogházot a budapesti főügyészhez hivatalosulgvá nevezte ki.

Megegerősítés. Az igazságügyminiszter a tekei járásbírószágnál ideiglenes minőségben alkalmazott Csizsér Gábor aljegyzőt ebben az állásában végleg megerősítette.

Időjelzés.

— Az Országos Meteorológiai Intézet hivatalos jelentése. — Budapest, április 26.

A levegőnyomás eloszlása lényegesen megváltozott. Közép-Európában a levegőnyomás általánosan sütyedt.

Európában az idő enyhe. Jelentősebb esők előfordultak Franciaországban, kisebbek pedig Ausztriában és Németországban, hol zivatarok is voltak.

Hazánkban az idő enyhe és tulnyomában száraz volt, erősebb éjjeli lehűtések még Erdélyben mutatkoztak. Az ország északi részén sörényosan kevés eső is esett.

Küldés: Szerénytelen hőváltozás, változó idő várható, sok helyütt esővel.

Vizállás.

	Apr. 26.	Apr. 27.
Duna		
Schärding	3.07 3.63	3.07 3.63
Füssu	3.07 3.63	3.07 3.63
Linz	3.07 3.63	3.07 3.63
Bécs	3.07 3.63	3.07 3.63
Fonyosy	3.07 3.63	3.07 3.63
Komárom	3.07 3.63	3.07 3.63
Budapest	3.07 3.63	3.07 3.63
Paks	3.07 3.63	3.07 3.63
Ménfőcsanak	3.07 3.63	3.07 3.63
Gombos	3.07 3.63	3.07 3.63
Ujvidék	3.07 3.63	3.07 3.63
Pancsova	3.07 3.63	3.07 3.63
Orsova	3.07 3.63	3.07 3.63
Magyarfalva	3.07 3.63	3.07 3.63
Zoolna	3.07 3.63	3.07 3.63
Trencsén	3.07 3.63	3.07 3.63
Szabad	3.07 3.63	3.07 3.63
Sz. Góthárd	3.07 3.63	3.07 3.63
Sárvár	3.07 3.63	3.07 3.63
Győr	3.07 3.63	3.07 3.63
Pécs	3.07 3.63	3.07 3.63
Zákány	3.07 3.63	3.07 3.63
Bárcs	3.07 3.63	3.07 3.63
Keszik	3.07 3.63	3.07 3.63
M. Sordah	3.07 3.63	3.07 3.63
Zágráb	3.07 3.63	3.07 3.63
Mitrovica	3.07 3.63	3.07 3.63
Belgrad	3.07 3.63	3.07 3.63
Doés	3.07 3.63	3.07 3.63
Szatmár	3.07 3.63	3.07 3.63
N.-Magjón	3.07 3.63	3.07 3.63
Munkács	3.07 3.63	3.07 3.63
Homonna	3.07 3.63	3.07 3.63
Ungvár	3.07 3.63	3.07 3.63
Tisza		
M.-Sajót	3.07 3.63	3.07 3.63
Tekoház	3.07 3.63	3.07 3.63
V.-Nemény	3.07 3.63	3.07 3.63
Tokaj	3.07 3.63	3.07 3.63
Tisza-Püred	3.07 3.63	3.07 3.63
Szolnok	3.07 3.63	3.07 3.63
Csongrád	3.07 3.63	3.07 3.63
Szeged	3.07 3.63	3.07 3.63
Török-Boss	3.07 3.63	3.07 3.63
Tiszl	3.07 3.63	3.07 3.63
Bártf	3.07 3.63	3.07 3.63
Topolya	3.07 3.63	3.07 3.63
Bodrog	3.07 3.63	3.07 3.63
Zemplén	3.07 3.63	3.07 3.63
Sajó	3.07 3.63	3.07 3.63
Zalca	3.07 3.63	3.07 3.63
Hornád	3.07 3.63	3.07 3.63
H.-Nemetti	3.07 3.63	3.07 3.63
Bereg	3.07 3.63	3.07 3.63
Szeretly	3.07 3.63	3.07 3.63
H.-Ujfal	3.07 3.63	3.07 3.63
Körös		
Causca	3.07 3.63	3.07 3.63
N.-Várd	3.07 3.63	3.07 3.63
Beldyas	3.07 3.63	3.07 3.63
Tenke	3.07 3.63	3.07 3.63
Gurahon	3.07 3.63	3.07 3.63
Borosjenő	3.07 3.63	3.07 3.63
Békés	3.07 3.63	3.07 3.63
Gyoma	3.07 3.63	3.07 3.63
Gy.-Fehérvár	3.07 3.63	3.07 3.63
Branyoska	3.07 3.63	3.07 3.63
Soboszló	3.07 3.63	3.07 3.63
Arad	3.07 3.63	3.07 3.63
Makó	3.07 3.63	3.07 3.63
E.-Kodály	3.07 3.63	3.07 3.63
Temes		
Kislető	3.07 3.63	3.07 3.63
Temesvár	3.07 3.63	3.07 3.63
Beaskerek	3.07 3.63	3.07 3.63

PAPIER WLINSI
Több mint 50 évtizedeje csatlakozatlan szer, hogy a mellékszámait, adatait, nyakfájást, a betűtípus, a matricát, a tagozatokat a leggyorsabb módon győgyítsuk. Tessenék a Wlinsi nevet követni.
Paris, 31 Rue de Seine, Paris.
Kapható Budapesten Török Józsefnél.

MAGYAR BAZÁR

Szerkesztik: S. Mentaller Elma, nagylányai Lonyai Sándorné. Kiadja: Az Athenaeum irod. és nyomdai részvénytársaság. XXXV. ÉVFOLYAM.

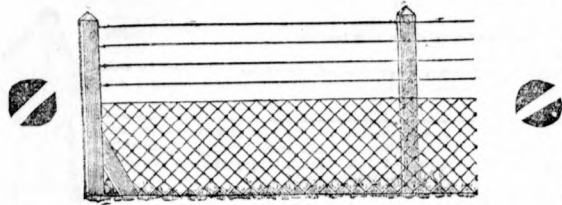
A MAGYAR BAZÁR tartalma élénk, érdekes és változatos. Elvezetés, szórakoztató olvasmányok mellett figyelemmel kíséri a nagyvilági életet, az irodalom, művészet, jótékonyági ügyek s a leánynevelés legérdekesebb mozzanatait, nem feledkezve meg a háztartás, kertészkedés és női munkakör egyéb ágnairól sem. Utbaigazítást ad a divat, szépség, egészség ápolására. A divatrész gyönyörű, néha színes ábrákkal, szabászati mintákkal felülöli a gyermekdivatot is.

A MAGYAR BAZÁR rendes munkatársai: Ábrányiné-Katona Klementina, Bende Andorné, B. Büttner Lina, G. Büttner Julia, Czobel Minka, Dessewffy Emma, Fanghné-Gyúrtó Izabella, Faylné H. Mária, Gyarmathy Zsigáné, Györy Ilona, Harmath Lujza, özv. gróf Hessensteinné, újvárosi-győri Horváth Böske, M. Hrabovszky Julia, Kövér Ilma, Kuliffay Izabella, Lithvay Viktória, Lux Terka, Palik-Usevnyné báró Glaubitz Flóra, báró Redvtzné-Sohitra Ilona, Sárosi Bella, Sulyok Ilda, Szalay Fruzina, Szigethyné-Szalay Erzsébet, Székely Irén, Tabódy Ida, Tavasz Róza, Tutsekné-Bezhft Lilly, Wettsteinné-Szluha Margit, Vécseyné-Jankovits Lujza stb.

A Magyar Bazár minden hó 1-én és 16-án jelenik meg gyönyörű rajzokkal, színes divatképekkel, bő szépirodalmi melléklettel. Ezen a mellékleten két **Magyar Bazár**. Talányokkal és pályakérdésekkel is foglalkoztatja a **Magyar Bazár** olvasóit és a megfektőknek értékes jutalmat ad.

A Magyar Bazár előfizetési ára a Budapesti Napló utalványán is beküldhető. **A Magyar Bazár-t a Budapesti Napló** előfizetői kedvezményes előfizetési áron kaphatják, és pedig egész évre 12 korona helyett 9 koronáért, félévre 6 korona helyett 4 korona 50 filléért, negyedévre 3 korona helyett 2 korona 40 filléért.

Egyszerű, valamint diszes kivitelű
DRÓTKERITÉSEK

készítettek
Kollerich Pál és fiai

es. és kir. udvari szállítóknál
Budapest, IV., Ferencz József-rakpart 21. szám.

Mindnyajunkat érhet baleset!
Budapesti Önkéntes Mentő Egyesület
Központi állomás: V. ker., Markó-utca 22.

64/1902.
MEGHÍVÓ
a Budapesti Önkéntes Mentő Egyesületnek 1902. évi május hó 11. napján, vasárnap délelőtt 1/212 órakor a központi állomás üléstermében (Markó-utca 22., 1. emelet) megtartandó
XV-ik rendes évi közgyűlésére.

- Napirend:**
1. A választmány jelentése a közgyűléshez az 1901. évről.
 2. Az évi zárszámadás és a számvizsgáló bizottságok erre vonatkozó jelentése. A vagyonszerzés előterjesztése. A számvizsgálók javaslata a fölmentés megadása kérdésében. Határozás a fölmentésről.
 3. Az 1902. évi költségvetés tárgyalása.
 4. Elnök választása három évre.
 5. Két alelnök választása három évre.
 6. 30—40 választmányi tag megválasztása három évre.
 7. Három számvizsgáló választása egy évre.
 8. A jutalomosztó bíróság öt tagjának megválasztása egy évre.
 9. Esetleges indítványok. (Alapszabályok 11. §.)
- Budapesten, 1902. évi április hó 23-án.
Andrássy Aladár gróf v. b. t. t., egyesületi elnök.

Lovaerin Amerikai Hajviz.

Szűtküldés utánvétellel vagy az összeg előre való beküldése ellen a főraktár
M. Feith Bécs, VII., Mariahiferstrasse 38. I. em. által.
Raktár Budapest: Petrovics Miklós, drogueria, IV., Bécs-utca 2.

A cigány jósnő.

A kártyahúzás és a kártyavetés művésze. Negyedik bővített kiadás. Ára 1 kor. Kapható Lampel Róbert (Wodianer F. és Fiai) könyvkereskedésében (Budapest, Andrássy-ut 21.) a pénz előzetes beküldése vagy utánvétel mellett.

Az „ATHENAUM” irodalmi és nyomdai részvénytársulat kiadásában megjelent:

Köszöntő-könyv.

Irták
Lenkel Henrik és Roboz Andor.
Ára kötve színes borítékkal 1 korona 40 fillér.
Tartalmaz verses köszöntéseket gyermekek részére, mindenféle alkalmakra, születéshez, születésnapra, mindenféle rokonhoz, barátokhoz, ismerősök, barátokhoz stb.
Kapható a kiadó-társulatnál Budapest, VII., Kerepesi-út 54. szám, és minden könyvkereskedésben.

Poschinger Fülöp
fegyvergyár Ferlachban (Karinthia),
kínútelve több díjermel és a koronás arany érdemkeresztje.
Ajánlja kitűnően készített, jól belőtt, a cs. k. próbantételeken hivatalosan kipróbált fegyvereit olcsó áron.
— Szolid munkáért és jó lővérsért jótállás. —
Árjegyzék ingyen.

HUZÁS MÁJUS 1-ÉN.
Főnyeremény 35,000 Lira.
KAPHATÓ
24 havi részletfizetésre;
havi befizetés
1 darabra 2 korona.
Már az első részlet és 36 kor. portó befizülése ellenében kiadom a sorozat első részét azonnali juttatással.
FLEISSIG SÁNDOR bankháza
Bpest VII. Erzsébet-körút 2.

A nekünk bemutatott számtalan megbízható, hiteles közönlőirat folytan ezen negyedszázad óta fennálló rendelési-intézet a legelőlegben ajánlható.
Rendelés-intézet Budapest, Andrássy-ut 24. az Opera mellett.

TITKOS BETEGSÉGEKET
hugycsőfolyásokat és sebeket, az ürfertőzést utóbaít, az elgyengült férfere, magömléseket, a bujakór utókövetkezményeit, nőknél fehér-folyást, bármennyire idülték is, valamint mindenféle női betegségeket, melyeknek a magtalanul egyik főokozója és borbetegségeket gyógyít új gyógymód szerint, biztos sikerrel, gyorsan és alaposan

Dr. Garai Antal

orvos, sebész, szemész és szülészet-tudor, volt oszák. kir. oszt. főorvos.
RENDEL: naponta 6. a 10 óráig egész délután 6 óráig, este 7 óráig 5 óráig.
Díjazott levelekre leggyorsabb figyelemmel válaszolták és gyógyászati munkájukról is gondoskodva lesz.
Nőknek külön váróterem.
Ugyanott megjelent és a szerzője: **DR. GARAI ANTAL** népszerűen megjelent **NEPZSÉRE UTUTATÓ** (már a 15-ik kiadásban megjelent) a nemi betegségeket és szexuális betegségeket illető könyv, volt Ára 2 frt 50 kor., most csak 90 kor. A könyv jól becsomagolva lesz elküldve, 1 frt beküldése mellett bérmentve vagy 90 kor. utánvét mellett.

Titkos betegségek szakorvosa
gyanúsán, gyors, alapos és kényelmes módon biztos gyógyulást óhajto szerződésem. 30 éves kórházi és magán-gyakorlati tapasztalataimról leggyorsabban ajánlható

Dr. CZINCZÁR J.
egyetem. orvos-tudor
gyógyít férfiaknál és nőknél foglalkozást zavar nélkül mindennemű régi kórtól

Nemi betegségeket
ugymint hugycsőfolyást, hólyag- és vizeletibajokat, bujakór os sebeket, syphilist, önfertőzésből eredő idegbajokat, a legmakacsabb borbetegségeket és szépséghibákat, továbbá
Nemi gyengeségi állapotokat (impotencia)
megleő biztos eredménnyel gyorsan a legújabb módon.
Rendelés-intézet: Budapest, VII., Kerepesi-ut 14. sz. I. e.
Rendelés: délelőtt 10—4-ig, délután 6—8-ig.
Külön váróterem. Külön be- és kijárat.
Levelekre rögtön válasz.

Heveny vagy idült
bujakór bántalmak
egy görvölykór, borbajok, rouma, (izzag, fekélyek stb.) és a romlott vértől származó egyéb bajoknál, mint: migrig-daganatok, rheumatismus a száj és gége gyengesései, dagadatok, enosthas, tohetetlenség és mindenféle szerzett vagy örököl bujakór bántalmak esetében, a legmeggröztöbbsz minden gyógykezelési állandó betegségtől biztos és gyökeres gyógyulást nyújtanak

Dr. Olivier vértisztító piskótái

melyek a francia kormány és a párisi orvosi akadémia által engedélyezve és a párisi kórházakban egyedül vannak előadva.
Igen kellemes gyögyes, melyet 60 év óta a legkiválóbb orvosok használnak, mint egyetlen és legjobb vértisztító szert mely számos kiütésében is részeseült.
Ára egy kis doboznak 25 darab tartalommal 5.— kor., egy nagy doboznak 52 darab tartalommal 10.— kor. Minia és prospektus rendelésre áll.
Főraktár: **Török József** gyógyszerháza Budapest, Király-utca 12. és Andrássy-ut 26.

A fiemei
KÁVÉBEHOZATALI

TÁRSASÁG, FIUMÉBŐL
(Tulajdonos: **VIRÁG JENŐ**)
postafiók 77.

elvámlva és bérmentve, utánvétellel vagy a pénz előzetes beküldése után küld

5 kg. Cuba-kávét	K. 16.50
5 „ Ceylon „	„ 16.50
5 „ Mokka „	„ 16.50
5 „ New-Cuba „	„ 15.—
5 „ Manilla „	„ 13.50

Híressé vált, remek
kávékeverék:

2 kg. Socrabaja	Jobb nem felelnek !!
1 1/2 „ Modjokerto	
1 1/2 „ Brabatos	
5 kg. — 19 kor. 16 fill.	

A kávéhoz csomagolható:
1/4 kg. Imperial-tea 3 kor. 20 fill.
Ár lap ingyen.

Magyar Könyvtár Szerkeszti **RADÓ ANTAL**

Kiadja:
LAMPEL R. (Wodianer F. és Fiai)
cs. és kir. udvari könyvkereskedése
sz áprilisi sorozat a következők:
Jókai Mór. A szabadságharczból. 283.
A koszosos költő legszebb márcs. 15-ki ünnepi beszédei és érdekes reminiscenciái a szabadságharc idejéből.
Kemachey Jenő. Bodrogközi történetek. 281.
A viléki gentry-élet jeles festőjének négy szép elbeszélése.
Maeterlinck. A vakok. — A hivatalon vendég. 282.
Fordította: dr. Marquis Géza.
A symbolista irodalom főképviseletének két leghíresebb darabja. Magyar nyelven itt először jelenik meg.
Tacitus. Germánia. 279.
Ford. és jegyzetekkel ellátta: Tonelli Sándor.
A klasszikus irodalom egyik legnevezetesebb remekének jeles új fordítása.

Megrendelhetők **LAMPEL RÓBERT (WODIANER F. ÉS FIAI)**
CS. ÉS KIR. UDV. KÖNYVKERESKEDÉSÉBEN, BUDAPEST, VI., ANDRÁSSY-UT 21. SZÁM.
és minden könyvkereskedésben.

STOMATIN
Száj- és fogápoló szerek

A ki jó, egészséges, tiszta és fehér fogakat akar, használjon:
STOMATIN-FOGPORT, STOMATIN-FOGPASZTÁT vagy **STOMATIN-FOGPÉPET**
Ára 1 korona. Ára 1 korona. Ára 70 fillér.

A ki azt akarja, hogy szája tiszta, szagtalan és üde legyen, használjon:
STOMATIN-SZÁJVIZET és **STOMATIN-SZÁJZIT (CACHOU)**
Ára 1 korona. Ára 70 fillér.

Honi gyártmány. Kapható mindenütt. Budapest főraktár: **Török J. és dr. Egger L. és J.** urak gyógyszerháza.
Sztéküldési főraktár: **STOMATIN-GYÁR Zombor.**

KOCH Testvérek

Budapest legnagyobb férfi-,
fiu- és gyermekruha-áruháza
Budapest, Károly-körút 26. sz.

Kamgarn-öltöny
divatos szürke 8, 16
és 12 forint.

Lawn-tennis-öltöny,
16, 14 és 12 forint.

Fiu-öltöny,
divatos és jó 12, 10
és 8 forint.

Gyermek-kosztüm,
jó mosó 1.50 forint
és följebb.

Szabott árak!

Plissé és gouvree
munkákat
a legkorábbi kivitelben,
a legolcsóbb árak mellett
készíti
Wald Gyula,
BUDAPEST,
VII., Király-u. 21.
Alapított 1854.
Vidéki megrendelések azo-
nal eszközöket.
Képes árjegyzéket in-
gyen és bérmentve.

TÓTH KÁLMÁN

ÖSSZES

KÖLTEMÉNYEI.

A nagy költő díszes új
kiadása. Életrajzi bevezet-
tessel ellátta:
ENDRŐDI SÁNDOR.
Két remek díszkötésű kö-
tet, nagy 8° alak, a költő
dombornyomású arcké-
pével.

Rendkívül
alkalmas ajándékmű.

Ára 16 korona.
Megrendelhető
Lampel Róbert-féle
(Wodianer F. és Fiai)
Cs. és kir. udvari könyvkereskedésben
Budapest, VI., Andrássy-út 21

AGULÁR IGNÁC
BUDAPEST,
Deák-tér 6.

A világhírű Guzi-kenőcs feltalálója, mely konczokkal, ha a cipő felelő bört bekenjük, a
virkelés föllesz. Minden nálm vásárolt cipőért 1 evl irasheli jótállást vállalok, ha Guzi-
kenőccsel bekenik, idősebbi elszakadás esetén külön a célra berendelt műhelyben ingyen
megjavítom. 4745

Hogy mindenki meggyőződést szerezhesen világhírű Guzi-kenőcsöm jósa-
ról, mai naptól kezdve, ki levelezőlapom címét velem tudatja, 1 tégely
Guzi-kenőcsöt és egy 100 oldalas képes árjegyzéket küldök
ingyen és bérmentve.

Mindenki, ki cipőszükségletét nálm szerzi be, 1 tégely Guzi-kenőcsöt
és egy elegáns cipőszámát kap ingyen, mely szintén hozzájárul ahhoz,
hogy a cipő az 1 évet kibírja, miután a bőr ráncosodását kizárja.

Vidőkre minden csomagot portmentesen küldök és csak 10 kr irámtól fel.
Nem megelégedt a pénz hiadéktalanul visszaadom, mertüknek elegendő
ha barmnyában papíra írva, a lábtalp körvonalát lerajzolják.
Mal nappal megnyitom a gyermekcipő-küldítésem, melyben a legole-
gánsabb gyermekcipőket mesd olcsó áron árusítom.
Gyermekcipő, elegáns, sárga vagy fekete bőrből, 1 évig 50 kr., magas fűzős cipő, elegáns,
1 évig 4 évig 90 kr., 4 évig 1 évig 30 kr., 7 évig 10 évig 1 ft 80 kr.

Table with 2 columns: Item description and Price. Items include 'Női zergebőr fűzős vagy cugos elegáns', 'Barna banaria fűzős cipő', 'Legfinomabb zergebőrű gombos cipő', 'Párisi divat, feltűző elegáns, box-calm bőrl fűzős', 'vagy gombos cipő', 'Félcipő, fekete vagy barna borjúbőrű, elegáns', 'Szalon-lakk, fűzős vagy gombos, elegáns kivitel', 'Szalon-lakk, kivágot cipő, kereszttesztos, elegáns', 'Férfi sima vixcipő, erős', 'Vix betétes cipő', 'Elegáns gavallér vix fűzős', 'Gavallér barna fűzős cipő, divatos barna bagariból', 'Szalon-lakk elegáns, fűzős vagy cugos', 'Párisi divat, feltűző elegáns, box-calm fűzős cipő', 'Fűzős cipő, amerikai box-bőrű, elegáns', 'Tiszti sima cipő, legfin. vix vagy szalon-lakkból elég.'

Polgár Sándor
m. kir. szab. nyart orvos
mű- és kóborozás
BUDAPEST,
VII., Erzsébet-körút 50.
Ajánlja dusan felszerelt
raktárát saját gyárt-
mányu orvos-sebész
és betegápolási tár-
gyakban.
Saját gyártmányu, m. k.
szabadalmaz. Polgár-féle
sérvkötő,
haszkötő, göröcsér elleni
gummiharanya, orthopa-
edai készületek, mellbák
és kezek stb.
Valódi francia különle-
gességek F. Bergerand
fils, párisi gyárából.
Részletes képes árjegy-
zék ingyen és bérmentve.

GICHNER JANOS
paplan, matrac és kárpítottu gyáros, szőnyeg, függöny, vas-
bátor stb. nagy raktára
Budapest, VII., Erzsébet-körút 20.
Árjegyzéket kívánataz ingyen és bérmentve küldök. Vidéki meg-
rendelések pontosan eszközöketnek, nem telésd árak kicserélte-
nek, vagy a pénz visszadók.

Egyedül valódi angol Balsam Thierry A. gyógyszerésztől

Közegésségügyileg megvizsgálva és jóváhagyva.
Az üvegek felszerelése a kereskedelmi törvények védjegyjelölése alatt áll.
Ezen balzsam belsőleg és külsőleg használható. — 1. A tüdőnek és melinek
összes betegségeinél elérhetetlen gyógyszernek bizonyult, megszünteti a katarrhust és
köpetkivárást, a fájdalom köhögéscsökkentést eljéti veszi, sőt még régebbi betegségeket is gyó-
gyít: 2. Kitűnő hatással van torokgyulladásnál, rekedtségégnél és a torok összes
betegségeinél. 3. Alaposan kiirtja a hideglelést. 4. Megelőző gyorsan gyógyít
gyomorgöröcsöt, köhikát és száragatásokat. 5. Jótékony hasznát és veritititit, tisztí-
tja a veséket, megszünteti hypochondriát és melanohéliát és előmozdítja az ét-
vágyat és emésztést. 6. Kitűnő hatása van fogfájásnál, lyukas fogaknál, szájpneumón,
továbbá minden fog- és szájbetegségnél és megszünteti a febfőgőzést, valamint a
száj- és gyomor rossz szagát. 7. Külsőleg csodás gyógyszer minden sebra, nyit-
mint hópórvadás, szipó, szemölcs, égési seb, fagyott testrés, ruh, kőst és kiütések,
megszünteti továbbá a fűfájást, zugfájást, szakagatást, közhőnyvt. fűllásját stb. Téssek
mindig vigyázn a zöld apóca-vedjegyre, mint fent látható! Hamisításoktól legjobb óv-
szer egyenesen a gyárból eredeti kartonkban bérmentve az osztrák-magyar monar-
chia minden postaközlőmására 12 kicsi vagy 6 dupla üveget 4 koronáért hozatni.
Bosznia és Herzegovinába 4 kr. 60 fillér. Kevesebb nem küldök. Széküldés
csak az összeg előzetes utalványozása vagy letétele mellett.

Miért szenved? mikor önnék a biztos gyógyszerára a legregebb sebeknél is kiiltása van és
majdnem mindig elkerülheti a fájdalmas operációt vagy amputációt, ha
Thierry A. gyógyszerész egyedül valódi centifolia-kenőcsét

használja, mely a sebek gyógyításában rendkívül jó hatással van, a fájdalmak enyhítésében pedig elérhetet-
len. Valódi centifolia-kenőcs használattal; a gyermekágyasok mellbajainál, a tejelválasztás akadályai-
nál, melikeményedésnél, vörhenynél, mindenféle régi bajnál, nyitl sebeknél lábakon és csontokon,
sebeknél sócsusz, dagadt lábaknál, sőt csontszúrnál is; ütöt, szurt, lött, vágott és roncsolt sebeknél;
az idegentestek kiválasztásánál, mint üveg- és faszilánk, homok, dara, tövis stb.; mindenféle daganat,
knövés, karbunkulus, új képződmények valamint ráknál, körömméregnél, körömdaganatnál, halyag-
nál, menestől kibesebedett lábaknál. Eggett sebek minden nemét, fagyott testrészeket, a betegnek fekvésétől
eredt sebet, a nyakon támadt daganatot, vérdaganatot, fülbajt és a gyermeknek sebesedését stb. stb.
Széküldés csak az összeg előzetes beküldése ellenében. 2 tégely csomagolással, postaközlőszéggel és
szállítólevéllel együtt 3 kor. 50 fillér. Számtalan elismerő bizonyítvány eredetiben megtekinthető. Minden-
két óvok hamisítványok vételétől és kérem vigyázn, hogy minden tégelyen a cég: "Orangyal-gyógy-
szertár Thierry (Adolf) Limited Pregrada" beágotve legyen.

E két gyógyszerében felmulhatatlan szer, sohasem romlik el, ellenben minél régebbi lesz,
annál értékebb és hatásosabb, és nem a meleg, sem pedig a hideg nem árt nekik, így tehát az
év bármely szakában küldhető. Majdnem mindig van hatásuk és segítenek, legalább az orvos meg-
érkezéteig, természetesen nem szabad hamisítványokat vagy efféle sokszorososan ajánlt hasonló, de ha-
tástalan szereket használni, melyekért csak legfeljebb a pénz dobjuk ki, hanem maradjunk csak e
mellett a két régi elismert, jó, olcsó, megbízható amélett teljesen ártatlan, világhírű szernek, melyek-
nek minden esádnál találhatónak kellene lenni. A hol a fent ismertetett védjegyekkel valódián
kapni nem lehet, téssek egyenesen rendelni és címezni:
Thierry (Adolf) gyógyszerész Limited Orangyal-gyógyszertára, Pregrada Rohitsch-Sauerbrunn mellett.
Közp. raktár Budapesten: Török J. gyógyszerész, Zágrábban: Mittobach J. gyógyszerész és
Bécsben: Brady C. gyógyszerész.

WALLA JÓZSEF
Mozaik és cement-áruháza
BUDAPEST,
Rottenbiller-utca 13. sz.

Granit-terazzo, Betonirozások, Medencék, Csatornázások, Szőkőktutak, Jászolok, Fayence falburkolati lapok, Aszfalt-tető és elszigetelő-lemezek,
Keramit-lap, Mozaik-lap à la Mett-lach, Márvány Mozaik-lap, Cement-lap, Menyegzet-nádszövet, Tűzálló tégla, Portland Cement, Roman Cement, Terracotta-árúk.

LINOLEUM NEUMAYER LIPÓT, BUDAPEST.
Főhözlet: VI., Váci-körút 1. (Anker-udvar mellett.)
Magyarország legnagyobb Viaszsvázson és Linoleum gyári raktárával
Főközlötök: IV., BÉCSI-UTCA 5. VII., KEREPESI-UT 8. a Pannónia-szállóval szemben.
LINOLEUM.

Hirdetmény.

Ezennel közhírré tétetik, hogy miután a **Magyar Királyi Pénzügyminiszterium** ellenőrző közegei a Magy. Kir. Szab. Osztálysorsjáték (**Tizedik sorsjáték**) I. osztályára szóló sorsjegyeket felülvizsgálták, azok a főárusítóknak árusítás végett kiadattak. — A **Magyar Kir. Pénzügyminiszterium** által jóváhagyott sorsolási terv itt következik:

A Magy. Kir. Szab.

Osztálysorsjáték Sorsolási Terve.

Tizedik Sorsjáték.

100,000 sorsjegy, 50,000 nyeremény.

Első osztály <i>Betét 12 korona</i> Huzás: 1902. május 22. és 23.		Második osztály <i>Betét 20 korona</i> Huzás: 1902. június 18. és 19.		Harmadik osztály <i>Betét 32 korona</i> Huzás: 1902. júl. 15., 16. és 17.		Hatodik osztály <i>Betét 24 korona</i> Huzás: 1902. szeptember 24-től október 21-ig.	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona	Legnagyobb nyeremény szerencsés esetben Korona 1.000,000 (Egy millió)	
1. á	60000	1. á	70000	1. á	80000	1 Jutal. Kor. 600000 600000	
1. á	20000	1. á	25000	1. á	30000	1 nyer. á 400000 400000	
1. á	10000	1. á	10000	1. á	20000	1. á 200000 200000	
1. á	5000	1. á	5000	1. á	15000	1. á 100000 100000	
3. á	2000 6000	3. á	3000 9000	3. á	10000 30000	1. á 60000 60000	
5. á	1000 5000	5. á	2000 10000	5. á	5000 25000	1. á 40000 40000	
8. á	500 4000	8. á	1000 8000	8. á	2000 16000	1. á 30000 60000	
30. á	300 9000	20. á	500 10000	10. á	1000 10000	2. á 20000 60000	
50. á	100 5000	60. á	300 18000	70. á	500 35000	3. á 20000 60000	
2900. á	40 116000	3900. á	80 312000	4900. á	130 637000	20. á 10000 200000	
3000 nyer. Kor.	240000	4000 nyer. Kor.	477000	5000 nyer. Kor.	898000	50. á 5000 250000	
Negyedik osztály <i>Betét 40 korona</i> Huzás: 1902. augusztus 13. és 14.		Ötödik osztály <i>Betét 32 korona</i> Huzás: 1902. szeptember 3. és 4.				1. á 20000 200000	
Nyeremény	Korona	Nyeremény	Korona			1. á 100000 100000	
1. á	90000	1. á	100000			1. á 60000 60000	
1. á	30000	1. á	30000			1. á 40000 40000	
1. á	20000	1. á	20000			1. á 30000 60000	
1. á	15000	1. á	15000			2. á 20000 60000	
3. á	10000 30000	3. á	10000 30000			3. á 20000 60000	
5. á	5000 25000	5. á	5000 25000			20. á 10000 200000	
8. á	2000 16000	8. á	2000 16000			50. á 5000 250000	
10. á	1000 10000	10. á	1000 10000			400. á 2000 800000	
70. á	500 35000	70. á	500 35000			720. á 1000 720000	
3900. á	170 663000	3900. á	200 780000			1000. á 500 500000	
4000 nyer.	Korona 934,000	4000 nyer.	Korona 1.061,000			27800. á 200 5560000	
						30,000 nyer. és jutal. Kr. 9.550,000	

Az I. osztály huzása 1902. május 22. és 23-án tartatik meg. A huzások a **Magyar királyi állami ellenőrző hatóság**, és királyi közjegyző jelenlétében, nyilvánosan történnek a Huzási teremben (IV., Eskü-tér, bejárat a Duna-utca felől). — Sorsjegyek a Magy. Kir. Szab. Osztály-sorsjáték valamennyi árusítójánál kaphatók.

Budapest, 1902. évi április hó 27-én.

Magy. Kir. Szab.
Osztálysorsjáték Igazgatósága.

Lónyay.

Hazay.

Havelock egész pelorinnal 9 frt.
 Felöltő 9 frt, Loden-öltöny 15 frt,
 (mind tiszta gyapjú) Rothberger
 Jakabnál, es. és kir. udvari szállí-
 tító, Budapest, Váci-utca 6.

Férflak ingyen kapnak

egy legújabb találmányu gyógyszer, melylyel az elgyengült erőt visszanyerhetik. Mindenki, aki eziránt ir, kap egy próbacsomagot, egy 100 oldalas könyvvel postán, jól besomagolva. Ez egy csodálatos csodagyógyszer, mely már ezeket mentett meg, kik fiatalkori kibágások miatt nemi betegségekben, syphilis és elgyengült férfierőben szenvedtek. E céből elhatározta az intézet, mindenkinek egy csomag gyógszert felvilágosító könyvvel együtt ingyen küldeni. E háziszerrrel a baj odanaga gyógyítható és mindenki, a ki fiatalkori kibágások miatt nemi betegségekben, szellemi gyengeségben vagy krónikus bajokban szenved, otthon gyógyíthatja magát. Ezen gyógyszer közvetlen hat azon szervekre, melyek erőt szükségének, és csodálatosan gyógyítja az évek óta tartó betegségeket. Öregek és fiatalok irhatnak a „State Medical Institut”-nak alanti címen, honnét neki: a csomag haladéktalanul megküldetik. Az intézet elsősorban azokat akarja megmenteni, kik kezelés miatt otthonukat nem hagyhatják el. A próbaküldemény bebizonyítja, hogy mily könnyen lehet a veszedelmes bajból otthon is megmenekülni. Az intézet nem tesz kivételeket. Mindenki irhat a gyógyszerért bárhonmért is magvarul, mire neki diszkréciót mellett egy gyógszerküldeményt küldetik felvilágosító könyvvel együtt. Irjon azonnal. A küldemény oly szépen van csomagolva, hogy tartalmát senki sem gyanítja. A levelek követezők: State Medical Institute, 9, Elektrom Building, Fort Wayne, Ind., America és minden levél bérmentesítendő.

ESCH ÉS TÁRSA
POZZSONY

Kinek
 SORSJEGYE ZÁLOGBAN UGYAN
 Iro pénzkölcseba kell, oleso kamat mellett kaphat, vagy a kinek SORSJEGYE van és azokra magasabb kölcsönt akar, küldje be zálogjegyét, én a SORSJEGYET saját pénzesemmel kiválom és magasabb kölcsönt adok, vagy megveszem a SORSJEGYET a napi áron és visszaadom AZOKAT esekely havi részlettel, mellett FLEISSIG SANDOR BANKHÁZ Budapest, Erzsébet-körut 2.

TAUSZKY MIKSA és Társa
 buterszállítási és beraktározási-vállalata

Budapest, VI., Teréz-körut 6.
 Kéltáratételek helyben és vidéken, vasuton és hajón es. és kir. szabadalmazott buterszállító koscsikkal.
 Butorok beraktározása száraz helyiségekbe, ezekre kézpénz előleg. 20

GUMMI
 és hahótyag-különlegességek,
 valdó franciá és angol gyártmányu, teljesen biztos és ártalmatlan. Runko 1, 2, 3, 4, 5, 6 frt tucattja, hahótyag 2, 3, 4, 5, 6 frt tucattja, Capotes americano 2, 3, 4, 5 frt tucattja, párisi szivacs 2, 3, 4, 5, 6 frt tucattja, Pessarium oelatum frt 1.50-2.50-ig. Diana-öv hahótyag-kötelék 2 frt 50, 3 frt 50 kr. darabja.

Magyar Orvosi Múszertárban
 Budapest, Kerepesi-ut 32. N.,
 a Rókus-körház templomával szemben. — Árjegyzék ingyen, zárt börtökben.
 10 frtnyi megrendelésnél 20% engedmény.

Legnagyobb budapesti BUTOR-árúház

A rendkívül rossz üzletmenet folytán és túlhalmozott raktárunk miatt, hogy családos munkásainknak állandó foglalkozást adhasunk, elhatároztuk, május végéig készletmennyelinket saját áránkban eladni a leegyszerűbbtől a legfinomabbig. Több száz szoba dívasztó asztalos és kárpitos butor, u. m.: barokk, angol szeccosztó, ó-nemeti stb. stílusban a leggyorszerűbbtől a legmodernebb fazonban, a garnitúrák behuzása selyem, plüss, francia- és angolszőveléssel, kézzel, raktárunk kizárólag jó minőségben. A tartószerű több évtől kezdődött nyújtunk. — A legújabb butoralbumunkat több mint 40 képpel 50 fillér beküldése ellenében bérmentve küldjük. Bevásárlás esetén az 50 fillér visszaadjuk.

Varga Mihály és Társa
 magy. butoripar-társasága Budapest, IV. Koronaherczeg-utca 2.
 Kigýzó-ter sarkán.

CLAYTON & SHUTTLEWORTH
 BUDAPEST, Váci-körut 63. szám
 által a legjutányosabb árak mellett ajánlatnak:

Locomotorok és gőzcséplőgép-készletek 2 1/2 egész 12 lóerőig, szalmakaszalók, járgány-csaplógépek, lóhara-csaplók, szúrtó-rosták, konkolyozók, kaszáló- és aratógépek, szénagyűjtők, boronák, „COLUMBIA-DRILL” legjobb sorvetőgépek, Planet jr. kapalók, szecskavágók, repavágók, kukorica-morzostók, darálóok, örlő-malmok, egytetemes acél-ekék, 2- és 3-vasú ekék és minden egyéb gazdasági gépek. Részletes árjegyzékek kívánatra ingyen és bérmentve küldetnek.

Kerékpárok
 mélyen leszállított árban 8 és 10 frtos részletre, kerékpár-alkatrészeket 30 százalékos ártészállítással szállítunk.

Előrendeltéssel: Angol ayerger frt 3.25 és frt 2.25
 Tolekop pumpa frt 1.40 és frt 1.15
 Acetylen lámpa forint 3.25 és forint 2.—
 Calcium Carbíd kigr. frt. —.55
 Kéllő vágya nájlvél 40 és 34 kr.
 Öblő vágya nájlvél 05 és 04 kr.
 Kerékfűtő eszeög frt 1.15
 Francia kulcs 50 és 35 kr.

Vidéki megrendelések gyorsan és pontosan. — Nagy árjegyzék ingyen.

LÁNG JAKAB és FIA
 kerékpár nagy raktára
 Budapest, József-körut 41. és fiók-üzlet Rottenbiller-u. 1.
 Javításokat, gondozást és mikkelvezéseket olesón és szakszerzőn csinálunk. — Az árak kifizetéséért felöltséget vállalunk és nem letészés esetén a pórt visszaküldjük.

Óh jaj! Köhögés, rekedtség és elnyakodás ellen gyors és biztos hatásuk

Éljen! az étvágyat nem rontják és kiténő izünek.

Egger mell-pasztillái,
 Doboza 1 kor. és 2 kor. Próbadozob 50 fillér.
 Fő- és széküldési-raktár: NÁDOR-gyógyszer-tár Budapest, VI. Váci-körut 17. sz.

Magfojt ez az átkozott köhögés. Egger-mellpasztilla csakhamar meggyógyított

Szabott árak. Telefon 17-19.

Legújabb

Saccoöltöny --- 24 kor.-tól
 Fiuöltöny --- 16
 Gyermeköltöny --- 8
 Felöltő --- 18
 Raglan és Ulster 28
 Tiszta gyapjuból.

KOHN HEILMANN és FIAI
 cs. és kir. udvari szállítóknaál az „Angol Szabó”-hoz.
 Legnagyobb férfi- és gyermekruha-árúház
 IV., Károly-körut 12.
 Fiók: (Központi városház) Károly-körut 30.

PLESZ és KRAUSZ
 BANKÜZLETE
 a m. kir. szabadalm. osztálysorsjáték fölérusítóhelye
 BUDAPEST, V., FÜRDŐ-UTCA 4.,
 a május 22. és 23-iki osztálysorsjátékra
 húzásra a következő számokat ajánlját:
20223, 37988, 91216
 1/2 sorsjegy 1/2 sorsjegy 1/4 sorsjegy
 12.- kor. 6.- kor. 3.- kor.
 A postautalványval való megrendelés a legelőszérűbb.
 ■ Bármily nagyságu nyereményt azonnal kifizetünk. ■

NÉHÁNYSZÓ a TITKOS BETEGSÉGEKRŐL.

Sajnos, — de való igaz, hogy a mai korban feltűnően sok az olyan ember, a kinek vére és testnedve megvannak fertőzve és a ki fiatalkori könyvelmőség és rossz szokások által idegrendszerét és szellemi erejét tönkretette. Itt a legfőbb ideje, hogy ezen szörnyű állapotot megszünjök. Kell önnek valakinék, a ki a fiatalágot a nemi életől jókarattal, és szintén és behatóan felvilágosítsa, kell lenni valakinék, a kinek az emberek titkos bajait báran, tartozkodás nélkül és bizalommal elmondhassák. De nem elég az ezen bajokat bárkinek elpanaszolni, hanem olyan lelkiismeretes specialista orvoshoz kell fordulni, a ki a nemi életre vonatkozó jó tanácsokat tud adni és aki az esetleg már megfőtt bajokon is tud segíteni, akkor majd megszünik a titkos betegségek létezése.

Ilyenmagasztos hivatásu és erre való Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista országos hívtézet (Budapest, VII. Kerepesi-ut 10), a hol a legnagyobb titoktartás mellett kaphat mindenki (egy férfi, mint nő) a nemi életéről felvilágosítást, a hol a beteg vére és testnedve megtisztulnak, idegei megerősödnek, az egész szervezete megszabadul a koranyagoktól, lelki kínjai megszűnnek. Ezen intézet a benne alkalmazott és sok ezer beteg bizonyos és teljes eredménnyel használógyógymódnál fogva a monarchiában uttő ró és egyedül álló. A mindennapi foglalkozás megzavarása nélkül, biztos sikerrel alaposan és gyorsan gyógyítható sok év óta Dr. Palócz az ő specialis gyógmódjával még a legelhanyagoltabb esetekben is a bujokóros sebeket, huyesd-, hólyag-, ideg- és hátgerinc-bajokat, az önfertőzés és szifilis utóbajait, magómlést, elgyengült férfierőt (impotenciát), aranyeret, börtbetegségeket és a női nemi szervek minden betegségeit. Nők részére különvátó terem és külön kijárat van. Ha valaki bármik oknál fogva személyesen nem jöhetne el, akkor szivesen adnak levélre kimerítő, titoktartó választ (a levélhez csak válaszbelvelet kell mellékelni). A gyógykezelés befejezése után a leveleket elégtök, vagy kívánatra mindenki visszakapja azokat. Az intézet gyógszerekről is gondoskodik. A rendelést Dr. Palócz önmaga és egyedül végzi naponta délelőt 9 órától délután 6 óráig (vasárnap d. u. 4 óráig).

Cím: Dr. Palócz v. kórházi orvos, specialista, Budapest, VII., Kerepesi-ut 10

KÖLTÖZKÖDÉSEKET
 vasuton és hajón, az ártakolás és esomogolás megtakarításá-
 val, előtag az elvárható
 Szabadalmazott Butorkocsival
 Caro és Jellinek szállító,
 Budapest, V., Arany János-u. 34.

